MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS

KOMUNIKACIJOS INSTITUTAS

VAIDA KALINKAITĖ

KOMUNIKACIJA IR KŪRYBINĖS TECHNOLOGIJOS

ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMŲ ATSPINDĖJIMAS INTERNETO ŽINIASKLAIDOJE: ATVEJO ANALIZĖ

Magistro baigiamasis darbas

Darbo vadovas –

Doc. dr. Virginijus Valentinavičius

Vilnius, 2017

TURINYS

ĮVADAS....4
1. TEORINIS TYRIMO PAGRINDAS....7
2. DARBOTVARKĖS NUSTATYMO TEORIJA....8
3. RĖMINIMO TEORIJA....11
4. PAGRINDINĖS ŽURNALISTIKOS FUNKCIJOS IR ŽURNALISTINĖ ETIKA....14
5. TYRIMAS: ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMŲ ATSPINDĖJIMAS INTERNETINIUOSE DIENRAŠČIUOSE 15MIN.LT, DELFI.LT IR LRYTAS.LT....17
5.1 Publikacijų kategorijos....19
5.2 Tyrimo ribotumai....20
5.3 Bendros internetinių dienraščių tendencijos....21
5.4 Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų atspindėjimas internetiniame dienraštyje 15min.lt....22
5.5 Pakeitimus neigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje 15min.lt....23
5.6 Pakeitimus teigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje 15min.lt....27
5.7 Išskirtinės publikacjos internetiniame dienraštyje 15min.lt....28
5.8 Naujienų rėminimo ir darbotvarkės nustatymo tendencijos internetiniame dienraštyje 15min.lt....29
5.9 Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų atspindėjimas internetiniame dienraštyje DELFI.lt....30
5.10 Pataisas neigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje DELFI.lt....31
5.11 Pakeitimus teigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje DELFI.lt....35
5.12 Išskirtinės publikacijos internetiniame dienraštyje DELFI.lt....36
5.13 Naujienų rėminimo ir darbotvarkės nustatymo tendencijos internetiniame dienraštyje DELFI.lt....37
5.14 Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų atspindėjimas internetiniame dienraštyje Lrytas.lt....39
5.15 Pakeitimus neigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje Lrytas.lt....40
5.16 Pakeitimus teigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje Lrytas.lt....43
5.17 Išskirtinės publikacijos internetiniame dienraštyje Lrytas.lt....43
5.18 Naujienų rėminimo ir darbotvarkės nustatymo tendencijos internetiniame dienraštyje Lrytas.lt....48
5.19 Informacinio pobūdžio publikacijos internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt....48

5.20 Su įstatymais tiesiogiai nesusijusios publikacijos internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt 49
5.21 Atsakymo galimybės internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt 49
IŠVADOS 50
REKOMENDACIJOS 53
LITERATŪROS SĄRAŠAS 54
SANTRAUKA 57
SUMMARY 59
PRIEDAI 61

ĮVADAS

Magistro baigiamojo darbo aktualumas. Politikos mokslų ir masinės komunikacijos tyrimai jau seniai parodė, kad žiniasklaida turi galimybę daryti įtaką tam, kaip visuomenė suvokia įvairias problemas ir įvykius (Clemente ir Gabbioneta, 2017). Tai reiškia, kad žiniasklaida gali formuoti visuomenės nuomonę ir tai panaudoti savo ar suinteresuotų asmenų, bendrovių tikslams. Tai ypač aktualu, kai priimami įstatymai, kurie gali daryti įtaką verslo struktūroms. Tuomet žiniasklaida gali formuoti visuomenės nuomonę tiek apie pasirinktas verslo sritis, įmones, tiek apie valdžią ir jos siūlomus pokyčius.

Tokia žiniasklaidos įtaka visuomenėje ne visada naudojama geranoriškai ir suprantant atsakomybę (Aleknonis, 2014). Vertinant plačiąja prasme, kyla grėsmė, kad žiniasklaida ne tik formuoja vienašališką visuomenės nuomonę, atitinkamai įrėmindama valdžios siekius ir bendrovių interesus, bet ir cenzūruoja pati save. Tokiu būdu pasirenkama ne paisyti žurnalistinės etikos, o orientuotis į pelną, kurį gali atnešti suinteresuotos grupės.

Magistro baigiamojo darbo temos ištirtumas. Rėminimo ir darbotvarkės nustatymo teorijos taikymo praktikoje aspektai dažnai tiriami žiniasklaidoje. Tai ypač aktualu, tiriant tam tikrų įvykių ar reiškinių atspindėjimą žiniasklaidos priemonėse. Lietuvos mokslininkai yra tyrinėję skirtingų atvejų rėminimo ir darbotvarkės nustatymo teorijų pritaikymo aspektus Lietuvos žiniasklaidoje (Aleknonis, Nabažaitė, Donauskaitė ir kt.).

Magistro darbe „Politinės realybės konstravimas žiniasklaidoje ir auditorijos suvokimas: atvejo analizė“ (Sturlytė, 2014) tyrinėta, kaip žiniasklaidoje pateikiamas politinis įvykis – bylos „R. Paksas prieš Lietuvą“ nagrinėjimas. Disertacijoje „Žiniasklaidos vaidmuo skurdo mažinimo politikoje: Lietuvos interneto dienraščių 2008 m. ekonominės krizės metu atvejis“ (Donauskaitė, 2015) tyrinėta, koks buvo interneto dienraščių vaidmuo skurdo mažinimo politikoje 2008 m. ekonominės krizės metu. Disertacijoje „Rusijos periodinės spaudos požiūris į Baltijos šalis geopolitinių pokyčių kontekste (1991–2009)“ (Denisenko, 2015) tyrinėta, kaip Baltijos šalys vaizduojamos Rusijos periodinėje spaudoje.

Užsienio mokslininkai taip pat dažnai kelia klausimus, kokią įtaką visuomenei daro žiniasklaida, kaip ji gali paveikti visuomenės nuomonę ir formuoti palankią nuomonę suinteresuotoms grupėms (Matthes, 2012). Mokslininkai išskiria, kad įrėminimas įvyksta atlikus tris veiksmus: suteikiant reikšmes, įvardijant ir papasakojant istoriją, todėl kontraversiškų ar neaiškių įstatymų priėmimas yra puikus pavyzdys (van Hulst ir Yanow,

2016). Užsienio tyrėjai (Kuehn, Palmer, Tanner, Du, Richardson Jr. ir kt.) atkreipia dėmesį, kad rėminimo ir darbotvarkės nustatymo teorijos tebėra aktualios iki šių dienų, nes skirtingų atvejų tyrimai rodo, kad tai padeda suvokti, kaip žiniasklaida gali formuoti visuomenės mąstymą ir jį paveikti.

Magistro baigiamojo darbo temos naujumas. Nors pabrėžiama, kad naujienų rėminimas auditorijai padeda suvokti sudėtingą informaciją, būtina atkreipti dėmesį, kad rėminimas gali būti naudojamas ir siekiant formuoti konkrečią visuomenės nuomonę. Plečiantis technologinėms galimybėms, informacijos kiekis didėja, todėl kritiškai įvertinti gaunamą informaciją tampa vis sudėtingiau.

Priimant naujus įstatymus ar įstatymų pakeitimus, objektyvus situacijos atspindėjimas žiniasklaidos priemonėse tampa itin svarbiu aspektu. Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimų priėmimas sukėlė didelę diskusiją viešojoje erdvėje, todėl šališkas naujienų pateikimas galėjo turėti didelės įtakos visuomenės vertinimui ir suvokimui, kokius įstatymo pakeitimus ketinama priimti ir kokie priimti.

Magistro baigiamojo darbo problematika. Žiniasklaidos priemonėse pateikiama informacija daro didelę įtaką visuomenės nuomonei. Tokiu būdu gali būti formuojama verslo atstovams palanki nuomonė, diskredituojama valdžia. Tai galima laikyti naująja propagandos forma. Tokiu būdu žiniasklaida neatlieka vienų pagrindinių savo paskirčių – atlikti ketvirtosios valdžios vaidmenį ir kuo objektyviau informuoti visuomenę (Bertrandas, 2002, Rogersas ir Dearingas, 1988). **Magistro baigiamojo darbo problema** – kaip buvo atspindėti Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai žiniasklaidoje.

Magistro baigiamojo darbo objektas – įstatymo pakeitimų atspindėjimas.

Tikslas – ištirti, kaip buvo atspindėti Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt.

Uždaviniai:

1) Atliekant dokumentų analizę, išsiaiškinti, kaip žiniasklaidoje taikoma darbotvarkės nustatymo teorija;

2) Atliekant dokumentų analizę, išsiaiškinti, kaip žiniasklaidoje taikoma rėminimo teorija;

3) Atliekant dokumentų analizę, išsiaiškinti, kokios yra žiniasklaidos funkcijos ir etikos normos Lietuvoje;

4) Taikant turinio analizę, ištirti, kaip alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai buvo atspindimi interneto dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt

Tyrimo metodologinės nuostatos. Bus atliekamas kokybinis atvejo tyrimas, taikant empirinį duomenų rinkimą, atliekant straipsnių turinio analizę.

Pasirinkta atlikti kokybinį atvejo tyrimą, nes tai padės geriau atskleisti ne tik žiniasklaidoje vyraujančią situaciją. Atlikus turinio analizę bus galima nustatyti, kaip žiniasklaidoje buvo atspindimas Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimų priėmimas.

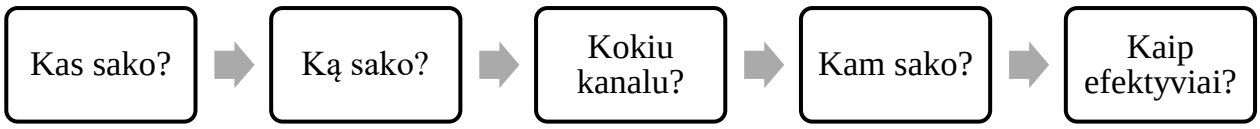
Tyrimo metodas: turinio analizė.

Svarbios sąvokos: Alkoholio kontrolės įstatymas, naujienų rėminimas, darbotvarkės nustatymo teorija, Alkoholio kontrolės įstatymas žiniasklaidoje, šiuolaikinė propaganda.

1. TEORINIS TYRIMO PAGRINDAS

Apie daugelį įvykių žmonės negali sužinoti iš tiesioginių šaltinių, todėl jie pasikliauna kitais žmonėmis arba, dar dažniau, žiniasklaidos priemonėmis.

Haroldas Lasswellas teigia, kad, „norėdami suprasti masinės komunikacijos procesą, turime studijuoti kiekvieną šio proceso etapą“ (Fiske, 1990). H. Lasswello komunikacijos proceso modelis schematiškai atrodytų taip:

1 pav. H. Lasswello komunikacijos modelis

Šaltinis: sudaryta autorės pagal H. Lasswell (1948).

Šis komunikacijos proceso modelis puikiai apibrėžia, kaip komunikacija vyksta žiniasklaidos priemonėse. Kadangi visuomenė negali gauti visos informacijos apie įvykius pasaulyje, ji pasikliauna žiniasklaida, kuri turi galimybę operatyviai ir visapusiškai surinkti informaciją ir ją greitai pateikti visuomenei.

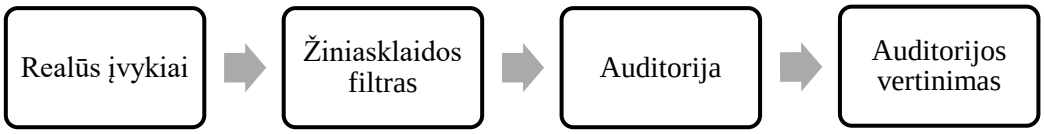
Žiniasklaida vaidina didelį vaidmenį tame, kokią informaciją visuomenė gauna. Kitaip tariant, žiniasklaidos priemonės gali konstruoti, apie ką žmonės sužino, o apie ką – ne, ir kaip tai nutinka.

Tokį fenomeną apibūdina dvi komunikacijos teorijos – rėminimo teorija ir darbotvarkės nustatymo teorija. Šios teorijos glaudžiai susijusios tarpusavyje, nes iš esmės apibūdina žiniasklaidos veikimo principą – žiniasklaida pasirenka ką pranešti (darbotvarkės nustatymo teorija) ir kaip pranešti (rėminimo teorija), o tai iš esmės atitinka dvi iš penkių H. Lasswello modelio dalių (žr. 1 pav.) – ką sako ir kaip efektyviai.

2. DARBOTVARKĖS NUSTATYMO TEORIJA

Darbotvarkės nustatymo teorija apibūdina fenomeną, kuris daro labai didelę įtaką tam, kaip žmonės priima informaciją, kaip suvokia, kas yra svarbu, o kas – ne. Iki šiol darbotvarkės nustatymo teorija išlieka viena pagrindinių, diskutuojant apie žiniasklaidos įtaką visuomenei.

Vystant šią teoriją, buvo tiriami JAV prezidento rinkimai 1968 m. Tyrėjai pastebėjo koreliaciją tarp to, kas žmonėms atrodo svarbu, ir to, apie ką rašė žiniasklaida (McCombs ir Shaw, 1972). Buvo padaryta prielaida – visuomenei atrodo svarbesnės tos temos, kurioms žiniasklaidoje skiriamas didesnis ar netgi išskirtinis dėmesys. Tokį procesą schematiškai būtų galima pavaizduoti taip:

2 pav. Įvykių vertinimo seka.

Šaltinis: sudaryta autorės.

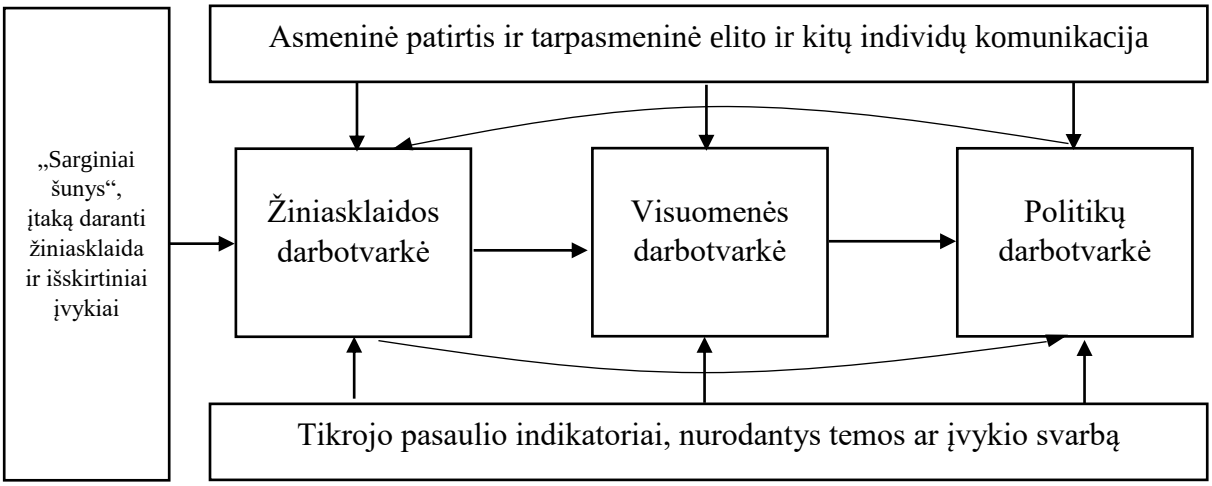
Remiantis šia prielaida, galima daryti išvadą, kad žiniasklaidos priemonės gali specialiai parinkti, kurioms temoms skirti didesnį dėmesį. Tai ypač aktualu, vertinant žurnalistinę etiką, nes dalis žiniasklaidos priemonėse skelbiamo turinio gali būti remiama, t. y. žiniasklaidos priemonei gali būti sumokėta už tai, kad informacija būtų skelbiama, bet auditorija apie tai nėra informuojama.

Vis dėlto tyrėjai atkreipia dėmesį, kad ryšys tarp žiniasklaidoje aptariamų temų ir auditorijos didesnio susidomėjimo jomis dar neparodo, jog žiniasklaida formuoja tai, apie ką visuomenė turėtų mąstyti. Taip pat keliamas klausimas, ar negali būti taip, kad ryšys vis dėlto yra atvirkštinis – ne žiniasklaida formuoja, ką auditorija turi galvoti, o atvirkščiai – žiniasklaida reaguoja į savo auditorijos poreikius (Du, 2012).

Neretai kritikuojama, kad teorija bandoma apibendrinti, jog viskas, apie ką kalba žiniasklaidos priemonės, yra specialiai atrinka, norint formuoti tam tikrą nuomonę ar požiūrį, tačiau neatsižvelgiama į tai, kad apie kai kuriuos įvykius ar temas žiniasklaidos priemonės kalba, nes tai yra svarbu arba įdomu visuomenei.

Nepaisant kritikos, darbotvarkės nustatyto teorija išliko viena populiariausių komunikacijos srities teorijų ir yra taikoma iki šių laikų įvairiose srityse.

Dar 1988 m. Everettas Rogersas ir Jamesas Dearingas praplėtė žiniasklaidos darbotvarkės nustatyto teoriją. Jei teorija iki tol nurodė vienpusį žiniasklaidos ir visuomenės ryšį – „žiniasklaidos priemonė-žmogus“ – tai E. Rogersas ir J. Dearingas šią teoriją praplėtė, nurodydami, kad ji gali veikti įtraukdama kitų šaltinių, kurie darytų įtaką vieni kitiems (3 pav.).

3 pav. Darbotvarkės nustatymo schema.

Šaltinis: E. Rogers ir J. Dearing, 1988.

Būtina atkreipti dėmesį, kad, pagal E. Rogerso ir J. Dearingo modelį, žiniasklaidos darbotvarkė taip pat yra formuojama. Ją gali formuoti indikatoriai, nurodantys temos ar įvykio svarbą, tarpasmeniniai ryšiai ir kitos žiniasklaidos priemonės.

Pastarasis veiksnys nurodo, kad elitinėmis, nuomonės formuotojomis laikomos žiniasklaidos priemonės suformuoja kitų žiniasklaidos priemonių darbotvarkes ir nurodo, apie ką kalbėti. Toks reiškinys pavadintas „The News York Times efektu“ *(„The News York Times effect“)* (Pennington, 2016). Tokiu būdu kyla homogeniškumo grėsmė.

Tiriant užsienio žiniasklaidą, nustatyta, kad žiniasklaidos sklaidos būdai gali turėti įtakos jos homogeniškumui (Powers ir Benson, 2014). Tai reiškia, kad, skirtingose žiniasklaidos priemonėse pateikiant turinį, kurio šaltiniai yra tie patys, pavyzdžiui, kita žiniasklaidos priemonė, didėja žiniasklaidos homogeniškumas ir kyla grėsmė visuomenės nuomonių pliuralizmui. Kitaip tariant, visuomenę pasiekia informacija iš to paties šaltinio, nors ta informacija yra pateikiama skirtingose žiniasklaidos priemonėse.

Nors paprastai cenzūros apibrėžimas susiaurinamas iki autoritarinio rėžimo cenzūros (Aleknonis, 2014), tačiau, vertinant plačiąją prasme, jei susidaro situacija, kad žiniasklaidoje pateikiama vos kelių šaltinių informacija, kyla cenzūros grėsmė – tam tikra informacija visuomenės gali visai nepasiekti arba pasiekti tik per vieną ar vos kelis šaltinius, kurie veikia kaip filtras.

Tradicinis darbotvarkės sudarymo vaidmuo apima dvi žiniasklaidos funkcijas – aplinkos stebėjimą ir konsensuso palaikymą. Tai reiškia, kad tradicinis darbotvarkės nustatyto modelis pritraukia dėmesį prie svarbiausių temų ir daro įtaką sutarimui, kokie yra šių temų prioritetai (McCombs, 2005). Todėl būtina išlaikyti dėmesį ir stebėti, ar žiniasklaidos priemonės tebeatlieka numatytas funkcijas.

3. RĖMINIMO TEORIJA

Rėminimo teorija neretai laikoma vienu iš darbotvarkės nustatymo teorijos elementų, nes šios dvi komunikacijos teorijos taikomos kartu. Jei darbotvarkės nustatymo teorija nurodo „apie ką galvoti“, rėminimo teorija žengia žingsniu toliau ir nurodo ne tik apie ką, bet ir „kaip galvoti“.

Pirmasis teorijoje rėminimo sąvoką pritaikęs sociologas Ervingas Goffmanas tvirtino, kad žmonės, susidūrę su kokiu nors reiškiniu, pritaiko rėmą, kuris lemia, kaip reiškinys yra interpretuojamas ir suprantamas. (Goffman, 1976). Jo aiškinimu, tai yra pirminis rėminimas (angl. *primary framework*), nes jį taikantis asmuo šio rėmo nepastebi. Rėmo naudotojas yra įsitikinęs, kad jo veiksmai nėra nulemti išankstinio požiūrio ar interpretacijos, tačiau tai padeda susisteminti, priimti gaunamą informaciją, lengviau priimti sprendimus, susijusius su aplinkos įvykiais, ir suprasti aplinką.

Ši teorija vėliau buvo pritaikyta įvairiose srityse, taip pat ir žiniasklaidoje. Rėmų teorija buvo pritaikyta ne tik individams, bet ir tam, kaip žiniasklaidos priemonė pateikia naujienas.

Rėminimas paprastai apima atranką ir išskyrimą (Entman, 1993). Rėmindamas žurnalistas ar žiniasklaidos priemonė pasirenka tam tikrus aspektus, kuriuos išskiria tekste. Tai atliekant siekiama keturių tikslų, kurie yra ir rėminimo funkcijos: paskatinti tam tikrą problemos suvokimą, interpretaciją, moralinį vertinimą ir/arba sprendimo rekomendaciją (Entman, 1993). Rėmai gali būti parenkami sąmoningai ar nesąmoningai, todėl paprastai auditorijai yra nepastebimi.

Komunikacijos procese rėminimas gali įvykti ne vieną kartą. Tai priklauso nuo paties proceso, kaip informacija perduodama ir kas ją gauna. R. Entmanas (1993) nurodo keturias vietas, kuriose, vykstant komunikacijos procesui tekstu, gali įvykti rėminimas:

1. Komunikatorius;
2. Tekstas;
3. Gavėjas;
4. Kultūra.

Kaip minėta, komunikatorius, t. y. žmogus, perduodantis informaciją, rėmus gali pritaikyti sąmoningai arba nesąmoningai. Nesąmoningas rėmų pritaikytas susijęs su paties žmogaus turimais rėmais – tuo, kaip jis vertina ir suvokia komunikacijos procese aptariamą situaciją ir įvykį.

Pateikiant tekstą, rėmai taip pat gali atsirasti sąmoningai arba nesąmoningai. Tekste rėmai formuojami parenkant arba praleidžiant tam tikrus žodžius, frazes, naudojant simbolius, pateikiant tik tam tikrus faktus, vertinimą.

Gavėjas, skaitydamas tekstą, pritaiko savo turimus rėmus panašiai, kaip tai komunikacijos proceso pradžioje padarė komunikatorius. Dėl savo turimų rėmų, požiūrio į tam tikrą situaciją ar įvykį, žmogus tekstą gali priimti savitai. Tai reiškia, kad komunikatoriaus sąmoningai ar nesąmoningai pritaikyti rėmai gavėjo gali nepaveikti dėl jo turimų savų rėmų arba dėl panaudotų simbolių – jei gavėjas anksčiau nėra susidūręs su pateikiamu simboliu ir nežino jo prasmės, rėminimas jo nepaveiks.

Kultūra apibendrina rėmus, kurie vyrauja visuomenėje. Visuotinai susiklostę rėmai paveikia tai, kaip gavėjas priima informaciją, jei yra tos kultūros dalis. Kultūriniai rėmai paprastai būdingi įvairioms grupėms, pavyzdžiui, vienos šalies, tautos nariams.

R. Entmanas (1993) išskiria tris būdus, kaip tekstuose pritaikomi rėmai:

1. **Vieta**. Informacijai, į kurią norima atkreipti gavėjo dėmesį, parenkama speciali vieta.
2. **Kartojimas**. Informacija tekste nuolat pakartojama.
3. **Simboliai**. Informacijai pateikti naudojami simboliai, kurie suformuoja gavėjo požiūrį.

Naudojant tuos pačius būdus informaciją galima pateikti ir taip, kad į ją nebūtų atkreiptas dėmesys.

Gail T. Fairhurst ir Robert A. Sarr (1996) išskiria septynias rėminimo technikas:

- Metafora. Norint sukurti naują reikšmę, bandoma su kuo nors lyginti.
- Istorija (mitas ir legenda). Įrėminama papasakojant istoriją, kuri lengvai įsimena.
- Tradicija (ritualai ir ceremonijos). Naudojama, norint apibrėžti ir patvirtinti vertybes.
- Šūkis, žargonas ir skambi frazė naudojama įrėminant, kad gauta informacija lengvai įsimintų.
- Artefaktas. Vertybės atspindimos per fizinius ženklus, kurie kartais negali būti išreikšti žodžiais.
- Kontrastas. Naudojama, siekiant pabrėžti, kaip nėra, ar kaip tik, kaip yra.
- Atmosfera. Apie sąvoką kalbama suteikiant neigiamą arba teigiamą konotaciją.

Šios rėminimo technikos neretai sąmoningai ar nesąmoningai naudojamos žiniasklaidoje. Pasakytina, kad kai kurios iš šių technikų naudojamos ne norint informaciją pateikti tam tikruose rėmuose, o norint supaprastinti informacijos priėmimą jos gavėjui. Pavyzdžiui, metaforos gali būti naudojamos, norint paprastai paaiškinti sudėtingus valdžios sprendimus.

4. PAGRINDINĖS ŽURNALISTIKOS FUNKCIJOS IR ŽURNALISTINĖ ETIKA

Skirtingi šaltiniai išskiria skirtingą žiniasklaidos funkcijų skaičių. Paprastai sutariama dėl pagrindinės – informuoti, tačiau tai nėra vienintelė žiniasklaidos funkcija. XX a. viduryje masinės komunikacijos tyrėjas Haroldas Lasswellas nurodė tris pagrindines funkcijas: (1) aplinkos stebėjimas, (2) ryšių palaikymas tarp visuomenės narių ir (3) kultūrinio paveldo perdavimas (Lasswell, 1948). Vėliau žiniasklaidai priskiriamų funkcijų vis daugėjo. 1960 m. C. R. Wrightas prie jau nurodytų funkcijų pridėjo dar vieną – pramoginę.

Galiausiai C. J. Bertrandas (2002) išskyrė šešias žiniasklaidos funkcijas:

1. **Aplinkos stebėjimas.** Kaip teigia C. J. Bertrandas, tik žiniasklaida šiais laikais gali greitai gauti visą informaciją ir ją pateikti auditorijai. Taigi žiniasklaidos priemonė turi gauti informaciją, ją filtruoti, interpretuoti ir paskleisti. Kadangi žiniasklaida formuoja ir užpildo socialinio gyvenimo sritis, kuriose formuojasi viešoji nuomonė, ypač svarbu didelį dėmesį kreipti trims valdžioms – leidžiamajai, vykdomai ir teisinei (Grigas ir kt., 2016) – kitaip tariant, atlikti „sarginio šuns“ funkciją.

2. **Socialinės komunikacijos užtikrinimas**. Visuomenėje būtina palaikyti diskusiją ir pasiekti konsensusą. Tai turėtų užtikrinti žiniasklaida, suteikdama galimybę išreikšti nuomonę ir diskutuoti.

3. **Pasaulio vaizdo pateikimas**. Niekas negali žinoti visko, kas vyksta pasaulyje, todėl žiniasklaida yra pagrindinis svarbiausių pasaulio įvykių šaltinis.

4. **Kultūros perdavimas**. Kultūrinis paveldas turi būti perduodamas iš kartos į kartą. Žiniasklaida prie to turi ir gali prisidėti.

5. **Prisidėjimas prie laimės – pramoga**. Įtampa gali priversti prie fizinių ar psichologinių susirgimų, todėl viena iš žiniasklaidos funkcijų – suteikti pramogą, kad žmonės galėtų atsipalaiduoti.

6. **Pardavimas**. Žiniasklaida yra pagrindinė reklamos varomoji jėga, todėl žiniasklaidos priemonių savininkai neretai siekia suvilioti auditoriją, kad ją galėtų parduoti reklamos užsakovams. Kai kurie mokslininkai nurodo, kad tai yra teigiamas žiniasklaidos aspektas, nes reklama informuoja ir padidina vartojimą, dėl ko mažėja kainos.

Šias žiniasklaidos funkcijas galima laikyti paslaugomis, kurias žiniasklaida privalo teikti, todėl pagal jų teikimo kokybę galima nuspręsti, ar žiniasklaida savo darbą atlieka gerai

(Berntrantas, 2002). Kiekviena nurodyta funkcija turi ją atitinkančią disfunkciją, kurios yra žurnalistinės etikos objektu.

Žiniasklaidos etiką paprastai numato žurnalistų etikos kodeksai ir valstybių įstatymai. Be to, tam tikras vidines etikos normas gali numatyti ir pačios žiniasklaidos priemonės.

Dar per Antrąjį pasaulinį karą suformuota Hutchinso komisija numatė penkis reikalavimus žiniasklaidai (Merrill, 1997):

1. Žiniasklaida turi pateikti tikslią, nemelagingą informaciją, atskirti faktus ir nuomones. Informacija turėtų būti pateikiama iš viso pasaulio ir neturėtų būti apsiribojama sausais faktais – turi būti pateikiama tiesa.
2. Žiniasklaida turėtų siekti objektyvumo ir pranešti net ir tas idėjas, kurios prieštarauja jų pačių pozicijai. Visuomenei turi būti pateikti visi svarbūs požiūriai ir interesai. Be to, turi būti nurodomi informacijos šaltiniai, nes „tai yra būtina laisvai visuomenei“.
3. Socialinės grupės žiniasklaidoje turi būti atspindimos nešališkai, nes nevykęs grupių atspindėjimas iššaukia neigiamą jų vertinimą. Būtina įtraukti grupės vertybes ir aspiracijas, bet nederėtų išstumti trūkumų ir silpnybių.
4. Žiniasklaida turėtų pateikti platų žinių ir nuomonių spektrą.

Taigi Antrojo pasaulinio karo metu buvo suformuluoti reikalavimai, kurie iš esmės reiškė, kad žiniasklaida turi pateikti tikslią informaciją, atskirti faktus ir nuomones, pateikti visas konflikto puses ir bandyti informaciją pateikti nešališkai.

Šie reikalavimai išliko iki šiol. Lietuvoje etikos normas nurodantis Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksas (2016) bei Visuomenės informavimo įstatymas (2006) įpareigoja žurnalistus skelbti įvairias nuomones, teisingas ir nešališkas žinias, aiškiai atskiriant vienas nuo kitų. „Gerbdami nuomonių įvairovę, žurnalistai, viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai turi pateikti ne mažiau kaip dviejų skirtingų, tarpusavyje nesusijusių asmenų nuomones, kai informacija yra prieštaringa, neaiški arba susijusi su konfliktiniais klausimais (Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksas, 2016).“

Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksas numato, kad „kritikuojamam asmeniui visada turi būti suteikta galimybė paaiškinti, patikslinti, paneigti informaciją. Visuomenės informavimo įstatymas taip pat nurodo, kad kiekvienas asmuo turi teisę laisvai reikšti mintis bei kritikuoti valstybės ar savivaldybių institucijų pareigūnų veiklą.

Nors pagrindinės žiniasklaidos etikos normos liko nepakitusios, kintant žurnalistų profesinės veiklos būdams ir priemonėms, etikos kodeksai buvo praplėsti. Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso antrasis straipsnis nurodo, kad žurnalistai

informacijos negali laikyti preke, o, jeigu yra gavę bet kokią paramą apie tai turi informuoti auditoriją.

Šeštuoju kodekso straipsniu žurnalistai įpareigojami kritiškai vertinti savo informacijos šaltinius, tikrinti faktus ir remtis ne mažiau kaip dviem šaltiniais.

Apibendrinant, profesionalaus žurnalisto darbą galima identifikuoti pagal šiuos požymius (Mažylė, 2012):

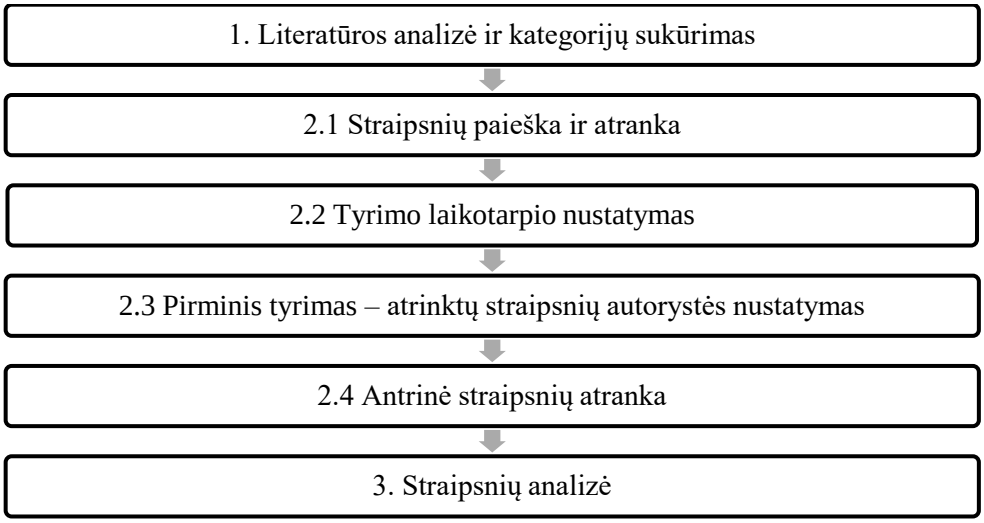
1. Aiškiai skiriamos žinios ir nuomonės.
2. Pateikiama nuomonių įvairovė.
3. Kritiškas šaltinių vertinimas.
4. Informacija renkama teisėtai ir etiškai.
5. Suteikiama atsakymo teisė.
6. Pripažįstama nekaltumo prezumpcija.
7. Laikomasi etiškų tarpusavio santykių.

Vis dėlto mokslininkai pastebi, kad Lietuvoje žurnalistinei etikai nėra skiriamas didelis dėmesys. Žiniasklaidą reguliuojančios įstaigos ir žiniasklaidos savireguliacijos organai nėra įgalinti ar pasiryžę įgyvendinti idėjos, kad žiniasklaida turi tarnauti visuomenės interesui (Valentinavičius, 2016). Tokia situacija įsivyravo ir dėl to, kad viešų diskusijų fone mėginama situaciją aiškinti laisva rinka, valstybės politika ir žodžio laisve (Mažylė, 2012).

Tokiame kontekste susidaro situacija, kad bet kokia žiniasklaidos priemonių etikos kritika neegzistuoja, nes tai laikoma neetiška ir nešiuolaikiška (Valentinavičius, 2016, Mažylė, 2012).

5. TYRIMAS: ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMŲ ATSPINDĖJIMAS INTERNETINIUOSE DIENRAŠČIUOSE 15MIN.LT, DELFI.LT IR LRYTAS.LT

Siekiant ištirti, kaip žiniasklaidoje buvo atspindėti Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai, buvo atlikta kokybinė atvejo analizė, naudojant turinio analizės metodą. Tyrimui pasirinkta nagrinėti tris skaitomiausius (Gemius, 2017) Lietuvos portalus: 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt. Tyrimo sudarė šeši etapai (4 pav.).

4 pav. Tyrimo eigos schema

Šaltinis: sudaryta autorės.

Atlikus literatūros analizę, buvo sudaryti du straipsnių kategorijos blokai ir jiems priklausančios kategorijos (5 pav.). Pasirinktuose naujienų portaluose atlikta straipsnių paieška, naudojant raktinius žodžius ir temas, kurias išskiria patys portalai. Tyrimui pasirinktas laikotarpis nuo 2017 m. balandžio 1 d. iki 2017 m. liepos 30 d., t. y. du kalendoriniai mėnesiai prieš Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimų priėmimą ir du kalendoriniai mėnesiai po pakeitimų priėmimo, kuris vyko 2017 m. birželio 1 d. Tyrimo laikotarpis pasirinktas atlikus pirminę analizę, kuri parodė, kad didžiausias paskelbtų publikacijų skaičius vyravo būtent šiais mėnesiais.

Atrinkus straipsnius, kuriuose minimas Alkoholio kontrolės įstatymas, buvo atliktas publikacijų autorystės nustatymas. Pastebėta, kad publikacijos, kurias parengė naujienų agentūros BNS ir ELTA, naudojamos visuose trijuose tiriamuose interneto dienraščiuose. Naujienų agentūrų publikacijos dažniausiai talpintos jų neredaguojant – nekeičiant nei antraštės, nei kitų teksto dalių. Dėl šios priežasties pasirinkta naujienų agentūrų publikacijų

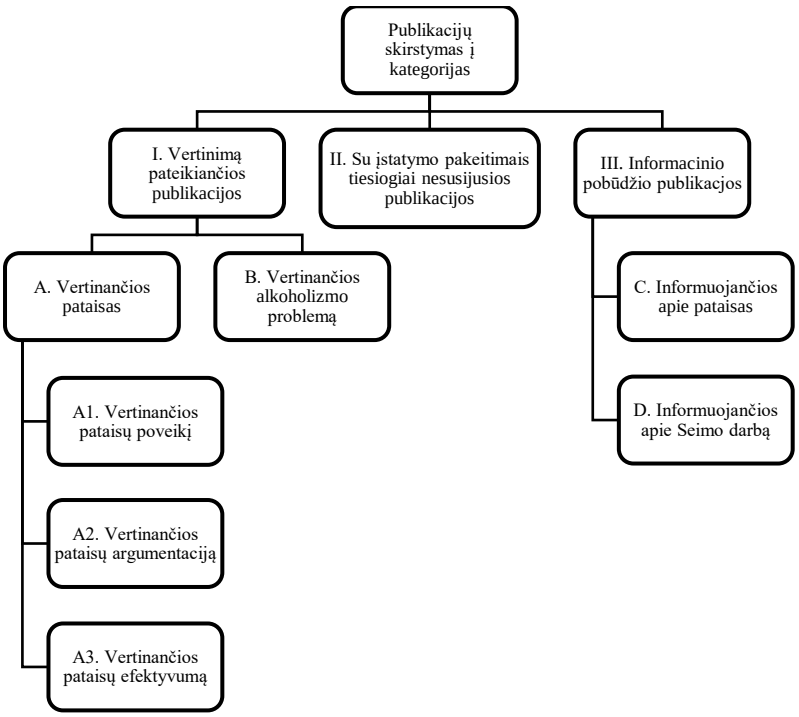
tyrime neanalizuoti, nes tokiu atveju jie atspindi ne internetinių dienraščių redakcijų pozicijas Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų atžvilgiu, o naujienų agentūrų pozicijas. Būtina pažymėti, kad į tyrimą įtrauktos publikacijos, kurių autorystėje nurodoma, kad publikaciją parengė naujienų agentūra ir redakcijos žurnalistas.

Tyrime pasirinkta nagrinėti publikacijas, kuriose atspindima autoriaus pozicija – komentarus bei pranešimus spaudai. Kai kurie komentarai ir pranešimai spaudai, analizuoti tyrime, buvo publikuoti daugiau nei viename iš tiriamų internetinių dienraščių, tačiau, skirtingai nei naujienų agentūrų parengta medžiaga, šios publikacijos iš tyrimo nebuvo eliminuotos.

Toks sprendimas priimtas, nes komentarai bei naujienų pranešimai redakcijoms atsiunčiami, neprašant už jų publikavimą jokio atlygio. Redakcijos, taikydamos savo vidinę tvarką, pasirenka, kokius komentarus ar pranešimus spaudai publikuoti, o kurių – ne.

Dėl šios priežasties, kad komentarų ir naujienų pranešimų publikavimas yra redakcijos vidaus susitarimo reikalas, atliekant tyrimą buvo laikoma, kad šių tekstų publikavimas atspindi redakcijos poziciją Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimų klausimu.

Antrinės analizės rezultatas – atrinktos iš viso 344 publikacijos (120 publikacijų iš internetinio dienraščio 15min.lt, 117 publikacijų iš DELFI.lt ir 107 publikacijos iš Lrytas.lt). Atrinktos publikacijos buvo skirstomos į blokus, kategorijas ir subkategorijas (žr. 5 pav.).

5 pav. Publikacijų skirstymo į kategorijas schema

Šaltinis: sudaryta autorės

5.1 Publikacijų kategorijos

H. Lasswellas, vertindamas politikų kalbas, jas skirstė į pozityvias, negatyvias ir neutralias (Balčytienė, 2000). Šis skirstymas buvo pritaikytas ir tiriant internetinių dienraščių publikacijas, susijusias su Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimais. Toks skirstymas leidžia nustatyti, koks Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų vertinimas vyrauja publikacijose ir pačiuose internetiniuose dienraščiuose.

Taip pat pasirinkta publikacijas skirstyti į tris tekstų pobūdžio blokus: informacinio pobūdžio, nesusijusius su įstatymu ir vertinimą pateikiančius (žr. 5 pav.).

Priskyrus publikacijas blokams, atsižvelgiant į jose vyraujančias temas, buvo sudarytos kategorijos ir subkategorijos. Atliekant tyrimą, buvo remiamasi sudarytomis kategorijomis ir subkategorijomis, nustatant, ar jos vyrauja tekste, ar ne. Viena publikacija galėjo būti priskirta daugiau nei vienai kategorijai ar subkategorijai.

Toks skirstymas padėjo nustatyti, kokios temos, susijusios su įstatymo pakeitimais, dažniausiai aptartos publikacijose. Taip pat tai leido nustatyti, ar žiniasklaidos priemonės vykdo joms priskirtas funkcijas.

Kiekvienai kategorijai ir subkategorijai suteiktas šifras, padedantis vėliau analizuoti informaciją (1 ir 2 lenteles).

Vertinimą pateikiančios publikacijos (I blokas, žr. 5 pav.) buvo suskirstytos į dvi pagrindines kategorijas – vertinančios pataisas ir vertinančios alkoholizmo problemą Lietuvoje (žr. 1 lentelę). Vertinimu buvo laikoma bet kokia nuomonė, išreikšta apie šias dvi sritis: kritika, palaikymas, prognozuojamos pasekmės ir kt.

1 lentelė. Vertinimą pateikiančių publikacijų bloko skirstymas į kategorijas

Kategorija/*subkategorija*	**Šifras**	**Aprašas**
Vertinančios pataisas	A	Publikacijos, kuriose vertinamos siūlomos Alkoholio kontrolės įstatymo pataisos ar viena iš pataisų.
Vertinančios pataisų poveikį	*A1*	*Publikacijos, kuriose nurodoma, kokį poveikį alkoholio vartojimui, ekonomikai ir kt. sritims gali turėtų įstatymo pataisų priėmimas.*
Vertinančios pataisų argumentaciją	*A2*	*Publikacijos, kuriose vertinami valdžios argumentai, kodėl reikia priimti siūlomas pataisas.*
Vertinančios pataisų efektyvumą	*A3*	*Publikacijos, kuriose nurodoma, ar pasirinktos priemonės gali sumažinti alkoholio vartojimą, ar yra neefektyvios.*

Vertinančios alkoholizmo problemą	B	Publikacijos, kuriose vertinamas alkoholizmo problemos Lietuvoje mastas, jo įtaka visuomenei.

Šaltinis: sudaryta autorės.

Su įstatymo pakeitimais tiesiogiai nesusijusių publikacijų blokui priskirti tekstai, kuriuose arba minimas alkoholio kontrolės įstatymas ar jo pakeitimai, tačiau nėra pateikiama nei informacijos apie patį įstatymą, nei vertinimo, arba įstatymas neminimas. Šiuo atveju į šį bloką patenka ir publikacijos, kuriose minimas akcizų pakėlimas, nes šis įstatymo pakeitimas buvo priimtas anksčiau.

Informacinio pobūdžio tekstai, kuriuose pateikiama informacija, tačiau nepateikiamas vertinimas ar nuomonė, buvo suskirstyti į dvi kategorijas (2 lentelė).

2 lentelė. Informacinio pobūdžio publikacijų bloko skirstymas į kategorijas

Kategorija	Šifras	Aprašas
Informuojančios apie pataisas	C	Publikacijos, kurios informuoja apie pasiūlytas pataisas arba apie tai, kokios pataisos priimtos.
Informuojančios apie Seimo darbą	D	Publikacijos, informuojančios apie Seimo narių darbą, komunikaciją, tarpusavio bendradarbiavimą, svarstant ir priimant Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimus.

Šaltinis: sudaryta autorės.

5.2 Tyrimo ribotumai

Atliktas tyrimas turėjo ribotumų, kurie galėjo turėti įtakos tyrimo eigai ir rezultatams.

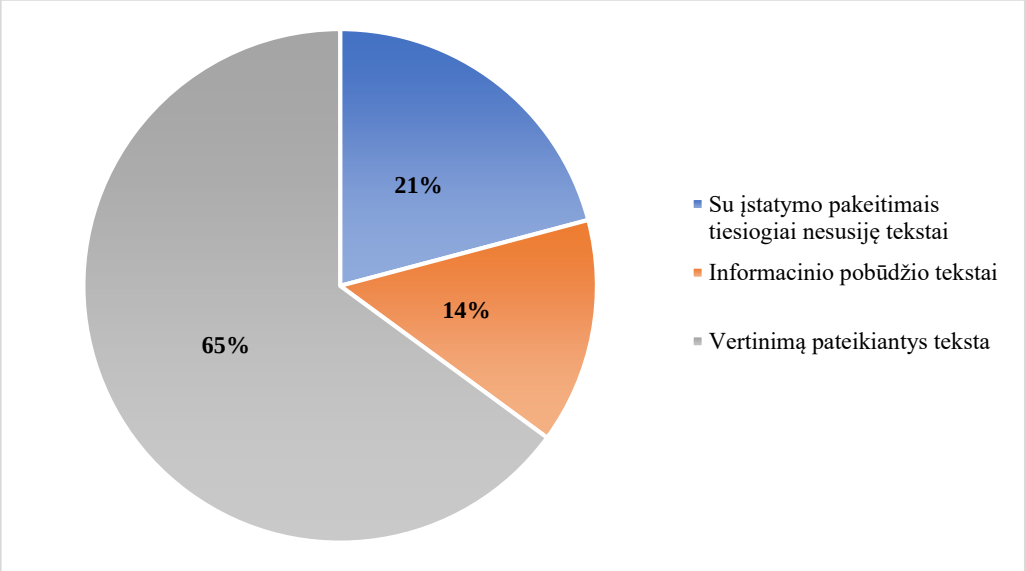
Publikacijos tyrimui buvo atrinktos naudojant interneto dienraščiuose pateikiamomis temų rodyklėmis ir paieškoje teikiant raktinius žodžius „Alkoholio kontrolės įstatymas“, „alkoholio kontrolė“, „alkoholis“. Toks atrankos būdas galėjo lemti, kad tyrimui atrinktos ne visos publikacijos, kuriose buvo atspindimas Alkoholio kontrolės įstatymas. Taip pat tai galėjo lemti, kad į tyrimą pateko daugiau publikacijų, nesusijusių su Alkoholio kontrolės įstatymo pataisomis ir atspindinčios alkoholio akcizų didinimą, kuris buvo priimtas anksčiau nei tyrimo laikotarpiu priimti įstatymo pakeitimai (šios publikacijos priskirtos prie su Alkoholio kontrolės pataisomis nesusijusių publikacijų).

Tyrimo blokai, kategorijos ir subkategorijos sudarytos nagrinėjant tekstus ir nustačius juose vyraujančias temas. Tačiau, analizuojant tekstus, nustatant juose vyraujančias temas ir tai, ar juose yra pateikiamas vertinimas, ar yra pateikiama tik informacija, ar tekstas nesusijęs

su įstatymo pakeitimais, nebuvo naudojamas kiekybinis tyrimo metodas. Tai galėjo lemti tyrimo subjektyvumą.

5.3 Bendros internetinių dienraščių tendencijos

Iš trijų internetinių dienraščių tyrimui atrinkti 344 straipsniai. Iš jų, vertinant visus portalus kartu, net 224 straipsniai pateikė vertinimą (6 pav.).

6 pav. Publikacijų pasiskirstymas procentais tiriamuose internetiniuose dienraščiuose

Šaltinis: sudaryta autorės.

Tai rodo, kad žiniasklaidoje didesnis dėmesys buvo skiriamas pateikti siūlomų ar priimtų Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų vertinimą, o ne bendrą informaciją.

Tyrimas parodė, kad didžioji dalis publikacijų, pateikiančių vertinimą, Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas vertino neigiamai. Tekstų, kuriuose įstatymas buvo vertinamas teigiamai arba kuriuose teigiamas ir neigiamas vertinimas pasiskirstė tolygiai, buvo kelis kartus mažiau nei tekstų, kuriuose pakeitimai vertinami neigiamai (3 lentelė).

Tam įtakos galėjo turėti komentarai. Tiriamuoju laikotarpiu internetinis dienraštis 15min.lt pateikė 34 komentarus, DELFI.lt – 33 komentarus, Lrytas.lt – 15 komentarų. Tai sudaro apie 24 proc. visų tyrimui atrinktų publikacijų ir apie 37 proc. vertinimą pateikiančių publikacijų. Komentarai nuo kitų žiniasklaidos tekstų išsiskiria tuo, kad pateikia vieną – autoriaus – poziciją.

Vis dėlto, kaip minėta anksčiau, ar skelbti komentarą, ar ne, priklauso nuo pačios redakcijos. Internetiniame dienraštyje Lrytas.lt visi 15 publikuotų komentarų išreiškė

priešišką įstatymo pakeitimų atžvilgiu poziciją. Internetiniai dienraščiai DELFI.lt ir 15min.lt paskelbė atitinkamai 9 ir 7 komentarus, iš esmės teigiamai vertinančius įstatymo pakeitimus. Tai sudaro atitinkamai 27 proc. ir 21 proc. visų šiuose internetiniuose dienraščiuose paskelbtų komentarų.

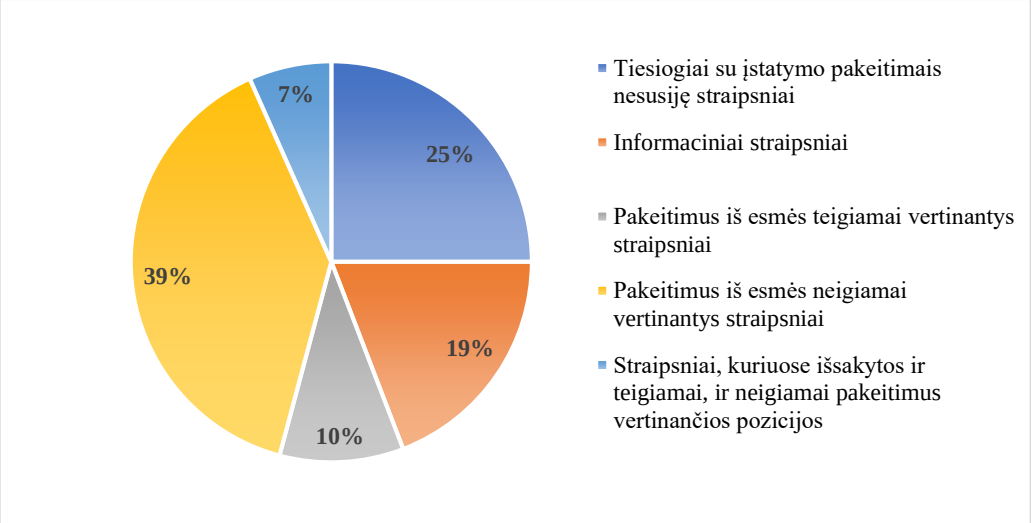
3 Lentelė. Publikacijų skaičius tiriamuose internetiniuose dienraščiuose pagal jų pobūdį

		15min.lt	**DELFI.lt**	**Lrytas.lt**
Viso publikacijų		**120**	**117**	**107**
Su įstatymo pakeitimais tiesiogiai nesusijusios publikacijos		30	20	21
Informacinio pobūdžio publikacijos		23	19	8
Vertinimą pateikiančios publikacijos		67	78	78
	Pakeitimai iš esmės vertinami teigiamai	*12*	*17*	*13*
	Pakeitimai iš esmės vertinami neigiamai	*47*	*51*	*55*
	Publikacijoje tolygiai pateikiamos abi pozicijos	*8*	*10*	*10*

Šaltinis: sudaryta autorės.

5.4 Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų atspindėjimas internetiniame dienraštyje 15min.lt

Internetinis dienraštis 15min.lt, apžvelgdamas Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas, išsiskyrė straipsnių gausa – internetinis dienraštis pateikė 120 straipsnių, susijusių su įstatymo pakeitimas. Pakeitimus vertinantys straipsniai sudarė net 74 proc. (7 pav.). Informaciniai tekstai internetiniame dienraštyje sudarė mažiau nei penktadalį – 19 proc. Tai rodo, kad didesnis prioritetas buvo skiriamas nuomonių apie įstatymo pakeitimus pateikimui, o ne bendros informacijos skelbimui.

7 pav. Internetinio dienraščio 15min.lt publikacijų pasiskirstymas

Šaltinis: sudaryta autorės

Vis dėlto internetinis dienraštis 15min.lt, vertinant informacinių tekstų kiekį, išsiskyrė – kituose internetiniuose dienraščiuose informacinių tekstų dalis buvo dar mažesnė.

5.5 Pakeitimus neigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje 15min.lt

Didžioji dalis publikacijų internetiniame dienraštyje 15min.lt vertino įstatymų pakeitimus. Pastebėtina, kad tiek publikacijose, pasisakančiose už įstatymo pakeitimus, tiek publikacijose, pasisakančiose prieš pakeitimus, vyrauja pripažinimas, kad Lietuvoje alkoholizmo problema egzistuoja.

Taip pat pripažįstama, kad ši problema anksčiau nebuvo efektyviai sprendžiama: „*Labai ilgą laiką Lietuvos politikai atrodė paprasčiausiai kapituliavę prieš alkoholio industriją. Alkoholis tapo ne tik itin prieinamas, bet ir jo reklama įsismelkė beveik į visas gyvenimo sritis. Sporto varžybų stebėjimas ir bokalas alaus, sidras, įvairūs kokteiliai jaunimui, medijose nuolat mirgantis pažadas, kad alkoholis gali padaryti tave šauniu. Pastangos riboti alkoholio reklamą, pardavimo vietas sudurdavo su galingu alkoholio industrijos lobizmu.*“[1] (15min.lt, 2017 m. balandžio 27 d.)

Vis dėlto pasisakantieji prieš įstatymo pakeitimus, nors ir pripažįsta ligą, neigiamai vertina siūlomas įstatymo pataisas: „*Prieš porą metų politikai tarsi atsitokėjo, jog didžiulis alkoholio vartojimas Lietuvoje turi tragiškus padarinius, ir prasidėjo alkoholio vartojimo strategijų kūrimo vajus. Būta tikrai svarbių pasiūlymų, dalis jų jau įgyvendinta, tačiau, kaip,*

[1] Čia ir kitur pateikiamos neredaguotos publikacijų citatos taip, kaip jos buvo pateiktos pačiuose internetiniuose dienraščiuose.

deja, Lietuvoje dažnai nutinka, nuspręsta, kad politikams pakanka paskelbti kokį nors draudimą, pavyzdžiui, neemigruok, negerk, elkis dorai, ir viskas sutvarkyta.“ (15min.lt, 2017 m. balandžio 27 d.)

Dažniausiai neigiamą pataisų vertinimą bandoma pagrįsti (1) prieštaraujant išsakytiems valdžios argumentams, (2) kritikuojant pasirinktas priemones, (3) pateikiant pavyzdžius, kokių neigiamų pasekmių priimtos pataisos gali turėti, arba (4) pateikiant neigiamas asociacijas.

Vienas pagrindinių valdžios argumentų, pagrindžiant, kodėl Lietuvai reikalingi Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai, – Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) statistika, kuri parodė, kad lietuviai – daugiausia alkoholio suvartojanti šalis.

Pasisakantieji prieš įstatymo pakeitimus (1) menkina PSO statistiką, (2) kritikuoja tyrimo metodą arba (3) pateikia statistiką, kuri paneigtų siūlomų priemonių efektyvumą.

Menkinant statistiką pateikiami argumentai, kad PSO iš pradžių teikė vieną suvartojamo alkoholio kiekį, vėliau kitą. Tokiu būdu bandoma argumentuoti, kad PSO statistika nėra patikima: *„Per vienerius metus nelegalaus alkoholio suvartojimas Lietuvoje nukrito perpus. Atrodo – neįtikėtina, tačiau būtent tokius duomenis apie mūsų šalį yra sukaupusi Pasaulio sveikatos organizacija (PSO).“* (15min.lt, 2017 m. birželio 21 d.)

Kelios publikacijos internetiniame dienraštyje tiriamuoju laikotarpiu buvo skirtos ir PSO alkoholio suvartojimo apskaičiavimo metodikai. Kritikuotas nelegalaus alkoholio įtraukimo į statistiką aspektas: *„Tuo tarpu Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentas Žilvinas Šilėnas abejoja dėl metodikos, kaip PSO suskaičiavo, jog lietuviai suvartoja daugiausia alkoholio. / Pasak jo, svarbu įvertinti, ar PSO statistikoje visų šalių alkoholio suvartojimo apskaičiavimo metodika yra tokia pat, tai yra neskaičiuojami turistai, ar įvertinti tik oficialūs alkoholio pardavimo duomenys, ar ir šešėlinė rinka. „Visi žino, kad tarptautinėje statistikoje palyginamumas yra sudėtingas, turi būti lygiai lygiai tokia pat metodika (...). Duomenų aš nekvestionuoju, tačiau reikia pažiūrėti, kaip jie suskaičiuoti, ar jie tiksliai palyginami su kitų šalių duomenimis*.“ (15min.lt, 2017 m. gegužės 16 d.)

Kritikuojant įstatymo efektyvumą naudojamas palyginimas su dabar egzistuojančiais ribojimais. Argumentuojama, kad jau dabar kai kurie draudimai nepadeda mažinti alkoholio vartojimo: „*Vis dėlto, jei įstatymas ir būtų priimtas, tai ar jis tikrai būtų efektyvus sprendimo būdas? 2015 m. ESPAD tyrimo rezultatai rodo, kad 70 procentų apklaustų 15-16 metų amžiaus jaunuolių nesusiduria su problema įsigyti alkoholinių gėrimų* (Rimkutė, 2017).“

Kritika priemonėms pateikiama ne tik komentaruose, bet ir straipsniuose, interviu. Publikacijose nevyrauja kritika vienai ar kelioms priemonėms. Skirtinguose tekstuose kritikuojami skirtingi pakeitimai:

„*Psichiatras sakė, kad jį iš dalies džiugina valdžios veiksmai, kita vertus – liūdina pasirinktos priemonės. Jis sutinka, kad reklamą reikia riboti, prieinamumą jaunimui, tačiau jam susidarė įspūdis, kad kaimo prasigėrėliai lieka pamiršti*.“ (15min.lt, 2017 m. gegužės 23 d.)

„*Ne veltui sakoma, kad gerais norais kelias į pragarą grįstas. Net ir kilnūs ketinimai, kuriems įgyvendinti pasirenkamos bet kokios priemonės, virsta didžiausiomis blogybėmis*.“ (15min., 2017 m. gegužės 19 d.)

„*Alkoholio prekybos ir amžiaus apribojimus prastūmę „valstiečiai“ nesiryžta judinti to, kas vadinama didžiausia kaimo piktžaizde. [...] „Valstiečiai“ šiais metais neįregistravo jokio teisės akto, susijusio su plastikine tara. Sveikatos komiteto pirmininkė „valstietė“ Agnė Širinskienė anksčiau teigė, kad tokia pataisa problemos neišspręs. / Tačiau panašu, kad „valstiečiai“ to nepadarė dėl galimo ginčo su Briuseliu. Socialinių reikalų komiteto narys „valstietis“ Tomas Tomilinas pripažino, kad tai susiję su ES teise. „Nemažai problemų yra su importo ir ES teise, matyt tai yra problema, mes viska darom pagal ES teisę“, – 15min sakė jis.“* (15min., 2017 m. gegužės 27 d.)

Dažniausiai prieštaraujantys įstatymo pakeitimams pateikia pavyzdžių, kokių neigiamų pasekmių jų priėmimas galėtų turėti. Šį neigiamą poveikį galima išskirti į (1) žalą ekonomikai, ypač verslui, (2) neigiamą poveikį žmonėms, (3) neigiamą poveikį laisvei rinktis.

Publikacijose aptariant žalą ekonomikai paprastai išskiriami keli aspektai: šešėlinės ekonomikos didėjimas, žala verslininkams ir tendencijos apsipirkti kaimyninėse valstybėse ryškėjimas: „*Prekybininkai perspėja, kad alkoholio prekybos ribojimai skatins lietuvius pirkti gėrimus užsienyje arba nelegalioje rinkoje. Be to, jie įspėja, kad silpnus gėrimus išstums stiprieji. Tai rodo Lietuvos prekybos įmonių asociacijos užsakyta studija, pristatyta spaudos konferencijos metu*.“ (15min.lt, 2017 m. balandžio 12 d.).

Kritikuojama ir tai, kad, priėmus alkoholio ribojimus, gali padidėti surogatinių gėrimų vartojimas, kas lemtų didesnę žalą žmonių sveikatai: „*Vos per vieną mėnesį – dvi mirtys. Per Velykas Panevėžio rajone apsinuodijęs alkoholio surogatu mirė 61 metų vyras. Nepraėjo nė dvi savaitės, per ilgąjį darbo žmonių šventės savaitgalį, šįkart Panevėžio mieste vienoje iš vadinamųjų „girdyklų“ užgeso 45 metų vyro gyvybė. Prisipažinsiu, su nerimu laukiu, kas bus*

toliau. Ar sugrįžta samagono ir kaukolinio pilstuko laikai, kai apie tokias mirtis girdėsime kiekvieną savaitę?“ (15min.lt, 2017 m. gegužės 5 d.)

Kritika, kad alkoholio kontrolės pakeitimai gali turėti neigiamos įtakos žmonių laisvėms, dažniausia susiejama su žala verslui – konkrečiau festivaliams. Paprastai laisvės pažeidimai publikacijose siejami su judėjimu „Laisvė rokenrolui“: „*Dainininkė Monika Linkytė mano, kad kiekvienas turi pasirinkimo laisvę ir kiekvienas sprendžia, ar vartoti alkoholį, ar ne. / Uždrausti alkoholį festivaliuose – neadekvatu, nes labai abejoju, kad tai atves blaivybę į Lietuvą. Žmonės, kurie važiuoja į festivalius, tikrai ras būdų, kaip alkoholį įsinešti į festivalio zoną. Tai dar labiau pagilins problemą“, – sakė M.Linkytė*.“ (15min.lt, 2017 m. balandžio 21 d.)

Tekstuose pasikartoja neigiamą asociaciją kuriančios metaforos – pakeitimai lyginami su (1) SSRS, (2) Talibanu arba (3) musulmoniškomis valstybėmis ar teroristinėmis organizacijomis.

Lyginimas su SSRS būdingas daugeliui neigiamai pataisas vertinančių publikacijų: „*Sveikatos apsaugos ministrui A. Verygai griežiant pirmuoju smuiku, jų strategija panašėją į vieno SSRS vadovų, Jurijaus Andropovo, antialkoholinę kampaniją. Pateikti alkoholizmo sprendimo būdai neatrodo racionalūs ir priimtini šiandieninei visuomenei.“* (15min.lt, 2017 m. balandžio 7 d.)

Palyginimas su Talibanu dažniausiai būdingas bandant apibūdinti siūlomų pataisų griežtumą: „*O kur jūs matėt šiuolaikiniuose festivaliuose tokį vaizdą? Niekur nėra. Jei neduodamas nieko, tik talibaniniais draudimais nori kažką keisti, būsime įrašyti į atsilikusių katalikiškai fašistinių respublikų sąrašą. Tad draudimais nieko neišspręsi. Jie turi būti gerai išanalizuoti, apgalvoti ir tiksliai sudėlioti“, – pasakojo S.Urbonavičius-Samas*.“ (15min.lt, 2017 m. balandžio 21 d.)

Palyginimas su musulmoniškomis valstybėmis ar teroristinėmis organizacijomis taip pat būdingas, bandant sukurti neigiamą asociaciją: „*Susidaro įspūdis, kad mūsų naujoji alkoholio politika siekia ne to, kad gėrimus vartotume kaip europiečiai. Ar, kad alkoholio suvartotume tiek, kiek europiečiai. Panašu, kad tikslas yra nulinis vartojimas. Suprantu, naujoji valdžia jaučiasi gavusi mandatą mažinti gėrimų suvartojimą. Bet už ką balsavo rinkėjai gėrimų klausimu – už kovą su alkoholizmu ar Islamo valstybę Lietuvoje?“* (15min.lt, 2017 m. gegužės 4 d.)

Pasirinktas įstatymo pakeitimų priemones kritikuojančiuose tekstuose taip pat yra siūlomos priemonės, kurių rekomenduojama imtis, norint pasiekti geriausių rezultatų:

„*Žodžiu, kažkas nusprendė, ką mes turime gerti, kur gerti, kaip gerti ir su kuo gerti. Taip kalta į asmeninės laisvės paširdžius, kad net žagtelėta. / Jau girdžiu, kad bandau tik prekiauti emocijomis, o ką daryti nesiūlau. Siūlau. / Gydyti Lietuvą nuo alkoholizmo! Ne drausti, o – gydyti. Šviesti Lietuvą nuo alkoholizmo! Šviesti, o – ne drausti.*“ (15min.lt, 2017 m. gegužės 15 d.)

Tekstuose išsiskiria pasisakymai apie siūlytus draudimus viešuose renginiuose prekiauti alkoholiniais gėrimais:

„*Perteklinis ribojimas, nesudarysiantis esminių pokyčių. Teisinis reguliavimas sudėtingas, o apeinama gana lengvai. Nemokamus renginius padaryti mokamais yra labai lengva“, – komiteto posėdyje kalbėjo konservatorius Gabrielius Landsbergis. Tačiau jo siūlymo komitetas neišgirdo.*“ (15min.lt, 2017 m. gegužės 24 d.)

„*Premjere, vis dar galite paprašyti buvusių kolegų statistikos. Jei manote, kad ir statistika neatspindi tikrovės – premjere, tuomet noriu pasinaudoti proga ir viešai Jus asmeniškai (ar su šeima) pakviesti į Jūros šventę. Atvažiuokit, pakelsim po taurę vyno, gal net bokalą alaus!*“ (15min.lt, 2017 m. gegužės 5 d.)

Taip pat vyrauja draudimų prekiauti alkoholiniais gėrimais lauko kavinėse ir restoranuose, nestacionariose kavinėse ir kavinėse paplūdimiuose temos:

„*Vėsios ir lietingos vasaros, šykštūs poilsiautojai ir dabar dar – draudimas prekiauti alkoholiu palapinėse. Palangos verslininkams valdžios ketinimai uždrausti prekybą alkoholiu paplūdimyje prilygo sinoptikų prognozei, jog visą vasarą lis*.“ (15min.lt, 2017 m. gegužės 1 d.)

„*Festivalių organizatoriai dar domėjosi, ar jiems dėl draudimo prekiauti alkoholiu nestacionariose lauko kavinėse teks atsisakyti koncertų ir performansų parkuose bei kiemeliuose*.“ (15min.lt, 2017 m. gegužės 10 d.)

5.6 Pakeitimus teigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje 15min.lt

Pataisas palaikančiose publikacijose temų spektras siauresnis. Paprastai tekstuose, kurie pozityviai vertina pataisas, išsakomos (1) priežastys, dėl kurių palaikomos pataisos, (2) nurodoma, kokių teigiamų pasekmių gali turėti jų priėmimas, ir (3) atsakoma į kritikų pastabas.

Nurodant priežastis, kodėl palaikomos pataisos, paprastai atspindimas pašnekovo ar komentaro autoriaus asmeninis požiūris/vertinimas: „*Vadinasi, festivalių rengėjai tarsi*

netiesiogiai pripažįsta, kad iki šiol taip ir nesugebėjo pasiūlyti įdomaus, įtraukiančio, vienijančio ir interaktyvaus turinio, kadangi priešingu atveju papildomai svaigintis nereiktų. Ne paslaptis, kad kai kurie festivaliai yra tapę paprasčiausiomis girdyklomis, kur labiau nei atlikėjai publiką traukia „sava“, vadžias atleidusi, kompanija.“ (15min.lt, 2017 m. balandžio 26 d.)

Pataisas palaikančiose publikacijose išvardijamos teigiamos pakeitimų priėmimo ar apskritai alkoholio vartojimo sumažinimo pasekmės: „*Mažiau alkoholio – tai daugiau sveikatos, kūrybos, kultūros, visuomenės pažangos. Mažiau alkoholio – mažiau nusikaltimų, smurto, pamestų vaikų, savižudybių, žmonių degradacijos, skurdo. Tokia elementari tiesa, kurią suprasdamos civilizuotos valstybės stengiasi mažinti alkoholio vartojimą.*“ (15min.lt, 2017 m. balandžio 4 d.)

Vis dėlto didžiausias dėmesys skiriamas reaguoti į įstatymo pakeitimų kritiką: „*Viešojoje erdvėje jungtinės pajėgos šviečia tautą ir politikus, tvirtindamos, kad lietuvis laisvas ne miške, kaip rodėsi klasikams, bet tik tada, kai gali netrukdomas išgerti. Norėtųsi įvairesnių tiriamosios žurnalistikos straipsnių apie alkoholio kontrolės politiką, bet ir šįkart alkoholio pramonei palankių žiniasklaidos atstovų ir politikų choras renkasi patogų emocijas žadinantį komentaro žanrą. Čia nebūtinas objektyvumas ar profesionalumas, pakanka asmeninės nuomonės. Lengva šaipytis, išreikšti asmeninę neapykantą. Nereikia šaltinių, nereikia deklaruoti interesų. Kas perka, kiek sumoka, dėžutėse ar paskolomis. Ir kvalifikacijos nereikia*.“ (2017 m. gegužės 16 d.)

Tai rodo, kad apie ką kalbama žiniasklaidos priemonėse, vis dėlto labiau formuoja įstatymo pataisų nepalaikantys asmenys, nuomonių lyderiai.

5.7 Išskirtinės publikacjos internetiniame dienraštyje 15min.lt

Atliekant tyrimą išsiskyrė publikacija „Alkoholio kontrolei žiniasklaida skyrė didesnį dėmesį nei naujajam darbo kodeksui“ (15min.lt, 2017 m. liepos 17 d.).

Publikacijoje nurodoma, kad „*Iš viso 2016 m. birželio 1 d.–2017 m. birželio 1 d. laikotarpiu šalies žiniasklaidoje užfiksuoti 9 395 su alkoholio kontrole susiję paminėjimai, o su naujuoju darbo kodeksu – 6 436 (procentine išraiška – 59 ir 41).*“

Publikacijoje išskiriami du laikotarpiai – 16-osios vyriausybės paskutiniai šeši mėnesiai ir 17-osios vyriausybės pirmieji šeši darbo mėnesiai.

Atliktas tyrimas parodė tendenciją, kad 16-osios vyriausybės vadovavimo laikotarpiu žiniasklaidoje daugiau buvo kalbama apie Darbo kodeksą, o 17-osios vyriausybės vadovavimo laikotarpiu didesnis dėmesys kreipiamas Alkoholio kontrolės įstatymui.

Vertinant tokios publikacijos paskelbimą, galima daryti prielaidą, kad žiniasklaidos priemonei rūpi savikontrolės mechanizmas, tačiau publikacijoje tik pateikiami tyrimo duomenys, nėra daromos išvados ar pateikiamas vertinimas, todėl negalima nustatyti, ar žiniasklaidos priemonė tyrimo rezultatus vertina teigiamai ar neigiamai.

Publikacijoje nenagrinėjama žurnalistinė etika publikacijų, atspindinčių Darbo kodekso ar Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimus, atžvilgiu. Todėl galima daryti išvadą, kad vis dėlto žiniasklaidos priemonė pasirinko pateikti tyrimo informaciją, nebandydama jos vertinti, analizuoti ar papildyti.

5.8 Naujienų rėminimo ir darbotvarkės nustatymo tendencijos internetiniame dienraštyje 15min.lt

Publikacijose vyraujančios temos – Alkoholio kontrolės įstatymai, susiję su draudimais ar ribojimais alkoholį vartoti lauko kavinėse ir viešuose renginiuose. Ypač didelis dėmesys skiriamas pastarajai pataisai, ją susiejant su draudimu alkoholį vartoti festivaliuose ir tokiuose renginiuose, kaip Kaziuko mugė.

Kitoms pataisoms, pavyzdžiui, amžiaus, nuo kurio legaliai galima įsigyti alkoholio, didinimui didelis dėmesys nėra skiriamas. Paprastai šią pataisą komentaruose nagrinėja jaunimo organizacijų nariai (publikacijos: „Deimantė Rimkutė: Pakelkime taurę už valdžios meilę draudimams. Kai sukaks 20 metų“ (15min.lt, 2017 m. balandžio 12 d.); „Domantas Katelė ir Teresė Škutaitė: Drauge Andropovai, sustokite!“ (15min.ly, 2017 m. balandžio 7 d.) arba ji aptariama kartu su kitomis pataisomis.

Tiek tekstams, kurie pozityviai vertina Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimus, tiek tekstams, kurie šiuos pakeitimus vertina negatyviai, būdinga vaizdinga kalba: metaforos, palyginimai ir kt. Tai padeda įrėminti naujieną. Tačiau publikacijose, kurios išreiškia įstatymo pakeitimus palaikančią poziciją, dažniausiai reaguojama į kritikų pastabas ir pareiškimus. Tokiu būdu kritikų „rėmai“ atsiranda net ir tuose tekstuose, kuriuose pašnekovai ar komentarų autoriai palaiko įstatymo pakeitimus:

„*Sunku pasakyti, kas suformavo tokį iškreiptą „gero festivalio“ įvaizdį. Bendraminčiai, medijos, alkoholio gamintojai ar iš sovietmečio tebesitęsiančios „tradicijos“? Matyt, viskas kartu. Svaigalai ir nežabotas jų vartojimas – tai kova visų pirma su pačiu savimi.*

Nusiraminti, užsimiršti, prisitaikyti, atsipalaiduoti, nuslopinti.“ (15min.lt, 2017 m. balandžio 26 d.)

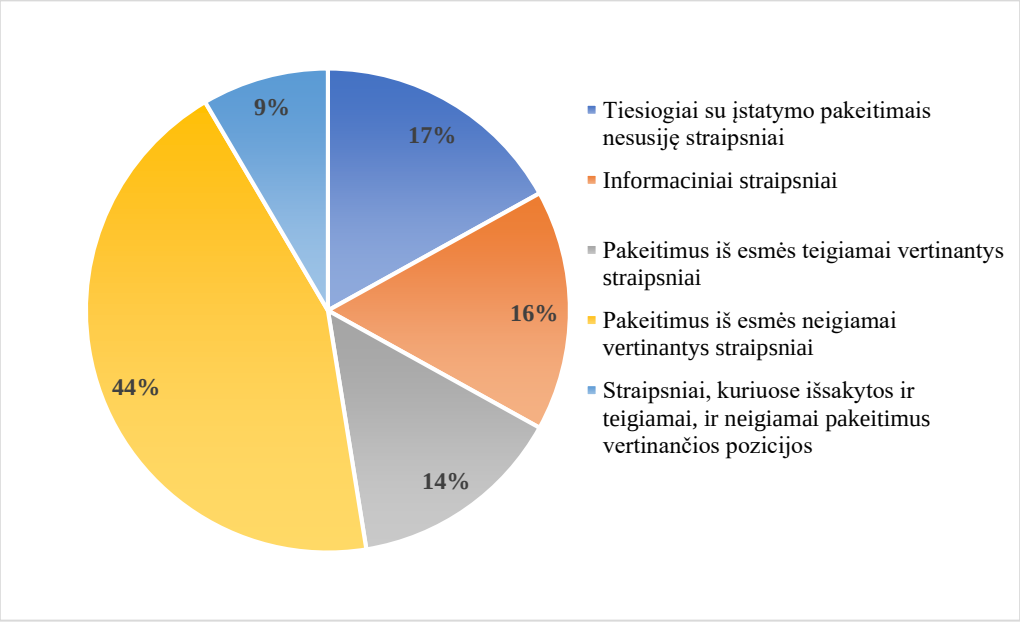
Taigi internetiniame dienraštyje 15min.lt vyrauja neigiami Alkoholio kontrolės įstatymo rėmai, kurie pastebėtini tiek pakeitimus palaikančiose, tiek nepalaikančiose publikacijose. Didžiausias dėmesys skiriamas pakeitimams, kurie susiję su ekonomika ir verslu, kitoms siūlytoms ir priimtoms nuostatoms aptarti publikacijų skiriama mažiau.

5.9 Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų atspindėjimas internetiniame dienraštyje DELFI.lt

Internetinis dienraštis DELFI.lt išsiskyrė straipsnių, kuriuose pakeitimai vertinami iš esmės teigiamai, skaičiumi. Būtina pažymėti, kad iš 17 publikacijų, kurios sudaro 14 proc. visų tyrimui atrinktų tekstų (8 pav.), net 8 publikacijos buvo komentarai, t. y. 47 proc. visų įstatymą iš esmės teigiamų vertinančių publikacijų.

Taip pat internetinis dienraštis išsiskyrė tekstų, kuriuose apytiksliai tolygiai pateikiamos pozicijos „už“ ir „prieš“ skaičiumi. Šios publikacijos sudarė 9 proc. (žr. 8 pav.).

Kaip ir internetinio dienraščio 15min.lt atveju, informaciniai tekstai DELFI.lt sudarė nedidelę dalį visų tekstų. Šiuo atveju – 16 proc. (žr. 8 pav.). Tai rodo, kad internetiniame dienarštyje didesnis dėmesys buvo skiriamas nuomonėms, o ne informacijos pateikimui.

8 pav. Internetinio dienraščio DELFI.lt publikacijų pasiskirstymas

Šaltinis: sudaryta autorės.

5.10 Pataisas neigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje DELFI.lt

Tiek publikacijose, išreiškiančiose teigiamą požiūrį į siūlomus įstatymo pakeitimus, tiek publikacijose, pasižyminčiose neigiamu požiūriu, pastebėtina tendencija pripažinti alkoholizmo problemą Lietuvoje. Tačiau šį pripažinimą vieni ir kiti naudoja skirtingai. Pasisakantieji už įstatymo pakeitimus dažniausiai tikina, kad ši problema, priėmus siūlomas priemones, bus išspręsta.

Pasisakantieji prieš įstatymo pakeitimus dažniausiai tvirtina priešingai – nors alkoholizmo problema egzistuoja, pasirinkta netinkama tikslinė grupė ir/arba netinkamos priemonės problemai spęsti:

„*Jis* [„Genys Brewing Co.“ alaus daryklos vadovas Laurynas Lisauskas – aut. past.] *neneigia, kad Lietuva susiduria su alkoholizmo problema ir jos mastas yra didžiulis, tačiau taip pat tvirtina, kad draudimai jų tikrai neišspręs. „Yra kasama duobė, į kurią politikai patys įkris ir sunkiai galėsi išlipti. Kalbu apie ekonominius aspektus, nesurinktus mokesčius ir visas iš to kylančias pasekmes*.“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 24 d.)

Pastebėtina ir tai, kad portale DELFI.lt nebuvo publikacijų, kurios nagrinėtų, kaip alkoholizmo problema Lietuvoje buvo sprendžiama anksčiau.

Priešišką įstatymo pataisoms poziciją išreiškiančiuose straipsniuose vyrauja argumentai, paneigiantys valdžios argumentus, raginančius priimti pataisas. Taip pat kritikuojamos pasirinktos alkoholizmo prevencijos priemonės, nurodoma, kokią žalą gali padaryti priimtos priemonės ir tai, kad Lietuvoje alkoholio kontrolės priemonės jau dabar yra griežčiausios Europos Sąjungoje (ES).

Kaip ir anksčiau nagrinėtame internetiniame dienraštyje, DELFI.lt buvo skirta daug dėmesio PSO statistikai, kuria remiantis buvo raginama kuo greičiau priimti Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas.

Publikacijose kritikuojamas alkoholio kiekio apskaičiavimo metodas: „*Kaip rodo viešai prieinama PSO statistika, šios organizacijos anksčiau skelbti duomenys apie alkoholio suvartojimą Lietuvoje faktiškai sutapdavo su Lietuvos statistikos departamento informacija. Skaičiai drastiškai augti pradėjo tik 2012 metais. Jei 2011 m. PSO skelbė, kad Lietuvoje suvartojama 12,66 litro grynojo alkoholio, tai 2012 m. šis skaičius šoktelėjo iki 15,14 litro ir toliau tik augo*.“ (DELFI.lt, 2017 m. birželio 12 d.)

Taip pat pateikiama statistika, kuri paneigia ar menkina PSO duomenis: „*Tyrimas taip pat patvirtino, kad daugiausia problemų turime kaime – kuo mažesnė gyvenvietė, tuo didesnis*

girtaujančių asmenų procentas. / Tyrimas parodė ir kitą tendenciją – lietuviai dažniausiai alkoholį vartoja namuose; baruose, restoranuose lankosi rečiau. Ypač reti viešųjų maitinimo įstaigų svečiai – girtaujantys asmenys. / Tyrimo duomenimis, tarp vartojančiųjų alkoholį, 3,7 proc. tai daro kasdien arba beveik kasdien, 10,5 proc. – 2-4 kartus per savaitę, 17,2 proc. – kartą per savaitę, 23 proc. – 2-3 kartus per mėnesį, likusieji – kartą per mėnesį ir rečiau. Tyrėja teigia, kad 10 proc. išgeriančių suvartoja apie 37 proc. viso alkoholio. Šie žmonės sudaro tik apie 5 procentus visos Lietuvos populiacijos, tačiau tikėtina sukelia daugiausia problemų.“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 18 d.)

Vis dėlto pirmajam aspektui – kritikai PSO statistikos metodikai – dėmesio skiriama mažiau nei internetiniame dienraštyje 15min.lt. DELFI.lt (kaip ir 15min.lt) buvo paminimas faktas, kad prie skaičiavimo galėjo prisidėti sveikatos apsaugos ministras ir kad PSO statistika, kuri seniau sutapdavo su Lietuvos statistikos departamento statistika, dėl pakeistos metodikos pateikia kitokius duomenis:

„*PSO Europos regiono biuro Lėtinių neinfekcinių ligų ir sveikatos stiprinimo viso gyvenimo laikotarpiu departamento direktorius Gaudenas Galea paaiškino, kad pagrindinis tyrimų apie suvartojamą alkoholį šalyse šaltinis yra oficiali valstybių statistika. Lietuvoje tai Statistikos departamento pateikiami duomenys. / Tiesa, mūsiškiai į skaičiavimus neįtraukia nelegalaus alkoholio, ką daro PSO.*“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 30 d.)

Internetiniame dienraštyje DELFI.lt taip pat pastebėta tendencija, kad publikacijose, kuriose pasisakoma prieš Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas, neretai minima, jog jau dabar Lietuvoje taikomi vieni griežčiausių reikalavimų ES, o, priėmus pataisas, kontrolė bus griežčiausia Europoje.

„*M. Šemeta stebisi, kodėl nuspręsta amžių didinti būtent iki 20 metų. Tokiu atveju Lietuva taptų vienintele valstybe Europoje, kur būtų taikomi griežčiausi apribojimai. / „Klausimas tame, kodėl buvo pasirinktas universalus variantas, nes kai kuriose valstybėse yra diversifikuojamas silpnasis ir stiprusis alkoholis, bet mūsų valstybė užsimojo pakelti amžiaus cenzą absoliučiai bet kuriam alkoholiui*.“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 28 d.).

Skirtinguose tekstuose internetiniame dienraštyje kritikuojamos skirtingos įstatymo pataisos. DELFI.lt buvo aptartos visos siūlytos įstatymo pataisos ir daugeliui jų buvo išreikšta kritika:

„*Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos viceprezidentas, bendrovės „Amber Food“ generalinis direktorius Gediminas Balnis stebėjosi tokiu siūlymu. / „Restoranuose nėra masinis reiškinys, kad klientai norėtų išsinešti juose pirktus alkoholinius gėrimus. / Kita vertus, įsivaizduokite, kad jums buvo atidarytas butelis vyno ir visiškai netikėtai pasikeitė*

planai, teko išvažiuoti. Tai būtų išimtiniai atvejai, bet taip nutikus, konfliktai neišvengiami. Taigi, šis dalykas yra vienas iš daugelio neracionalių dalykų, kuris kai kuriais atvejais pažeistų klientų teises“, – svarstė jis.“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 18 d.)

„*Jie čia sieja su medicininiu rodikliu, akcentuodami, kad kuo vėliau žmogus pradeda vartoti alkoholinius gėrimus – tuo labiau nusikelia įvairios su tuo susijusios pasekmės. Kitaip sakant, jie ima žmogaus fiziologinius organizmo tam tikrus rodiklius ir nevertina, kad fiziologiniai rodikliai yra viena sritis, susijusi su žmogaus vystymusi, vertybių skalėmis. / Tokiu atveju, jie draudimu arba apribojimu bando atitolinti tą vartojimą. Bet, galiu pasakyti, kad tai neveiks, nes tai tik iliuzinis siekis. Gerb. ministras A. Veryga puikiai žino, kodėl šiai dienai nepilnamečiai arba jauni asmenys pradeda vartoti alkoholinius gėrimus*.“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 29 d.)

Nors publikacijose aptarti visi siūlyti įstatymo pakeitimai, dažniausiai buvo aptariami pasiūlymai drausti alkoholiu prekiauti (1) renginiuose ir (2) nestacionariose/lauko kavinėse:

1) „*Jeigu įtarimai, kad alkoholio prekybos ribojimas lies ir festivalius, pasitvirtins, festivalių organizatorius teigia, kad neliks nieko kito kaip tik kraustytis į užsienį*.“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 14 d.)

2) „*Nuo kitų metų baruose gali nebelikti įprastų alkoholio prekių ženklų, papuošimų ant taurių, baldų ar kitos atributikos, o baruose ar restorane nuėję išgerti taurės vyno ar kito gėrimo – nesužinosite nei apie jo savybes, nei apie kilmę arba istoriją, nes ten dirbantieji negalėtų teikti tokio informacijos apie alkoholį. Toks vaizdas taps kasdienybe, jei Seimas patvirtintų naujas alkoholio kontrolės įstatymo pataisas*.“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 11 d.)

Vertinant šiuos pakeitimus publikacijose ypač būdingas lyginimas su kitomis šalimis: „*Ar mes dabar pasidarysime musulmoniška šalimi kaip Jordanija? Ar mes, eidami į Europą, kalbėdami apie vakarietiškas laisves ir vertybes, vienu klausimu atsisukame kažkur kitur?“, – klausė „Visagino country“ organizatorė*.“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 20 d.).

Reikėtų paminėti, kad toks lyginimas būdingas tiek pasisakantiems prieš įstatymo pataisas, tiek pasisakantiems už. Vis dėlto pirmieji pasirenka Lietuvą lyginti su valstybėmis, kurios arba taiko itin griežtus ribojimus, arba alkoholizmo problemą išsprendė naudodamos, kaip teigiama pasisakantieji, kitus būdus.

Būtina paminėti, kad dažniausi lyginimai su (1) SSRS ir (2) Talibanu. Galima daryti išvadą, kad tokie palyginimai pateikiami siekiant sukurti neigiamą asociaciją. Palyginimas su SSRS daugeliui skaitytojų gana aiškus ir kelia neigiamas emocijas:

„*Nuo sovietinių laikų įvairūs draudimai yra buvę, praktiką turėjome. Bet nei alkoholizmas sumažėjo, nors buvo sausas įstatymas, nei kitos problemos buvo išspręstos. / Ir dar klausimas, ar nustačius didesnę amžiaus ribą dėl alkoholio įsigijimo, jaunuoliai, pagauti adrenalino, nenorės daryti visko priešingai nustatytiems ribojimams. / Didelė tikimybė, kad po ketverių klausimų viskas keisis. Dabar daug kas tik šypseną sukelia, bet kas žino, kaip visa tai paveiks šalies ekonomiką“, – komentavo G. Balnis*.“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 18 d.)

Asociacija su Talibanu taip pat skaitytojui lengvai suprantama ir sukurianti neigiamą konotaciją. Paprastai tokia asociacija naudojama apibūdinant įstatymų griežtumą: „*Na, bet jie į nieką nesigilina, turi savo „talibaniškus“ sumanymus ir viskas. Ir kaip teisinėje demokratinėje valstybėje vertinu paprastai – tokių sprendimų neturėtų būti be diskusijų. Čia net ne kultūra, čia jau „chamizmas“, – ramiai dėliojo V. Ramaškienė*.“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 10 d.)

Portale DELFI.lt tendencija Lietuvą lyginti su islamą išpažįstančiomis valstybėmis nebuvo tokia ryški.

Nurodomos neigiamos pasekmės, su kuriomis tektų susidurti, jei įstatymo pataisos būtų priimtos. Kaip didžiausios grėsmė nurodoma žala verslui ir apskritai ekonomikai ir žmogaus laisvių pažeidimai. Pastarieji dažniausiai siejami su pasirinkimo laisve bei galimybe sulaukus pilnametystės atlikti įvairias pareigas, pavyzdžiui, tarnauti kariuomenėje, balsuoti, vairuoti: „*Man yra 18 metų. Atšvenčiau gimtadienį ir, sulaukusi pilnametystės, įgavau visas civilines teises ir pareigas: galimybę spręsti tautos likimą rinkimuose, atlikti karinę tarnybą. Valstybė pasitiki manimi kaip suaugusiu žmogumi, kuris gali prisiimti atsakomybę už įvardintus veiksmus. Tačiau nemano, kad galiu spręsti apie savo sveikatą ir ateitį. Šį sprendimą politikai pasilieka sau*.“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 13 d.)

Žala ekonomikai paprastai aptariama plačiau. Dažniausiai didelis dėmesys skiriamas žalai, kurią galimai patirs verslas: „*Po vieno smūgio, kuomet kovą aludariai sulaukė 112 proc. išaugusio akcizo alui, maisto pramonės laukia dar vienas iššūkis. Vakar Vyriausybė pritarė Seime svarstomoms pataisoms, kuriomis siekiama nuo kitų metų visiškai drausti alkoholio reklamą*.“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 13 d.)

Taip pat išskiriamas galimas šešėlinės ekonomikos didėjimas arba dažnesnis Lietuvos piliečių vykimas prekių įsigyti kaimyninėse valstybėse: „*Be to, jos teigimu, dėl didėjančių kainų Lietuvos gyventojai turėtų gerokai aktyviau įsigyti alkoholio vykti į užsienio šalis, ypač Lenkiją, kuri jau keletą metų yra populiariausia kaimyninė šalis apsipirkti tarp Lietuvos gyventojų. / „Dėl augančių kainų taip pat didės nelegalios prekybos mastai, kadangi*

vartotojams bus lengviau atsigręžti į nelegalią rinką negu sumažinti alkoholio vartojimą“, – prognozuoja „Euromonitor International“. (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 30 d.)

Atkreiptinas dėmesys, kad galima žala žmogui, pavyzdžiui, galimai padidėsiantis alkoholio surogatų vartojimas, internetiniame dienraštyje DELFI.lt nebuvo apžvelgiamas plačiau.

Vis dėlto buvo siūloma, kuo pakeisti kritikuotas valdžios pateiktas priemones. Pasiūlymus galima išskirti į kelias grupes: švietimas, užimtumas, didesnis dėmesys mažesniems miesteliams ir kaimo vietovėms.

Pastebėtina, kad, siūlant kitas priemones, tai pateikiama kaip priešingybė toms priemonėms, kurias pasirinko valdantieji: „*Nėra pinigų – nėra nieko. O kai nieko nėra – lieka tik sėdėti prie suskilusios geldos ir gerti pilstuką ar bambalinius produktus, ką sėkmingai daro periferijoje gyvenantys tautiečiai. Reziume – klimpstame giliau, vietoje to, kad kažką darytume, iš esmės spręstume užimtumo, nedarbo, įsitraukimo į socialinį gyvenimą problemas*.“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 24 d.)

5.11 Pakeitimus teigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje DELFI.lt

Iš 17 straipsnių, kurie tiriamuoju laikotarpiu išreiškė iš esmės teigiamą poziciją Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimų atžvilgiu, devyni buvo komentarai. Tai sudaro 53 proc. visų publikacijų, teigiamai vertinusių pataisas.

Publikacijose, kuriose išreiškiama įstatymo pakeitimams palankus požiūris, aptariamas mažesnis skaičius pataisų priėmimo aspektų. Autoriai (jei tai yra komentaras) ar pašnekovai paprastai nurodo priežastis, dėl kurių palaiko pakeitimus: „*Dažnai sakoma, kad alkoholis vartojamas dėl blogo gyvenimo. Vienas iš laikotarpių, kada mūsų šalyje vartota labiausiai, tai ekonominio pakilimo laiku, prieš 2008-ųjų ekonominę krizę (prasidėjo vartojimo didėjimas maždaug nuo 2000 metų), o įdomiausia, kad vartojimas sumažėjo, sveikatos rodikliai gerėjo būtent krizės metu.*“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 24 d.)

Taip pat reaguojama į kritikų komentarus, susijusius su įstatymo pataisomis: „„*Fabula“ projektų vadovas Aidas Puklevičius, dalyvaudamas „LrytasTV“ laidoje ir aktyviai kritikuodamas alkoholio kontrolės klausimus, beje, neatskleidė, kad turi interesų konfliktą, to nepadarė ir komentuodamas kituose kanaluose. Kaip paprastam žmogui susigaudyti – kur čia yra kas?*“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 24 d.)

„*Tai jaunų žmonių skerdynės. Žinau, kad žiniasklaidos ir opozicijos esate vadinami talibanu, nes mėginate imtis priemonių prieš alkoholio vartojimą, bet kai pamatai tokias tikras jaunų žmonių skerdynes, nežinau, kur yra tas talibanas: tie, kas nori tai tęsti, ar tie, kurie nori stabdyti“, – sako PSO atstovas*.“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 16 d.)

Tendencija palyginti pakeitimus su egzistuojančiais kitose valstybėse būdinga ir publikacijoms, kuriose pataisos vertinamos teigiamai. Tokiu atveju kuriama teigiama asociacija, nurodant, kokio teigiamo poveiki visuomenė gali tikėtis, arba bandant parodyti, kokia bloga situacija yra Lietuvoje: „*Pavyzdžiui, Lietuva yra ketvirta po Baltarusijos, Rusijos ir Ukrainos pagal gyventojų mirtingumą nuo traumų, susijusių su alkoholio vartojimu. Pagal nuo alkoholio sukeltą kepenų cirozę Lietuva yra aštunta po Kirgizijos, Moldovos, Kazachstano, Uzbekistano, Rumunijos, Vengrijos ir Turkmėnistano*.“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 16 d.)

5.12 Išskirtinės publikacijos internetiniame dienraštyje DELFI.lt

Atliekant internetinio dienraščio DELFI.lt tyrimą, išsiskyrė dvi publikacijos: (1) „M. Garbačiauskaitė-Budrienė. Apie Lietuvą, naująjį valstietišką ISIS padalinį“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 26 d.) ir (2) „Ištyrė visuomenės nuotaikas dėl alkoholio: viskas labai paprasta“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 30 d.).

Pirmoji publikacija išskirtinė tuo, kad tai – Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų atžvilgiu kritiškas straipsnis, kurio autorė – tiriamuoju laikotarpiu vyriausiosios internetinio dienraščio DELFI.lt redaktorės pareigas ėjusi Monika Garbačiauskaitė-Budrienė.

Publikacijoje valdančiosios politinės partijos sprendimai lyginami su teroristinės grupuotės „Islamo valstybė“ (ISIS) veikla. Partija kritikuojama ne tik dėl Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimų, bet ir dėl kitų siūlymų, kurie galiausiai nebuvo įvykdyti: „*Žmonės jau pavargo nuo vidinio santykių aiškinimosi, jie iš mūsų laukia rezultatų“, – sako pilkasis „Valstiečių ir žaliųjų“ kardinolas Povilas Urbšys. „Valstiečiai“ nieko kito nuo pat kadencijos pradžios neveikė, kaip tik atsitraukinėjo dėl keisčiausių savo pasiūlymų ir teikė dar keistesnius, o dabar gerai supranta, kad išnaudojo savo atsitraukinėjimų limitą ir atėjo metas įgyvendinti kokį nors konkretų savo pažadą nebeatsitraukiant.*“ (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 26 d.)

Nors alkoholio vartojimo žala komentare pripažįstama, kritikuojamos pasirinktos kontrolės priemonės. Komentare gausu metaforų, sąsajų, kurios rodo neigiama autorės požiūrį į valdančiąją partiją ir siūlomas Alkoholio kontrolės pataisas: „*Mojuojant kirviu ten,*

kur turėtų būti rėžiama skalpeliu, apaugęs įvairiausiais naujais nesapnuotais draudimais, primenančiais ISIS stovyklas“; „*Kad kirvį palaikyti drebančiomis iš nekantrumo rankelėmis svajojo amžinas Don Kichotas prieš alkoholį Aurelijus Veryga ir jo patronas Ramūnas Karbauskis, apsistatę panašiais į save fanatikais, tai nieko keisto*“. (DELFI.lt, 2017 m. balandžio 26 d.)

Galima daryti prielaidą, kad vyriausiosios redaktorės pozicija Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimų atžvilgiu tyri įtakos, o gal ir lemia visos redakcijos poziciją tuo pačiu klausimu.

Antroji publikacija išsiskyrė savo informatyvumu. Straipsnyje analizuojama apklausų bendrovės „Vilmorus“ atlikta apklausa, kurios metu gyventojai vertino Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas.

Apklausos duomenys parodė, kad „*Lietuvos gyventojai remia visišką alkoholio reklamos draudimą ir prekybos laiko trumpinimą bei draudimą parduoti alkoholinius gėrimus iki 20 metų*“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 30 d.).

Apklausa taip pat parodė, kad žmonės neigiamai vertino siūlymus kurti specializuotas alkoholio parduotuves, drausti alkoholio prekybą renginių, festivalių metu. Taip pat neigiamų reakcijų sulaukė galimas alkoholinių gėrimų kainos didėjimas.

Vertinant apklausą ir atlikus internetinių dienraščių tyrimą, galima įžvelgti koreliaciją tarp to, kas žmonėms atrodo svarbu ir to, apie ką kalba žiniasklaida. Kadangi publikacija buvo paskelbta gegužės 30 d., t. y. praėjus nemažai laiko po pasiūlymų pateikimo ir aptarimo žiniasklaidoje, sunku daryti išvadą, ar žiniasklaida, rengdama publikacijas, vadovavosi žmonių interesais, ar žmonių interesai susiformavo pagal tai, apie ką ir kaip informavo žiniasklaida.

5.13 Naujienų rėminimo ir darbotvarkės nustatymo tendencijos internetiniame dienraštyje DELFI.lt

Internetiniame dienraštyje DELFI.lt vyrauja panašios rėminimo ir darbotvarkės nustatymo tendencijos, kaip ir internetiniame dienraštyje 15min.lt.

Neigiamai Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas vertinančių tekstų yra daugiau, nei vertinančių teigiamai. Tokiu būdu įstatymo pataisos rėminamos neigiamame kontekste. Publikacijose vyrauja įstatymo pakeitimų lyginimas su sovietmečiu, islamą išpažįstančiomis valstybėmis, Talibanu ar net teroristinėmis grupuotėmis.

Taip pat vyrauja kritika pasirinktoms alkoholio kontrolės priemonėms. Tai neigiamai įrėmina ne tik pačias pataisas, bet jas pasiūliusius politikus ar apskritai valdančiąją Lietuvoje valstiečių ir žaliųjų sąjungą.

Išskirtinis bruožas, kad internetiniame dienraštyje DELFI.lt dažniau atkreipiamas dėmesys į priemonių griežtumą, argumentuojant, kad, priėmus siūlomus pakeitimus, alkoholį ribojantys įstatymai bus griežčiausi Europoje.

Publikacijose, kurios teigiamai vertina įstatymo pakeitimus, kaip ir internetiniame dienraštyje 15min.lt, vyrauja reakcijos į kritikų išsakytas mintis: „*Net pavienės alkoholio kontrolės priemonės veikia. Vien dėl akcijų alkoholiui draudimo parduotuvėse, sumažėjo vartojimas, taip teigia patys prekybininkai.*“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 24 d.); „*Noriu pastebėti vieną dalyką. Kai kurie besipriešinantys jūsų iniciatyvoms sakys: čia juk ne Rusija, va ten tai jie geria. Bet mūsų vertinimai rodo, kad Rusija tvarkosi geriau nei mes stereotipiškai manome arba nei apie ją juokaujama. Skirtumas tarp realybės ir mūsų įsivaizdavimo yra gana dramatiškas. Tiesą sakant, Lietuva yra tarp šalių, kuriose alkoholio vartojimas yra stabilus arba didėjantis. Tuo metu Rusija ir Baltarusija priklauso grupei valstybių, kur vartojimas iš tiesų mažėja, net gana staigiai", - teigia PSO atstovas.*“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 16 d.)

Nors tokiu atveju kritika išsakoma kritikuojantiems įstatymo pataisas, vis dėlto publikacijose vyrauja kritikų naudojamos metaforos, palyginimai ir asociacijos. Tai rodo, kad skaitytojai, net ir skaitydami publikaciją, kurioje išreiškiamas palaikymas Alkoholio kontrolės pataisoms, susiduria su neigiamomis asociacijomis: palyginimu su Talibanu, musulmoniškomis valstybėmis, teroristinėmis grupuotėmis, sovietmečiu.

Didžiausias dėmesys kreipiamas pataisoms, susijusioms su viešais renginiais ir maitinimo įstaigomis. Tai gali suformuoti skaitytojų nuomonę, kad būtent šie pakeitimai ir yra svarbiausi, o kiti – nedarantys tokios didelės neigiamos įtakos.

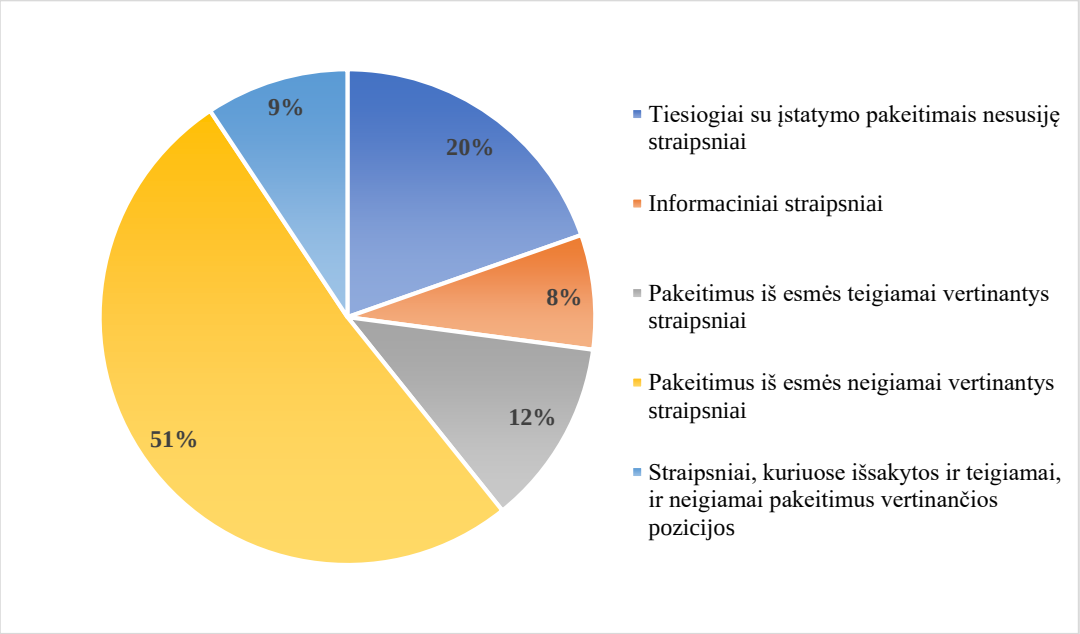
Kaip minėta nagrinėjant publikaciją „Ištyrė visuomenės nuotaikas dėl alkoholio: viskas labai paprasta“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 30 d.), apklausa rodo, kad ekonominių pasekmių galintys turėti įstatymo pakeitimai aktualiausi visuomenei.

5.14 Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų atspindėjimas internetiniame dienraštyje Lrytas.lt

Portalas Lrytas.lt išsiskyrė itin neigiamu Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų vertinimu. Iš esmės neigiamą įstatymo pakeitimų vertinančios publikacijos tiriamuoju laikotarpiu buvo 55. Tai sudaro 51 proc. visų tyrimo publikacijų (9 pav.).

Taip pat internetiniame dienraštyje išskirtinai mažas informacinių publikacijų skaičius. Jei internetiniai dienraščiai DELFI.lt ir 15min.lt informacinio pobūdžio publikacijoms skyrė atitinkamai 15 proc. ir 19 proc., tai internetiniame dienraštyje Lrytas.lt šios publikacijos sudarė vos 8 proc.

Vis dėlto tiriamojo laikotarpio publikacijos, lyginant su kitais internetiniais dienraščiais, pasižymėjo nemažu skaičiumi publikacijų, kuriose išsakoma tiek pozicija prieš įstatymo pakeitimus, tiek už juos. Tai rodo, kad rengiant publikacijas buvo suteikta galimybė pasisakyti abiem pusėms.

9 pav. Internetinio dienraščio Lrytas.lt publikacijų pasiskirstymas

Šaltinis: sudaryta autorės.

5.15 Pakeitimus neigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje Lrytas.lt

Kaip ir anksčiau aptartų internetinių dienraščių publikacijose, taip ir internetinio dienraščio Lrytas.lt publikacijose nėra neigiama alkoholizmo problema ir alkoholio žala, bet pasirenkama kritikuoti siūlomus Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimus.

Nors publikacijose nėra detaliau nagrinėjama, kaip alkoholizmo problema Lietuvoje buvo sprendžiama anksčiau, kritika išreiškiama pataisas siūlančiųjų argumentams. Kaip ir anksčiau nagrinėtuose internetiniuose dienraščiuose, itin didelis dėmesys kreipiamas PSO statistikai.

Išreiškiant kritiką statistikai, publikacijų antraštės suponuoja, kad statistika yra klaidinga arba netgi melaginga: „Įvardijo, kas pasistengė, kad Lietuvai būtų uždėtas girtuoklių tautos antspaudas“ (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 24 d.); „Lietuviai geria kibirais? Klaikią statistiką lydi įdomūs sutapimai“ (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 22 d.).

Pateikiant kritiką PSO statistikai ir apskritai siūlomiems pakeitimams, taip pat dažnai bandoma nurodyti statistiką, kuri paneigtų PSO duomenis ar jų validumą: „*Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI), Lietuvos laisvosios rinkos instituto bei „Synopticom“ duomenys rodo, kad, į skaičiavimus įtraukus šešėlinio alkoholio pardavimus ir emigrantų išvežamą alkoholį, praėjusiais metais Lietuvoje vienam asmeniui, vyresniam nei 15 metų, teko 12,8 litrų alkoholio. Labai panašią statistiką skelbia ir Statistikos departamentas, kurio duomenimis praėjusiais metais vienam šalies gyventojui teko 13,2 l gryno alkoholio. Tuo metu Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) skelbiami skaičiai kečiasi priklausomai nuo situacijos.*“ (2017 m. birželio 15 d.)

Čia vėlgi dėmesys atkreipiamas į tai, kad sveikatos apsaugos ministras A. Veryga galėjo teikti duomenis apie Lietuvą PSO: „*Už blaivybę kryžiumi gulantis „valstietis“ sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga iš tiesų gali būti nukryžiuotas. Už Lietuvos juodinimą parlamentarai jam ėmė grasinti apkalta.*“ (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 31 d.)

Kritika taip pat dažnai reiškiama konkretiems įstatymo pakeitimams. Išsiskiriančios temos – alkoholio ribojimai viešuose renginiuose ir lauko, nestacionariose kavinėse.

Vertinant draudimus vartoti alkoholį viešuose renginiuose, paprastai išskiriami nagrinėjami trijų tipų renginiai: spektakliai, festivaliai ir mugės. Spektakliai ypač dažnai pateikiami pavyzdžiu, kai pašnekovas ar komentaro autorius kritikuoja pasirinktas tikslines įstatymo pakeitimų grupes:

„*Kadangi teatras, tegu ir nedaugiatūkstantinis, vis dėlto yra gana masiškas renginys, norintiems per pertrauką aptarti pirmojo tenoro tembrą prie šampano teks tai daryti prie mineralinio. Grynai iš solidarumo su paslapčia į premjerą prasmukusiais girtuokliais, suprask, kad nevestum jų į pagundą. Bent jau taip kalba ministras A.Veryga.*“ (Lrytas.lt, balandžio 11 d.)

Festivaliai ir mugės paprastai pateikiami greta. Tokiu atveju neretai kritikuojama ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos komunikacija su visuomene. Pateikiamoje kritikoje išreiškiama, kad valdžia nekvietė diskutuoti renginių organizatorių ir kalbėtis apie tai, kokios priemonės jau dabar taikomos ir kokios, priimtos valdžios, galėtų padėti:

„*Žmonės perka bilietus į kultūrinį renginį – tai nėra alkoholikų susibūrimai. Jie moka apie 50 eurų už renginį. Jei žmogus norėtų prisigerti, jis eitų į parduotuvę, o festivaliai – ne ta vieta. Niekam nekilo minties prieš naujus draudimus ateiti ir paklausti: „O ką jūs apie tai manote ir ką jūs siūlote daryti?“ – kalbėjo A.Barniškis-Blėka.*“ (Lrytas.lt, 2017 m. balandžio 18 d.)

Tiek publikacijose nagrinėjant draudimus, susijusius su alkoholio draudimu viešuose renginiuose, tiek vertinant kitas siūlytas pataisas, neretai akcentuojamos žmogaus teisės ir laisvės: „*Uždrausti žmogui, kuris gyvena XXI amžiuje normalioje Europos Sąjungos valstybėje, teisę rinktis yra blogiausias dalykas. Tai nėra sprendimas mažinti alkoholio vartojimą Lietuvoje. Juk vartojimas vyksta visai kitur*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. balandžio 18 d.)

Teisių, laisvių ir/ar pareigų aspektas itin ryškus, vertinant ir visus siūlomus draudimus bendrai. Kuriama asociacija, kad priėmus vienus draudimus, greitai gali būti pradėti taikyti ir kiti: „*Manau, kad laisvė yra pavojuje. Už ją reikia kovoti kasdien. Bet kasdien mūsų laisvę bandoma riboti, nurodinėti, kaip reikia elgtis. Aš už tai, kad tos idėjos būtų įgyvendinamos, bet ne laisvės sąskaita. / Šiandien – alkoholio draudimai, rytoj bus aprangos, poryt – kokių nors žodžių, užporyt – dar kokių nors dalykų. Mes tampame visiška provincija, kuri yra apgailėtina ir juokinga.*“ (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 23 d.)

Dėl asociacijos su laisvės ribojimais, publikacijose neretai iškyla SSRS ar Talibano motyvai. Dažniausias pakeitimų palyginimas – su SSRS vyravusiais žmogaus teisių pažeidimais, draudimais ir bandymais mažinti alkoholio vartojimą:

„*Bet pagrindinis daugumos žmonių motyvas protestuoti buvo net ne konkretūs draudimai, o politikos stilius, kuris už jų slypi, – sovietinę praeitį grąžinantis valdžios kišimasis į žmonių gyvenimą, peržengiant ne tik sveiko proto, bet ir elementarios demokratijos ribas*.“ (2017 m. gegužės 21 d.)

Įstatymo pakeitimų palyginimas su Talibanu nėra toks ryškus. Paprastai siekiama ne palyginti, o apibūdinti galimas neigiamas pakeitimų pasekmes ar požiūrį į pačius pakeitimus:

„Pirmą kartą vakar pagalvojau, kad aš turiu dvi dukras, viena gyvena Amerikoje, kita Londone. Aš nesu praradęs vilties, kad jos sugrįš, bet jei jie šiuos draudimus priims, aš garsiai ištarsiu, kad nebenorėčiau, kad mano dukros sugrįžtų į šitą talibaninę šalį, kurioje žmogus yra niekas, tik priedėlis prie valdžios“ (2017 m. gegužės 11 d.)

Bandant parodyti siūlomų pataisų griežtumą, pasitelkiamas ir palyginimas su kitomis, demokratinėmis, valstybėmis. Papratai tai daroma, norint parodyti, kokia teigiama ar neigiama praktika vyrauja kitose valstybėse.

„*Pirmoji mokslinė dabar svarstomų Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų studija parodė, kad Vyriausybei išlaikant draudimų politikos kryptį ir augant akcizams Lietuvai gresia tapti Suomija. Turima galvoje tai, kad į kaimyninę Estiją tūkstančiai suomių vyksta vien dėl galimybės legaliai įsigyti pigesnių svaigalų. Jau dabar lietuvių maršrutai į Lenkiją ima atkartoti suomišką pavyzdį*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. balandžio 26 d.)

Atkreipiant dėmesį į tai, kad Lietuvos gyventojai gali vykti į kitas valstybes įsigyti alkoholinių gėrimų, nurodoma ir galima žala ekonomikai: didėjantis nelegalaus alkoholio pardavimas, žala verslui dėl ribojimų ir kt.

„*Per dieną pačiame nuošaliausiame ir tik pasienio ruožo gyventojams skirtame punkte sieną kertą apie 150 žmonių. Ir kone kiekvienoje mašinoje rasi ir degtinės, ir cigarečių. Nors pakilus alkoholio ir cigarečių akcizams sustiprinta ir kontrolė pasienyje, pasieniečių laimikių būna ir nemažų*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 22 d.)

Alternatyvias priemones siūlantys tekstai internetiniame dienraštyje Lrytas.lt neužėmė itin reikšmingos vietos. Publikacijose, kuriose kritikuojamos valdžios pasirinktos priemonės, pasitaiko siūlymų didesnį dėmesį skirti švietimui ir užimtumui: „*Prasmingas tiktai tautos švietimas, o ne draudimai. Tuo įsitikinę italai, turintys ilgametes vyno gamybos tradicijas ir jo vartojimo kultūrą, tačiau iš visų Europos valstybių išgeriantys bene mažiausiai alkoholio*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 28 d.)

Išskirtiniu galima laikyti interviu „Toksikologas atskleidė, kas kaltas dėl alkoholizmo ir kas nutiks įsigaliojus draudimams“ (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 11 d.). Interviu pašnekovas pasiūlo kitose publikacijose nepateiktą idėją – alkoholizmą mažinti ne švietimu ar užimtumu, o sutrukdant žmonėms kitą rytą po alkoholio vartojimo vėl jo įsigyti ir vartoti.

5.16 Pakeitimus teigiamai vertinančios publikacijos internetiniame dienraštyje Lrytas.lt

Iš visų internetiniame dienraštyje Lrytas.lt paskelbtų publikacijų, kurios iš esmės teigiamai vertina įstatymo pakeitimus, išsiskiria tai, kad nė viena publikacija nėra komentaras, tačiau net 23 proc. iš esmės teigiamai pakeitimus vertinančių publikacijų yra skaitytojų parengtos publikacijos.

Publikacijose dažniausiai akcentuojama alkoholio žala sveikatai ir atsakoma į kritikų pastabas: „*Stebint visą šitą šurmulį man pasidarė gėda, kad esu lietuvis. Dauguma žmonių net neįsigilinę į naujas įstatymo pataisas rėkia, kad tai blogos ir niekam tikusios naujovės. Ir nesvarbu, kad tose valstybėse, kur panašūs draudimai jau galiojo, jie pasiteisino.*“ (2017 m. gegužės 15 d.)

Taip pat vyrauja lyginimas su kitomis valstybėmis. Būdingas tiek pasirinktų priemonių pateisinimas, pateikiant kitų šalių pavyzdį, kuriose priemonės, kontroliuojančios alkoholio įsigijimą ir vartojimą, pritaikytos sėkmingai, tiek kritikavimus tų valstybių, kurios Lietuvoje siūlomiems pakeitimams galimai nepritartų:

„*Kažkodėl tose valstybėse nebankrutuoja įmonės dėl tokių draudimų. Vyksta visokio tipo renginiai ir kažkaip surandama jiems rėmėjų. Kaip tik tos valstybės, tokios kaip Amerika ir Skandinavijos šalys, pagal kurių modelį yra sukurtos šios pataisos, yra labiausiai klestinčios valstybės pasaulyje. / Buvo rašoma, neva ispanai juoksis iš mūsų dėl tokių naujovių. Nusispjaut, ką jie manys. Gali juoktis kiek nori, tegul patys pasižiūri į save. Jų valstybė nepriklauso lyderiams net Europos Sąjungoje, o ką jau kalbėti pasaulio lygmeniu. Kodėl jums. gerbiamieji tautiečiai. nerūpi, kad mes visame pasaulyje garsėjame kaip savižudžių tauta?“* (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 15 d.)

5.17 Išskirtinės publikacijos internetiniame dienraštyje Lrytas.lt

Atliekant internetinio dienraščio Lrytas.lt tyrimą, išsiskyrė net kelios publikacijos. Vienoje publikacijoje – „Iš alkoholizmo baubo primelžė litų ir eurų“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 28 d.) – nėra nurodomi informacijos šaltiniai. Dviejose publikacijose – „Nuo valdžios apgirtę politikai tautą siekia paversti avių banda“ (Lrytas.lt, 2017m. gegužės 21 d.) ir „Žūtbūtinėje kovoje už blaivybę triumfuoja bambaliai“ (Lrytas.lt, 2017m. birželio 3 d.) – nėra nurodyta publikacijos autorystė, nors joje pateikiamas neigiamas įstatymo pakeitimų vertinimas. Publikacijoje „Po išgertuvių įtakingo „valstiečio“ bare – mirtini smūgiai“

(Lrytas.lt, 2017m. birželio 29 d.) pateikiama informacija apie vieno Seimo nario prieš keliolika metų turėtą barą, siejant tai su Alkoholio kontrolės įstatymo pataisomis. Kitoje publikacijoje – „Svetur išlėkę Seimo blaivininkai parodė kitą savo veidą“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 3 d.) – taip pat kritikuojami valdančiosios partijos nariai, formuojant nuomonę, kad jie priėmė pataisas, kuriomis patys nesivadovauja. Tiesioginių to įrodymų tekste nepateikiama.

Pirmojoje publikacijoje pateikiama informacija apie sveikatos apsaugos ministro A. Verygos ankstesnę veiklą: „*Karas už blaivybę irgi turi savo kainą. Sveikatos apsaugos ministerijai dabar vadovaujantis vienas šios kovos karvedžių Aurelijus Veryga ją buvo įvertinęs solidžiais honorarais*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 28 d.)

Publikacijoje konkrečiai nurodoma, kokią veiklą iki užimant ministro postą vykdė A. Veryga, kokias pareigas kokiose įstaigose užėmė ir kokį honorarą gaudavo už vedamas paskaitas ar kitas veiklas: „*Antai Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2010 metų lapkritį A.Verygai per kelias dienas paklojo krizės laikais gana įspūdingą – beveik 2 tūkst. litų (550 eurų) – honorarą.*“; „*Už P.Vileišio gimnazijoje vykusius mokymus „Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija mokyklose“ biuras A.Verygai atseikėta daugiau kaip 1,1 tūkst. litų (330 eurų).*“; „*Po kelių dienų A.Veryga vėl buvo pakviestas į Pasvalį ir šio rajono krašto muziejuje visuomenės sveikatos priežiūros specialistams vedė dar vieną seminarą panašia tema – už 760 litų (220 eurų).*“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 28 .)

Vienintelė nuoroda, kurią galima laikyti informacijos šaltiniu, publikacijoje yra teiginys, kad taip „rodo „Lietuvos ryto“ tyrimas“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 28 d.). Iš kur gauta tiksli informaciją apie ministro veiklą ir atlyginius nenurodoma.

Be to, informacija pateikiama neigiamame kontekste. Publikacijos pradžioje tokia A. Verygos veikla lyginama su alkoholio pramonės atstovais: „*A.Veryga ir jo šalininkai svaigalų vartojimo suvaržymo kritikus bando tildyti kaltinimais, esą pastarieji yra parsidavę alkoholio pramonei, tačiau patys blaivybės šaukliai savo idėjas skleidžia toli gražu ne už dyką*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 28 d.)

Publikacijoje nurodoma, kad A. Veryga galėjo užsidirbti didelį atlygį už skaitomas paskaitas. Pridedama, kad dabartinis ministras dažnai buvo samdomas valstybinių įstaigų:

„*Tačiau A. Veryga visuomenę švietė ne už dyką. Kaip rodo „Lietuvos ryto“ tyrimas, sveikos gyvensenos propagavimas medikui buvo virtęs kone aukso gysla: valdiškos įstaigos jam buvo dosnios net per ekonominę krizę. / Valdžios užnugarį ir iškalbą turintis psichiatras buvo populiarus ir gerai apmokamas lektorius. Jį ypač noriai samdė savivaldybėms priklausantys visuomenės sveikatos biurai*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 28 d.)

Paminėjimas, kad A. Veryga turėjo „valdžios užnugarį“ ir buvo samdomas savivaldybėms priklausančių visuomenės sveikatos biurų, suponuoja, kad A. Verygos kvietimas skaityti paskaitas galėjo būti neskaidrus. T. y., kad A. Veryga buvo kviečiamas dėl turimų ryšių. Tai taip pat suponuoja, kad mokami honorarai galėjo būti didesni dėl tos pačios priežastis.

Kaip minėta, šiai informacijai pagrįsti nėra nurodomi šaltiniai. Taip pat nėra pateiktas ministro atsakymas.

Tai galima vertinti kaip etikos pažeidimus. Penktasis Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso straipsnis nurodo, kad žurnalistai turi pateikti ne mažiau kaip dviejų skirtingų, tarpusavyje nesusijusių asmenų nuomones, kai informacija yra prieštaringa, neaiški ar konfliktinė (Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksas, 2016). Šeštasis straipsnis papildo, kad žurnalistai privalo kritiškai vertinti informacijos šaltinius, tikrinti faktus ir remtis ne mažiau kaip dviem šaltiniais.

Šios publikacijos atveju nė vienas informacijos šaltinis nėra nurodomas. Be to, publikaciją galima vertinti kaip kritišką A. Verygos atžvilgiu. Tokiu atveju, remiantis dvidešimtuoju etikos kodekso straipsniu, asmeniui turi būti sudaryta galimybė paaiškinti, patikslinti arba paneigti informaciją. A. Verygos komentaro, reakcijos publikacijoje nėra. Taip pat nėra nurodoma, kad ministras atsisakė komentarą pateikti.

Publikacijos „Nuo valdžios apgirtę politikai tautą siekia paversti avių banda“ (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 21 d.) autoriumi nurodomas pats internetinis dienraštis Lrytas.lt. Pastebėtina, kad internetiniame puslapyje ši publikacija žymima kaip komentaras, tačiau tikslaus komentaro autoriaus nei prie autorystės, nei pačiame tekste nėra.

Publikacijoje kritikuojama valdžios veikla ir duodamos nuorodos į sovietinį laikotarpį: „*Kaip rimtą problemą gali išspręsti valdžia, kuri nebesusišneka pati su savimi, kurios kairė nežino, ką daro dešinė, ir kuri apskritai primena smarkiai padauginusį pilietį, sunkiai besiorientuojantį aplinkoje? / Tokia valdžia gali tiktai švaistytis kūju su pjautuvu ir kelti pavojų aplinkiniams*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 21 d.)

Toliau publikacijoje kritikuojamos valdžios pasirinktos priemonės, cituojamas grupės „Antis“ lyderis Algirdas Kaušpėdas, kalbėjęs taikiame mitinge „Laisvė rokenrolui“. Kitų informacijos šaltinių ar su kritika prieštaraujančių nuomonių nėra pateikiama.

Publikacijos „Žūtbūtinėje kovoje už blaivybę triumfuoja bambaliai“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 3 d.) autoriumi nurodomas dienraštis „Lietuvos rytas“, tačiau publikacijoje pateikiama kritika valdantiesiems ir įstatymo pataisoms: „*Manipuliacijos, taip pat savo kailio keitimas apsisukus ant kulno 180 laipsnių? Taip! Juk viskas – dėl to, kad taip tuo metu*

naudingiau siekiant neva švento tikslo. / Ypač tuo pasižymi „valstiečiai“ ir jų dvasiniai tėvai, įsivaizduojantys, kad žūtbūtinai kovoja su alkoholio demonais, apsėdusiais ir juos pačius, ir Lietuvos žemę.“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 3 d.)

Publikacijoje pateikiama kritika tiek valdantiesiems bendrai, tiek atskiriems Seimo nariams: „*Pagrindinis šalies „valstietis“ R.Karbauskis, jau ne kartą pasižymėjęs kaip miklus savos sermėgos vartytojas, vėl įspūdingai patvirtino šią reputaciją*.“; „*Šią savaitę „valstiečių“ dvasinis tėvas figūravo ir plačiai nuskambėjusioje susitrejinimo istorijoje, kai jo ir blaivybės ministro balsavimo kortele pasinaudojo jų pamaldžioji bendražygė A.Širinskienė, registravusi Seimo salėje ne tik save, bet ir tą didžiavyrių porą*.“; „*Kad tokio daikto kaip tiesa nėra net plikų skaičių pasaulyje, o viskas priklauso nuo interpretacijos ir ideologinės pozicijos, išrėžė vienas R.Karbauskio „klapčiukų“ T.Tomilinas*.“; „*Visų šių kūliavirsčių fone tiesiausias sumanė pasirodyti premjeras S.Skvernelis, per ginčų įkarštį Seime staiga nurodęs „užkišti tam žmogui burną“. O tas žmogus buvo iš planų slėpti butelius „po skverneliu“ besityčiojantis „tvarkietis“ R.Žemaitaitis.*“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 3 d.)

Nepaisant tokių pastabų, jokia kita nuomonė publikacijoje nėra pateikiama. Taigi publikacijoje pateikiama informacija, kurią galima laikyti nuomone, tačiau nėra nurodoma, kieno ši nuomonė, ir nėra suteikiama galimybė atsakyti kritikuojamiems asmenims.

Publikacija „Po išgertuvių įtakingo „valstiečio“ bare – mirtini smūgiai“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 29 d.) išsiskiria tuo, kad Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas susieja su Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos nariu, Seimo nariu Jonu Jaručiu. Antraštė suponuoja, kad J. Jaručiui priklauso baras ir jame buvo nužudytas žmogus. Tačiau publikacijoje pateikiama informaciją apie 1999 m. įvykį, kurio metu žmogus buvo nužudytas ne pačiame bare, tuo metu priklausiusiame J. Jaručiui, o vieno iš įvykio dalyvių namuose: „*1999 metų gruodį, iš karto po Kalėdų, bare Skapiškyje vyko išgertuvės, kuriose dalyvavo ir šio krašto gyventojas 28 metų Virginijus Matulis. Tuo metu baras priklausė J.Jaručiui. / Prisivaišinę alumi vyrai pratęsė puotą 33 metų Algimanto Maco namuose. / Gerokai įkaušusi kompanija susikivirčijo – A.Macas ėmė spardyti V.Matulį, daužė kumščiais, trypė sugėrovą kojomis užšokęs jam ant krūtinės*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 29 d.)

Toliau pateikiama informacija, kad prieš tragediją įvykio dalyviai, anot liudininkų, buvo pastebėti šalia Seimo nariui priklausiusio baro. Tekste nėra minima, kad jie lankėsi bare ar ten vyko muštynės, kaip galima susidaryti nuomonę iš antraštės. Liudininkai prisipažįsta buvę girti, todėl visko neatsimenantys. Nepaisant šių aspektų, jie vis tiek vadinami „nužudymo liudininkais“: „*Liudytojai pasakojo prieš nusikaltimą matę vyrus girtus šalia alaus baro „Varinis varpas“. / Savo parodymuose vietos gyventojai šį barą vadino alude.*

Kai kurie bare apsilankę nužudymo liudininkai prisipažino nusikaltimo aplinkybių neatsimenantys, nes buvo labai girti. / Dabar pastatas priklauso privatiems asmenims, baras čia nebeveikia. (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 29 d.)

Publikacijoje pateikiamas ir trumpas interviu su pačiu J. Jaručiu, kuris neigia, kad išgertuvės prieš žmogžudystę vyko tuo metu jam priklausiusiame bare. Tai Seimo narys argumentuoja kelių kilometrų atstumu nuo baro iki įvykio vietos.

Atkreiptinas dėmesys, kad publikacija paskelbta praėjus keturioms savaitėms po Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų priėmimo. Dėl šios priežasties galima daryti išvadą, kad publikacija orientuota ne į pakeitimų vertinimą, o į nuomonės apie valdančiąją partiją formavimą.

Panašios tendencijos pastebimo ir publikacijoje „Svetur išlėkę Seimo blaivininkai parodė kitą savo veidą“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 3 d.). Publikacijoje nurodoma, kad Vokietijoje viešėję Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos nariai apsilankė tradicinėje alaus šventėje „Oktoberfest“.

Ši publikacija taip pat paskelbta jau po pataisų priėmimo. Joje minima, kad pataisas priėmę parlamentarai iš tiesų yra „trankių linksmybių mylėtojai“, nors toliau minimi tik trys parlamento nariai:

„*Lietuvoje – blaivininkai ir ryžtingi kovotojai prieš alkoholį, svetur – trankių linksmybių su alaus bokalais mylėtojai. Taip atsiskleidė griežtus alkoholio draudimus praėjusį ketvirtadienį palaiminę parlamentarai. / Trys jų šiomis dienomis lankėsi Vokietijoje, kur šios šalies parlamento grupės su Baltijos šalimis vadovo kvietimu apsilankė ir bavariškoje šventėje, kur tradiciškai liejosi linksmybės bei alus*.“ (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 3 d.)

Be to, publikacijoje minimas tik pats faktas, kad viešėdami darbo reikalais Vokietijoje, parlamento nariai, Vokietijos atstovo kvietimu, sudalyvavo šventėje. Pašiepiama Seimo narės Virginijos Vingrienės padaryta klaida socialinio tinklo įraše: „*Bet V.Vingrienė vietoje žodžio „apsilankėme“, kažkodėl parašė žodį „apsilakėme*“. (Lrytas.lt, 2017 m. birželio 3 d.)

Daugiau informacijos apie renginio eigą nėra pateikiama. Taip pat nėra šventėje dalyvavusių narių pasisakymų, kurie leistų daryti prielaidą, kad Seimo nariai iš tiesų nepalaiko priimtų pataisų.

Tai leidžia daryti išvadą, kad ši publikacija taip pat parengta, bandant suformuoti nuomonę apie Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos narius.

5.18 Naujienų rėminimo ir darbotvarkės nustatymo tendencijos internetiniame dienraštyje Lrytas.lt

Internetiniame dienraštyje Lrytas.lt vyrauja išskirtinai neigiamas informacijos, susijusios su Alkoholio kontrolės įstatymu, rėminimas. Didžiausias dėmesys skiriamas su ekonominėmis įstatymo pasekmėmis susijusioms temoms: žala verslui, žala festivalių organizatoriams ir kt.

Kaip ir kituose tirtuose internetiniuose dienraščiuose, informacijos apie kitus įstatymo pakeitimus nėra daug. Išskirtinė Lrytas.lt tendencija – tiriamuoju laikotarpiu internetiniame dienraštyje nebuvo pateikta publikacija, kuri nurodytų, kokie pakeitimai buvo priimti. Ši informacija pateikiama publikacijose, kurios vertina pakeitimus, arba informacinio pobūdžio straipsniuose, kurie buvo parengti pagal Seimo posėdį, kuriame buvo priimti pakeitimai.

Publikacijose, neigiamai vertinančiose įstatymo pakeitimus, vyrauja vaizdinga kalba: palyginimai, metaforos, epitetai ir kt. Tai rodo, kad informaciją bandoma įrėminti taip, kad ji būtų lengviau įsimenama.

Kaip ir kituose internetiniuose dienraščiuose vyrauja tendencija Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimus lyginti su sovietmečiu, Talibanu ar pateikti kitas neigiamas asociacijas.

Teigiamai pataisas vertinančiuose tekstuose taip pat išlieka kitiems internetiniams dienraščiams būdinga tema – reakcija į kritiką. Šiose publikacijose kalba taip pat gana vaizdinga. Tam galėjo turėti įtakos tai, kad 23 proc. šių publikacijų paruoštos ne žurnalistų, o internetinio dienraščio skaitytojų.

Ryškią rėminimo tendenciją galima įžvelgti publikacijose, kuriose nebuvo nurodyti informacijos šaltiniai ar autorystės. Jose vartojama itin vaizdinga kalba, nepateikiama alternatyvi pozicija.

5.19 Informacinio pobūdžio publikacijos internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt

Informacinio pobūdžio publikacijos internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt paprastai nurodydavo, kokios pataisos buvo svarstomos ar priimtos. Internetiniai dienraščiai 15min.lt ir DELFI.lt publikavo tekstus, kuriuose nurodomas sąrašas pataisų, kurios bus priimtos (pataisos nurodomos kaip kontekstinė informacija publikacijos pabaigoje, informaciniame grafike ar kitaip). Tokia tendencija nepastebėta internetiniame dienraštyje Lrytas.lt

5.20 Su įstatymais tiesiogiai nesusijusios publikacijos internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt

Su įstatymais tiesiogiai nesusijusios publikacijos internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt paprastai pateikdavo informaciją, susijusią su alkoholio akcizų padidinimu, alkoholio žala arba alkoholio kultūra.

Taip pat į šią kategoriją patenka tekstai, kuriuose Alkoholio kontrolės įstatymas minimas, tačiau pačiame tekste apie jį nėra kalbama: „*Trečiadienio vakarą interneto lrytas.lt naujienų juostos aukščiausią poziciją papuošė žinia, pavadinta* „*Dėl valstiečių karo su alkoholiu lietuviai liks be „Facebook“ ir „Youtube“. Baugu ir velniškai motyvuoja paskaityti*.“ (15min.lt, 2017 m. gegužės 11 d.). „*Lenkija žengia Lietuvos pėdomis – skelbia kovą su alkoholiu / Lenkijos valdančioji partija „Teisė ir teisingumas“ (PIS) nori apriboti alkoholio prieinamumą. Svarbūs PIS politikai susitiko su vyskupais Lenkijos Seime vykusioje konferencijoje „Tautos blaivybei*“. (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 29 d.) „*Premjeras Saulius Skvernelis pats aktyviai pasisakantis savo „Facebook“ socialiniame profilyje ketvirtadienį prisiekė Lietuvai, kad tikrai nenori jos atjungti nuo pasaulio ir uždraudus alkoholio reklamą internete užblokuoti lietuviams prieigas prie interneto svetainių, kaip „YouTube“, „Facebook*“. (Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 11 d.)

5.21 Atsakymo galimybės internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt

Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso 22 straipsnis nurodo, kad „kritikuojamam asmeniui visada turi būti suteikta atsakymo teisė, t. y. galimybė pasiteisinti, paaiškinti, paneigti klaidingą informaciją.“ (Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksas, 2016) Šio kodekso straipsnio paiso visi tirti internetiniai dienraščiai, su jau aptartomis internetinio dienraščio Lrytas.lt išimtimis.

Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad tam tikrais atvejais sunku nustatyti, kur galimybė žmogui atsakyti privalo būti suteikta, o kur žurnalistiniai žanrai, pavyzdžiui, komentaras, interviu, žinutė, informuojanti apie įvykį, leidžia pateikti tik vieno asmens poziciją.

IŠVADOS

1. Lietuvos skaitomiausi internetiniai dienraščiai skyrė itin daug dėmesio Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimų atspindėjimui. Tyrimas parodė, kad aktualiausi pakeitimai buvo susiję su ekonomines pasekmes turinčiais pasiūlymais – draudimais alkoholį vartoti viešuose renginiuose ir lauko kavinėse.

Internetiniame dienraštyje DELFI.lt paskelbta publikacija „Ištyrė visuomenės nuotaikas dėl alkoholio: viskas labai paprasta“ (DELFI.lt, 2017 m. gegužės 30 d.) apžvelgė apklausų bendrovės tyrimą, kuris parodė, kad būtent šie pakeitimai atrodė svarbiausi ir visuomenei. Remiantis darbotvarkės nustatymo teorija, galima daryti prielaidą, kad tokią visuomenės nuomonę suformavo būtent žiniasklaidoje iki tol pateikiama informacija.

Pastebėtina, kad šios pataisos – draudimas vartoti alkoholį viešuose renginiuose ir lauko kavinėse – tiesiogiai susijusios su verslo atstovais – renginių organizatoriais ir maisto įstaigų vadovais. Remiantis E. Rogerso ir J. Dearingo darbotvarkės nustatymo modeliu (žr. 3 pav.), galima daryti prielaidą, kad ne tik žiniasklaida suformavo visuomenės darbotvarkę, išskirdama šias pataisas kaip svarbiausias, bet ir pačios žiniasklaidos darbotvarkė buvo suformuota tikrojo pasaulio indikatorių, politikų ir verslo atstovų.

Tikrojo pasaulio indikatoriais šiuo atveju laikytini renginių organizatorių susitikimai su valdžios atstovais, spaudos konferencijos ir koncertas „Laisvė rokenroui“.

2. Informacijos rėminimo tendencijos internetiniuose dienraščiuose buvo gana ryškios, tiek analizuojant publikacijas, palaikančias įstatymo pakeitimus, tik joms prieštaraujančias.

Publikacijoms būdingi visi R. Entmano (1993) išskirti būdai, kaip tekstuose pritaikomi rėmai. Pakeitimų vertinimas dažnai atspindėdavo jau pirmosiose publikacijų pastraipose. Tai rodo vietos parinkimą – net jei žmogus neperskaitys visos publikacijos, jis vis tiek gaus atitinkamai įrėmintą informaciją.

Dauguma argumentų, išreikštų palaikant ar prieštaraujant pakeitimams, buvo dažnai kartojami. Tai padeda formuoti auditorijos požiūrį į pataisas, nes dažnas pakartojimas padeda lengviau užfiksuoti informaciją.

Tekstuose gausu įvairių simbolių, kurie net ir pasąmoningai leidžia susiformuoti atitinkamai neigiamai arba teigiamai nuomonei apie įstatymo pataisas (pavyzdžiui, dažnas sovietmečio minėjimas ir lyginimas siūlomų pataisų su sovietiniais draudimais).

Atsižvelgiant į šiuos pastebėjimus ir tai, kad neigiamai pataisas vertinančių publikacijų visuose trijuose internetiniuose dienraščiuose buvo daugiau, nei vertinančių teigiamai, galima daryti išvadą, kad internetiniuose dienraščiuose buvo formuojamas neigiamas Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų rėminimas.

3. Tyrimo metu pastebėta, kad žiniasklaidos priemonės ne visada užtikrino etišką informacijos auditorijai pateikimą. Galima daryti prielaidą, kad ne visose publikacijose informacija buvo pateikiama nešališkai, nebuvo pateikiamos įvairios nuomonės. Be to, nuomonės ir žinios ne visada buvo aiškiai atskiriamos. Tyrimas parodė, kad didžioji dalis publikacijų pasižymi etikos normų laikymusi, daugumoje jų buvo suteikta galimybė atsakyti ir buvo pateikta daugiau nei viena nuomonė, tačiau tai būdinga ne visoms publikacijoms.

Ypač ši tendencija pastebima internetiniame dienraštyje Lrytas.lt. Kaip parodė tyrimas, kelių publikacijų šaltiniai buvo nenurodyti. Tai leidžia daryti prielaidą, kad šaltiniai galėjo būti neįvertinti kritiškai, ko reikalauja žurnalistinė etika.

4. Nors internetiniai dienraščiai pasižymėjo bendromis tendencijomis – daugiausia dėmesio skyrė toms pačioms temoms ir pateikė tokį patį įstatymo pakeitimų rėminimą – kiekvienas internetinis dienraštis turėjo ir išskirtinių tendencijų.

DELFI.lt daugiau dėmesio skyrė bendram informavimui apie pataisas, pateikė daugiau teigiamai pataisas vertinančių nuomonių, tačiau bendrą redakcijos poziciją, kaip galima daryti prielaidą, atspindėjo publikuodama vyriausios redaktorės komentarą, neigiamai vertinantį siūlomas pataisas ir valdančiąją partiją.

Internetinis dienraštis 15min.lt išsiskyrė publikacija, kurioje nurodomi tyrimo duomenys, kad žiniasklaida Alkoholio kontrolės įstatymui skiria daugiau dėmesio nei Darbo kodekso pakeitimams. Galima daryti prielaidą, kad tai yra žiniasklaidos priemonės savikontrolės ir savikritikos ženklas.

Internetiniame dienraštyje Lrytas.lt išsiskyrė jau minėtos tendencijos ne visada nurodyti informacijos šaltinius. Taip pat publikacijos buvo skiriamos ir pateikti informaciją apie atskirus Seimo narius, bandant formuoti nuomonę apie

siūlomas pataisas. Tai rodo žiniasklaidos priemonės etiškumo stoką ir šališką įstatymo pakeitimų priėmimo atspindėjimą, bandant ne tik formuoti nuomonę apie pačias pataisas, bet ir apie valdančiosios partijos Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos narius.

REKOMENDACIJOS

1. Atliktas tyrimas parodė, kad žurnalistinės etikos internetiniams Lietuvos dienraščiams pavyksta laikytis ne visada. Rekomenduotina į tai atkreipti dėmesį ne tik žiniasklaidos etiką prižiūrinčioms institucijoms, bet ir pačioms redakcijoms. Norint išvengti tokių situacijų, redakcijos turėtų daugiau dėmesio skirti savikontrolei, kelti aukštesnius reikalavimus savo žurnalistams, tam, kaip pateikiama informacija.

2. Rengiant publikacijas apie įstatymų pakeitimus derėtų dėmesį skirti visoms pataisoms, o ne tik kelioms. Taip pat patartina pasirinkti įvairesnius ir gausesnius informacijos šaltinius. Kaip parodė situacija, partijų pirmininkai ar lyderiai, kurie kalbinami dažniausiai, ne visada gali tiksliai atspindėti visos partijos poziciją. Tai gali prisidėti prie visuomenės nuomonės formavimo. Be to, tokiu atveju informacija pateikiama kaip partijos pozicija, nors galiausiai Seimo nariai pasirenka balsuoti kitaip, nei pozicija buvo išsakyta viešojoje erdvėje.

3. Tolimesni tokio pobūdžio tyrimai gali būti atliekami, nagrinėjant kitų įstatymų (pataisų) priėmimo atspindėjimą žiniasklaidos priemonėse. Tai leistų susidaryti platesnį vaizdą, ar Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimo atveju pastebėtos tendencijos vyrauja ir priimant pakeitimus kitose srityse.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Balčytienė, A. (2000). Žiniasklaidos tekstai. *Darbai ir dienos*, 24. 109–119. Prieiga per internetą: http://donelaitis.vdu.lt/publikacijos/balcytiene.pdf

2. Bertrand, C.-J. (2002). *Media Ethics and Accountability Systems*. London: Transaction Publishers.

3. Boynton, G. R. ir Richardson Jr., G. W. (2016). Agenda setting in the twenty-first century. *New Media & Society*, 18 (9), 1916–1934. doi: 10.1177/1461444815616226

4. Clemente, M. ir Gabbioneta, C. (2017). How Does the Media Frame Corporate Scandals? The Case of German Newspapers and the Volkswagen Diesel Scandal. *Journal of Management Inquiry*, 26(3), 187–302. doi: 10.1177/1056492616689304

5. Denisenko, V. (2016). *Rusijos periodinės spaudos požiūris į Baltijos šalis geopolitinių pokyčių kontekste (1991–2009)* (daktaro diesrtacija). Prieiga per internetą: https://epublications.vu.lt/object/elaba:15438114/

6. Donauskaitė, D. (2015). *Žiniasklaidos vaidmuo skurdo mažinimo politikoje: Lietuvos interneto dienraščių 2008 m. ekonominės krizės metu atvejis* (daktaro disertacija). Prieiga per internetą: https://epublications.vu.lt/object/elaba:8281480/

7. Du, Y. R. (2012). Intermedia agenda-setting in the age of globalization: A multinational agenda-setting test. *Global Media and Communication*, 9 (1), 19–36. doi: 10.1177/1742766512463038

8. Entman, R. (1993). *Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm*. Prieiga per internetą: https://www.unc.edu/~fbaum/teaching/articles/J-Communication-1993-Entman.pdf

9. Fairhurst, G. T. (2005). Reframing The Art of Framing: Problems and Prospects for Leadership. *Leadership*, 1. doi: 10.1177/1742715005051857

10. Fiske, J. (1998). *Įvadas į komunikacijos studijas*. Vilnius: Baltos lankos.

11. Goffman, E. (1974). *Frame Analysis: An Essay on The Organization of Experience*. Prieiga per internetą: https://is.muni.cz/el/1423/podzim2013/SOC571E/um/E.Goffman-FrameAnalysis.pdf

12. Grigas, V. ir kt. (2016). *Šiuolaikinės medijos informacija. Požeminiai garažai „Google“ karalystėje*. Vilnius: Akademinė leidyba.

13. Kuehn, K. M. (2017). Framing mass surveillance: Analyzing New Zealand's media coverage of the early Snowden files. *Journalism*, 1-18. doi: 10.1177/1464884917699238

14. Lasswell, D. (1948). *The Structure and Function of Communication in Society*. Prieiga per internetą: http://pracownik.kul.pl/files/37108/public/Lasswell.pdf

15. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas (2006). *Valstybės žinios*, Nr. 82-3254.

16. *Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksas* (2016). Prieiga per internetą: http://www.etikoskomisija.lt/teisine-informacija/etikos-kodeksas/item/69-lietuvos-visuomenes-informavimo-etikos-kodeksas

17. Matthes, J. (2012). Framing Politics: An Integrative Approach. *American Behavioral Scientist*, 56 (3), 247–259. doi: 10.1177/0002764211426324

18. Mažylė, J. (2012). Atsakingos žiniasklaidos sistemos: teorinės prieigos ir situacija Lietuvos regionų spaudoje. *Žurnalistikos tyrimai*, 5, 126–144. Prieiga per internetą: http://www.zurnalai.vu.lt/zurnalistikos-tyrimai/article/view/1803

19. Mažylė, J. (2012). Viešosios informacijos rengėjų teisės ir pareigos. *Medijos, žiniasklaida, žurnalistika tradicinėje ir tinklaveikos visuomenėje*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

20. McCombs, M. (2005). A Look at Agenda-setting: past, present and future. Journalism Studies, 6, 543–557. doi: 10.1080/14616700500250438

21. McCombs, M. ir Shaw, D. (1971). The Agenda Setting Function of Mass Media. *The Public Opinion Quarterly*, 36 (2), 176–187. doi: https://doi.org/10.1086/267990

22. Merrill, J. C. (1997). *Journalism Ethics: Philosophical Foundations for News Media*. New York: St. Marins's Press.

23. Nabažaitė, E. (2017). Emigracijos diskurso rėminimas Lietuvos interneto dienraščiuose. *Informacijos mokslai*, 78, 162–173. Prieiga per internetą: http://www.zurnalai.vu.lt/informacijos-mokslai/article/view/10840

24. Palmer, A. ir Tanner, A. (2012). Booms, Bailouts, and Blame: News Framing of the 2008 Economic Collapse. *Electronic News*, 6 (3), 151–170. doi: 10.1177/1931243112456532

25. Penningtom, R. (2016). When new media make news: Framing technology and sexual assault in the Steubenville rape case. *New Media & Society*, 18 (11), 2435–2451. doi: 10.1177/1461444815612407

26. Powers, M. ir Benson, R. (2014). Is the Internet Homogenizing or Diversifying the News? External Pluralism in the U.S., Danish, and French Press. *The*

Internetional Journal of Press/Politics, 19 (2), 246–265. doi: 10.1177/1940161213519680

27. Rogers, E. M. ir Dearing, J. W. (1988). Agenda-Setting Research: Where Has It Been, Where Is It Going? *Communication Yearbook*, 11, 555–594. doi: https://doi.org/10.1080/23808985.1988.11678708

28. Sturlytė, A. (2011). *Politinės realybės konstravimas žiniasklaidoje ir auditorijos suvokimas: atvejo analizė* (magistro darbas). Prieiga per internetą: https://epublications.vu.lt/object/elaba:2154194/

29. *Svetainių lankomumas*. Prieiga per internetą: https://opa.gemius.lt/

30. Valentinavičius, V. (2016). Deficit of Trust and the Decline of Print Media in Lithuania. *Journalism Research*, 10, 5–20. Prieiga per internetą: http://www.zurnalai.vu.lt/zurnalistikos-tyrimai/article/view/10696

31. Van Huls, M. Ir Yanow, D. (2016). From Policy "Frames" to "Framing": Theorizing a More Dynamic, Political Approach. *American Review of Public Administration*, 46 (1), 92–112. doi: 10.1177/0275074014533142

SANTRAUKA

Politikos mokslų ir masinės komunikacijos tyrimai seniai įrodė, kad žiniasklaida daro didelę įtaką visuomenės nuomonei. Tai ypač aktualu priimant politinius sprendimus – žiniasklaida gali nulemti, kaip visuomenė priima pokyčius. Tokiais atvejais kyla grėsmė, kad gali būti formuojama šališka nuomonė, palanki verslo subjektams, politikams ar kitiems asmenims. Be to, tai reiškia, kad žiniasklaida pamina etikos normas už galimybę pasipelnyti iš suinteresuotų asmenų, įstaigų ar bendrovių.

Magistro darbe nagrinėjama problema, kaip buvo atspindėti Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai Lietuvos internetiniuose dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt. Darbo objektas – įstatymo pakeitimų atspindėjimas žiniasklaidoje. Tikslas – ištirti, kaip buvo atspindėti Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai žiniasklaidoje.

Kad būtų pasiektas tikslas, darbe iškelti keturi uždaviniai:

1) Atliekant dokumentų analizę, išsiaiškinti, kaip žiniasklaidoje taikoma rėminimo teorija;

2) Atliekant dokumentų analizę, išsiaiškinti, kaip žiniasklaidoje taikoma darbotvarkės nustatymo teorija;

3) Atliekant dokumentų analizę, išsiaiškinti, kokios yra žiniasklaidos funkcijos ir etikos normos Lietuvoje;

4) Taikant turinio analizę, ištirti, kaip alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai buvo atspindimi interneto dienraščiuose 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt.

Atliktas kokybinis atvejo tyrimas, taikant empirinį duomenų rinkimą, atliekant straipsnių turinio analizę, parodė, kad internetiniai Lietuvos dienraščiai Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimus atspindėjo gana šališkai – dauguma pataisų buvo vertinamos neigiamai, pataisas kritikuojančių publikacijų žiniasklaidoje pateikta daugiau nei jas palaikančių. Nors panašios tendencijos buvo būdingos visiems internetiniams dienraščiams, Lrytas.lt išsiskyrė neigiamų vertinimų gausa ir publikacijomis, kuriose nenurodomi konkretūs informacijos šaltiniai, autorystė, kritikuojamos ne tik pataisos, bet ir konkretūs parlamento nariai. Internetiniams dienraščiams DELFI.lt ir 15min.lt buvo labiau būdingas etikos normų laikymasis.

Pirmoje darbo dalyje atskleidžiamas teorinis darbo pagrindimas – nagrinėjamos darbotvarkės nustatymo ir rėminimo teorijos, aptariama Lietuvoje priimtos žurnalistinės etikos normos. Antroje darbo dalyje aptariami darbo rezultatai ir vyravusios tendencijos.

Raktiniai žodžiai: Alkoholio kontrolės įstatymas, naujienų rėminimas, darbotvarkės nustatymo teorija, Alkoholio kontrolės įstatymas žiniasklaidoje, šiuolaikinė propaganda.

SUMMARY

Political science and mass communication researches have proven long ago that media can affect public opinion. This is especially important when political choices are made. The media can determine how the public will react to changes. In this case there is a threat that a biased public opinion (favourable to business subjects, politicians or others) might be formed. This means that the media steps on norms of ethics for a chance to make a profit from interested individuals, organisations or companies.

The thesis addresses the problem of how the changes of the alcohol control have been reflected in Lithuanian online newspapers 15min.lt, DELFI.lt and Lrytas.lt. The object is the reflection of changes in the law of alcohol control. Aim of the thesis is to examine how the changes of law have been reflected in Lithuanian media.

To achieve the aim four tasks were set:

1) Research how agenda setting theory is applied in media by conducting a document analysis;

2) Research how framing theory is applied in media by conducting a document analysis;

3) Research what re journalism functions and what norms of journalism ethics are applies in Lithuania by conducting a document analysis;

4) By conducting content analysis research how the changes of law of alcohol control have been reflected in Lithuanian online newspapers 15min.lt, DELFI.lt ir Lrytas.lt.

A qualitative case study was conducted using content analysis. The results of the research show that Lithuanian online newspapers reflected a rather one-sided evaluation of the law changes. Most of the changes were reflected in a negative way, there were more negative than positive publications informing about the changes.

Although similar tendencies have been identified in all the online newspapers, Lrytas.lt stood out. There were publications that had no clear sources of information, the authors of the publications were not mentioned as well. Furthermore, there were publications criticising not the changes themselves but certain members of the parliament. The appliance of ethical norms was more characteristic to DELFI.lt and 15min.lt.

The first part of the thesis introduces to the theoretical background – agenda setting and news framing theories are presented as well as the jorunalistic ethical norms that apply in Lithuania. The second part of the thesis introduces to the research and results of the research.

Key words: Alcohol control law in Lithiania, news framing, agenda setting theory, representation of alcohol control in media, modern propaganda.

PRIEDAI

1 priedas

Internetinio dienraščio 15min.lt publikacijos

1. 15min.lt (2017) *Didžiųjų miestų merai prieštarauja alkoholio pardavimo ir reklamos ribojimams.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/didziuju-miestu-merai-priestarauja-alkoholio-pardavimo-ir-reklamos-ribojimams-56-797962

2. 15min.lt (2017). *„Laisvė rokenrolui“ kvietė į taikų koncertą ir Kaune*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/vardai/naujiena/muzika/laisve-rokenrolui-kviecia-i-taikius-koncertus-tiesiogine-transliacija-is-kauno-1054-798044

3. 15min.lt (2017). *15min studijoje – jaunimo diskusija apie alkoholio prekybos sugriežtinimus.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/ketvirtadieni-15min-studijoje-diskusija-apie-alkoholio-prekybos-sugrieztinimus-662-805946

4. 15min.lt (2017). *Alkoholio kontrolei žiniasklaida skyrė didesnį dėmesį nei naujajam darbo kodeksui.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/medijos/alkoholio-kontrolei-ziniasklaida-skyre-didesni-demesi-nei-naujajam-darbo-kodeksui-921-827106

5. 15min.lt (2017). *Dalia Grybauskaitė: įveikti priklausomybes įmanoma*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/dalia-grybauskaite-iveikti-priklausomybes-imanoma-56-780322

6. 15min.lt (2017). *EK finansuotas tyrimas: lietuviai geria, kad pasijaustų geriau.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/europos-komisija-lietuviai-geria-kad-pasijaustu-geriau-662-799204

7. 15min.lt (2017). *Higienos institutas: kasmet alkoholis pasiglemžia 4 tūkst. gyvybių.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/kasmet-alkoholis-pasiglemzia-4-tukst-gyvybiu-56-797674

8. 15min.lt (2017). *Justę Arlauskaitę-Jazzu įsiutino kovotojai su alkoholiu: „Jei jie su tokia jėga statytų, o ne griautų“.* Prieiga per internetą:

https://www.15min.lt/vardai/naujiena/lietuva/juste-arlauskaite-jazzu-isiutino-kovotojai-su-alkoholiu-jei-jie-su-tokia-jega-statytu-o-ne-griautu-1050-794550

9. 15min.lt (2017). *L.Čeprackas: „Į kokteilį reikia žiūrėti kaip į patiekalą, o ne kaip į degtinės pylimą į sultis“.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/maistas/naujiena/interviu/l-ceprackas-i-kokteili-reikia-ziureti-kaip-i-patiekala-o-ne-kaip-i-degtines-pylima-i-sultis-1056-827200

10. 15min.lt (2017). *Linksmybės Seime: įregistruotas siūlymas drausti parduoti alkoholį „valstiečiams“ antradieniais ir ketvirtadieniais*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/linksmybes-seime-iregistruotas-siulymas-drausti-parduoti-alkoholi-valstieciams-antradieniais-ir-ketvirtadieniais-662-795120

11. 15min.lt (2017). *Psichikos sveikatos specialistai: dalis lietuvių vartoja alkoholį tik norėdami pritapti.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/sveikata/psichikos-sveikatos-specialistai-dalis-lietuviu-vartoja-alkoholi-tik-noredami-pritapti-1028-794390

12. 15min.lt (2017). *PSO vadovė Lietuvoje paaiškino, kodėl taip išsiskyrė alkoholio suvartojimo statistika.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/pso-vadove-lietuvoje-paaiskino-kodel-taip-issiskyre-alkoholio-suvartojimo-statistika-662-805886

13. 15min.lt (2017). *R.Karbauskis: konservatoriai nenori pripažinti, kad patys siūlė alkoholio ribojimus.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/r-karbauskis-konservatoriai-nenori-pripazinti-kad-patys-siule-alkoholio-ribojimus-56-798894

14. 15min.lt (2017). *SAM svarstomus alkoholio ribojimus pavadino mitais: draudimai, kurių nepalaimino A.Veryga.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/sam-svarstomus-alkoholio-ribojimus-pavadino-mitais-draudimai-kuriu-nepalaimino-a-veryga-662-795624

15. 15min.lt (2017). *Samas apie BIX koncertą „Naisių vasaroje“: „Kur begročiau, pozicija dėl „Laisvės rokenrolui“ nepakis“.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/vardai/naujiena/lietuva/samas-apie-bix-koncerta-naisiu-vasaroje-kur-begrociau-pozicija-del-laisves-rokenrolui-nepakis-1050-818484

16. 15min.lt (2017). *Septynios karščiausios birželio 1-osios naujienos.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/septynios-karsciausios-birzelio-1-osios-naujienos-56-806132

17. 15min.lt (2017). *Tyrimas: beveik 4 proc. Lietuvos gyventojų alkoholį vartoja kasdien.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/tyrimas-beveik-4-proc-lietuvos-gyventoju-alkoholi-vartoja-kasdien-56-784816

18. 15min.lt (2017). *Už nešamą ir vežamą alkoholį „valstiečiai“ siūlo bausti finansiškai.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/uz-nesama-ir-vezama-alkoholi-valstieciai-siulo-bausti-finansiskai-662-811662

19. 15min.lt (2017). *Žalingi įpročiai: fizinė ar psichologinė priklausomybė?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/sveikata/zalingi-iprociai-fizine-ar-psichologine-priklausomybe-1028-826222

20. Alekna, R. (2017). *Raimundas Alekna: Trys žingsniai, kurių turėtume imtis, jei norime iš tiesų spręsti priklausomybių problemą.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/raimundas-alekna-trys-zingsniai-kuriu-turetume-imtis-jei-norime-is-tiesu-spresti-priklausomybiu-problema-18-802190

21. Antanavičius, U. (2017). *15min paaiškina: kodėl „bambalinis“ alus toks pigus ir ar į jį išties pila miltelius?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/maistas/naujiena/naujienos/15min-paaiskina-kodel-bambalinis-alus-toks-pigus-ir-ar-i-ji-isties-pila-miltelius-1042-819284

22. Antanavičius, U. (2017). *Daugiau negu keturis tūkstančius alaus rūšių išbandęs someljė: alų reikia ragauti, o ne gerti.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/maistas/naujiena/interviu/daugiau-negu-keturis-tukstancius-alaus-rusiu-isbandes-somelje-alu-reikia-ragauti-o-ne-gerti-1056-800782

23. Antanavičius, U. (2017). *Politikai be grimo: kaip A.Veryga tapo abstinentu ir ką sako draugams, kai šie geria alų?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/politikai-be-grimo-kaip-a-veryga-tapo-abstinentu-ir-kaip-elgiasi-kai-jo-draugai-geria-alu-56-806798

24. Anušauskas, A. (2017). *Arvydas Anušauskas: Didžiausia Lietuvos problema – per daug butaforijos politikoje.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/arvydas-anusauskas-didziausia-lietuvos-problema-per-daug-butaforijos-politikoje-18-798356

25. Apanavičiūtė, L. (2017). *Festivalių rengėjai sukilo dėl planuojamų alkoholio ribojimų: Seime skandavo „Laisvė rokenrolui!“* Prieiga per internetą:

https://www.15min.lt/vardai/naujiena/lietuva/festivaliu-rengejai-sukilo-del-planuojamu-alkoholio-ribojimu-seime-skandavo-laisve-rokenrolui-1050-785552

26. Balkūnas, V. (2017). *Toksikologas Robertas Badaras: „Lengvi narkotikai“ tai kaip „lengvas nėštumas“ – to nebūna.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/sveikata/toksikologas-robertas-badaras-lengvi-narkotikai-tai-kaip-lengvas-nestumas-to-nebuna-1028-793290

27. Banevičius K. ir Šapytė K. (2017). *Muzikantai priešinasi alkoholio ribojimui festivaliuose: „Iš pradžių reikia mokyti, o ne drausti“.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/vardai/naujiena/lietuva/muzikantai-priesinasi-siulymui-riboti-alkoholi-festivaliuose-is-pradziu-reikia-mokyti-o-ne-drausti-1050-786552

28. Bingelis, G. (2017). Gintaras Bingelis: *Rokenrolas be alaus: kam „užpilinėti“ gerą turinį?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/gintaras-bingelis-rokenrolas-be-alaus-kam-uzpilineti-gera-turini-18-788680 Gintaras Bingelis, 15min

29. BNS, 15min.lt (2017). *PSO teigia, kad lietuviai suvartoja daugiausia alkoholio pasaulyje.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/pso-teigia-kad-lietuviai-suvartoja-daugiausia-alkoholio-pasaulyje-56-798384

30. BNS, 15min.lt (2017). *Vyriausybė ir prezidentė pritaria siūlymui trumpinti prekybos alkoholiu laiką.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/vyriausybe-ir-prezidente-pritaria-siulymui-trumpinti-prekybos-alkoholiu-laika-56-782604

31. Dulskas, G. (2017). *Gintautas Dulskas: A.Verygai. Kas antras Seimo narys – pusprotis?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/gintautas-dulskas-a-verygai-kas-antras-seimo-narys-pusprotis-18-82511

32. Dulskas, G. (2017). *Gintautas Dulskas: Fiziškai aktyviausi alkoholikai pasaulyje.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/gintautas-dulskas-fiziskai-aktyviausi-alkoholikai-pasaulyje-18-807836

33. Dulskas, G. (2017). *Gintautas Dulskas: Keršto įrankis – Lietuvos piliečiai.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/gintautas-dulskas-kersto-irankis-lietuvos-pilieciai-18-795000

34. Ever, L. (2017). *Lina Ever: Apie (ne)prasigėrusius vokiečius.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/lina-ever-apie-ne-prasigerusius-vokiecius-57-799334

35. Genys, D. (2017). *Dainius Genys: (Ne)Laisvės šaukliai.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/dainius-genys-ne-laisves-saukliai-500-800582

36. Goštautaitė, N. (2017). *Nijolė Goštautaitė Midttun: Nori mažiau geriančios Lietuvos – esi radikalas, talibanas ir truputį kanibalas*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/nijole-gostautaite-midttun-nori-maziau-geriancios-lietuvos-esi-radikalas-talibanas-ir-truputi-kanibalas-18-797950

37. Gritėnas, P. (2017). *Likusių partijų vadovai įvertino „valstiečių" alkoholio politiką: ragina derėtis ir gąsdina riaušėmis prie Seimo*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/likusiu-partiju-vadovai-ivertino-valstieciu-alkoholio-politika-ragina-deretis-ir-gasdina-riausemis-prie-seimo-56-799294

38. Gritėnas, P. (2017). *Sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga: „Teisė išgerti Lietuvoje buvo ir liks".* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/sveikatos-apsaugos-ministras-aurelijus-veryga-teise-isgerti-lietuvoje-buvo-ir-liks-56-795974

39. Gritėnas, P. (2017). *Valstiečiai žalieji protesto koncerte „Laisvė rokenrolui": „Net ir gauti per galvą yra gerai"*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/valstieciu-zaliuju-atstovas-laisve-rokenrolui-koncerte-net-ir-gauti-per-galva-yra-gerai-56-798410

40. Gritėnas, P. (2017). *Valstiečių žaliųjų politinės strategijos įvertinimas: „Veidu į Vakarus, atbulomis – į Rytus".* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/valstieciu-zaliuju-politines-strategijos-ivertinimas-veidu-i-vakarus-atbulomis-i-rytus-56-802808

41. Januševičius, A. (2017). *„Valstiečių" sąskrydis – be alkoholio ir jau be Gretos Kildišienė.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/blaivus-valstieciu-saskrydis-be-gretos-56-829798

42. Januševičius, A. (2017). *Alkoholio reformos nerūpi tiems, kurie džiaugėsi geriantys prancūzišką odekoloną.* Prieiga per internetą:

https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/alkoholio-reformos-nerupi-tiems-kurie-dziaugesi-geriantys-prancuziska-odekolona-56-820416

43. Januševičius, A. (2017). *Alkoholio ribojimai kaimui vienodai šviečia – gėrė ir gers, tik vaikų gaila.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/alkoholio-ribojimai-kaimui-vienodai-sviecia-gere-ir-gers-tik-vaiku-gaila-56-805924

44. Januševičius, G. (2017). *„Naisių vasaros“ scenoje Jurgis Didžiulis pasakė savo nuomonę apie blaivybę per prievartą.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/vardai/naujiena/lietuva/naisiu-vasaros-scenoje-jurgis-didziulis-pasake-savo-nuomone-apie-blaivybe-per-prievarta-1050-823444

45. Jarutis, J. (2017). *Jonas Jarutis: Kiek socialinės atsakomybės turi siūlantys alkoholį?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/jonas-jarutis-kiek-socialines-atsakomybes-turi-siulantys-alkoholi-18-811550

46. Jokūbaitais, M. (2017). *Alkoholio prekyba Lietuvoje bunda po nokdauno*. Prieiga per internrtą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/alkoholio-prekyba-lietuvoje-bunda-po-nokdauno-662-798272

47. Jokūbaitis M. ir Lapienytė J. (2017). *Draudimas pilstyti alų pliaže Palangos verslininkams – lyg šaltos vasaros prognozė*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/palangos-verslininkai-662-789758

48. Jokūbaitis, M. (2017*). Aurelijus Veryga po pergalės Seime: kaip psichiatras jaučiuosi gerai.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/aurelijus-veryga-po-pergales-seime-kaip-psichiatras-jauciuosi-gerai-662-802778

49. Jokūbaitis, M. (2017). *Džihadą alkoholio prekybai paskelbę „valstiečiai“ neliečia tik vieno – bambalių.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/dzihada-alkoholio-prekybai-paskelbe-valstieciai-neliecia-tik-vieno-bambaliu-662-803510

50. Jokūbaitis, M. (2017). *Lietuviai suvartoja daugiausia pasaulyje alkoholio: tiesa ar tik statistikos fokusas?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/lietuviai-suvartoja-daugiausia-pasaulyje-alkoholio-tiesa-ar-tik-statistikos-fokusas-662-798924

51. Jokūbaitis, M. (2017). *Palyginta 15min: Lietuva, Latvija ir Estija skirtingu tempu lenktyniauja didindamos akcizus alkoholiui.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/palyginta-15min-lietuva-latvija-ir-estija-skirtingu-tempu-lenktyniauja-didindamos-akcizus-alkoholiui-662-825312

52. Jokūbaitis, M. (2017). *Prekybininkų užsakytas tyrimas apie alkoholio ribojimą rodo dvi medalio puses.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/prekybininku-uzsakytas-tyrimas-apie-alkoholio-ribojima-rodo-dvi-medalio-puses-662-782508

53. Jokūbaitis, M. (2017). *Seimas svarsto alkoholio prekybos ribojimus: dėl miesto renginių jau ima abejoti.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/seimas-svarsto-alkoholio-prekybos-ribojimus-del-miesto-renginiu-jau-ima-abejoti-662-795328

54. Jokūbaitis, M., Lapienytė, J. ir Želnienė, L. (2017). *„Valstiečiai“ jau švelnina draudimus, bet „Norfa“ kai kur ketina atsisakyti alkoholio skyrių.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/valstieciai-jau-svelnina-draudimus-bet-norfa-kai-kur-ketina-atsisakyti-alkoholio-skyriu-662-794772

55. Juknevičius, T. (2017). *Tomas Juknevičius: Svaiginanti lentynų apačia.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/tomas-juknevicius-svaiginanti-lentynu-apacia-18-800148

56. Jurčenakitė, I. (2017). *Palangos verslininkė dėl alkoholio ribojimų regi tuščią pajūrį, meras problemos neįžvelgia.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/palangos-verslininke-del-alkoholio-ribojimu-regi-tuscia-pajuri-meras-problemos-neizvelgia-56-800390

57. Jurkevičius, P. (2017). *Paulius Jurkevičius: 10 blaivios šalies taisyklių pagal mane ir kitus neprobleminius.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/paulius-jurkevicius-10-blaivios-salies-taisykliu-pagal-mane-ir-kitus-neprobleminius-500-786722

58. Jurkevičius, P. (2017). *Paulius Jurkevičius: 5 priežastys teigiamai įvertinti alkoholio kontrolės sąjūdį*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/paulius-jurkevicius-5-priezastys-teigiamai-ivertinti-alkoholio-kontroles-sajudi-500-799776

59. Jurkevičius, P. (2017). *Paulius Jurkevičius: Mano mielas bičiuli cenzoriau – nesuklysk!* Prieiga per internetą:

https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/paulius-jurkevicius-mano-mielas-biciuli-cenzoriau-nesuklysk-500-806704

60. Katelė, D. ir Škutaitė, T. (2017). *Domantas Katelė ir Teresė Škutaitė: Drauge Andropovai, sustokite!* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/domantas-katele-ir-terese-skutaite-drauge-andropovai-sustokite-18-780292

61. Kristukas, M. (2017). *Marijus Kirstukas: Ką pasieksime visiškai uždraudę alkoholio reklamą?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/marijus-kirstukas-ka-pasieksime-visiskai-uzdraude-alkoholio-reklama-18-783264

62. Kupšys, K. (2017). *Kęstutis Kupšys: Dvi mirtys per vieną mėnesį. Prasideda?..*

63. Lapienytė, J. (2017). *Alkoturizmas: „Vynoteka“ lietuvius į Latviją pirkti pigesnių svaigalų veža nemokamu autobusu.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/alkoturizmas-vynoteka-lietuvius-i-latvija-pirkti-pigesniu-svaigalu-veza-nemokamu-autobusu-662-824692

64. Lapienytė, J. (2017). *Lietuvą blaivinantys „valstiečiai“ atmetė prekybą stipriu alumi griežtinančias pataisas: balsuos tik už savo pasiūlymus*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/lietuva-blaivinantys-valstieciai-atmete-prekyba-stipriu-alumi-grieztinancias-pataisas-balsuos-tik-uz-savo-pasiulymus-662-793230

65. Lapienytė, J. (2017). *Nemokamuose renginiuose bus galima gerti, bet tik pasislėpus nuo vaikų iki 20 metų.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/nemokamuose-renginiuose-bus-galima-gerti-bet-tik-pasislepus-nuo-vaiku-662-801966

66. Lapienytė, J. (2017). *Ramūnas Karbauskis apie susitikimą prezidentūroje: jis vyko ne mano iniciatyva.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/ramunas-karbauskis-apie-susitikima-prezidenturoje-susitikimas-vyko-ne-mano-iniciatyva-662-805396

67. Lapienytė, J. (2017). *Seimas linksta sugriežtinti svaigalų prieinamumą: jokios reklamos, trumpesnis prekybos laikas, alkoholis – tik nuo 20 metų.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/seimas-linksta-sugrieztinti-alkoholio-prieinamuma-jokios-reklamos-alkoholis-tik-nuo-20-metu-662-802350

68. Lapienytė, J. (2017). *Seimo verdiktas: alkoholis nuo 20 metų ir iki 20 valandos, jokios reklamos, jokių svaigalų paplūdimiuose.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/seime-paskutinis-balsavimas-del-grieztesnes-alkoholio-kontroles-662-805724

69. Lapienytė, J. (2017). *Statistikos departamentas skelbia kitokius skaičius: lietuvis išgeria ne 18,2 litro, bet tik 13,2 litro alkoholio*. Prieiga per internetą: Skaitykite daugiau: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/statistikos-departamentas-skelbia-kitokius-skaicius-lietuvis-isgeria-ne-18-2-litro-bet-tik-13-2-litru-alkoholio-662-804676

70. Lapienytė, J. ir Jokūbaitis, M. (2017). *M. Seimas pagaliau imasi alkoholio kontrolės: naujų draudimų TOP 5. Prieiga per internetą*: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/bendroves/seimas-pagaliau-imasi-alkoholio-kontroles-nauju-draudimu-top-5-663-794248

71. Lapienytė, J. ir Jokūbaitis, M. (2017). *Alkoholio apribojimai švelninami po neskelbto susitikimo prezidentūroje.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/seimo-komitetas-laimina-naujus-pasiulymus-alkoholio-nereikes-slepti-papludimiuose-prekyba-draudziama-662-805330

72. Lapienytė, J. ir Jokūbaitis, M. (2017). *Tiesa ar melas? Aurelijus Veryga: „Ketinimų uždrausti alkoholį festivaliuose nebuvo“.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/tiesa-ar-melas-aurelijus-veryga-ketinimu-uzdrausti-alkoholi-festivaliuose-nebuvo-662-795050

73. Lapienytė, J. Ir Joūbaitis, M. (2017). *Kai „pabučiuoji“ spyną: kodėl tyliai užsidaro populiarūs Vilniaus barai?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/bendroves/kai-pabuciuoji-spyna-kodel-tyliai-uzsidaro-populiarus-vilniaus-barai-663-779460

74. Naprys, E. (2017). *Lietuvoje užveržus alaus čiaupą akcizais, Latvijoje prapliupo alkoholio upės.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/lietuvoje-uzverzus-alaus-ciaupa-akcizais-latvijoje-prapliupo-alkoholio-upes-662-831626

75. Naprys, E. (2017). *Nors alkoholio atsargų dar yra, alaus akcizų surinkimas šovė į viršų.* Prieiga per internetą:

https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/nors-alkoholio-atsargu-dar-yra-alaus-pardavimai-atsistato-sparciausiai-662-815064

76. Naščenkovs, J. (2017). *Julius Naščenkovas: Pakartot, rokenrol, pakartot rokenrol!* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/julius-nascenkovas-pakartot-rokenrol-pakartot-rokenrol-18-801032

77. Naujokas, S. (2017). *Stasys Naujokas: Ar Lietuva serga alkoholizmu?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/stasys-naujokas-ar-lietuva-serga-alkoholizmu-18-799740

78. Navickas, A. (2017). *Andrius Navickas: Kai gydymas pradeda gąsdinti labiau nei liga.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/andrius-navickas-kai-gydymas-pradeda-gasdinti-labiau-nei-liga-500-789350Andrius Navickas, 15min

79. Neverasukas, V. (2017). *Latvis Lietuvos Seimui: drauskite alkoholį! Greičiau! Dabar!* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/kultura/naujiena/renginiai/latvis-lietuvos-seimui-drauskite-alkoholi-greiciau-dabar-29-793130

80. Neverauskas, V. (2017). *Valstiečiai blokuos „Facebook“ ir „Google“? Tik nereikia mūsų gąsdinti!* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/mokslasit/straipsnis/technologijos/valstieciai-blokuos-facebook-ir-google-tik-nereikia-musu-gasdinti-646-796100

81. Pancerovas, D. (2017). *Dovydas Pancerovas: Atėjo laikas uždrausti ir savižudybes.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/dovydas-pancerovas-atejo-laikas-uzdrausti-ir-savizudybes-500-799844

82. Paulauskas, M. (2017). *Mantas Paulauskas: Draudimų Lietuva. Prieiga per internetą:* https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/mantas-paulauskas-draudimu-lietuva-18-789614

83. Pavalkis, D. (2017). *Dainius Pavalkis: Mintys apie sveikatą po alkoholio įstatymo priėmimo.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/dainius-pavalkis-mintys-apie-sveikata-po-alkoholio-istatymo-priemimo-18-811942

Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/kestutis-kupsys-dvi-mirtys-per-viena-menesi-prasideda-18-793250

84. Radauskas, G. (2017). *Lietuvoje gyvenantys užsieniečiai apie mus: „Geriate, kad prisigertumėte, kad kažką įrodytumėte“*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/pasaulis/lietuvoje-gyvenantys-uzsienieciai-apie-mus-geriate-kad-prisigertumete-kad-kazka-irodytumete-57-799986

85. Radzevičius, V. (2017). *Vytaras Radzevičius: Moraliniai kolchozai.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/vytaras-radzevicius-moraliniai-kolchozai-500-810852

86. Radzevičius, V. (2017). *Vytaras Radzevičius: Valstiečių aferos nauda.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/vytaras-radzevicius-valstieciu-aferos-nauda-500-803108

87. Rimkutė, D. (2017). *Deimantė Rimkutė: Pakelkime taurę už valdžios meilę draudimams. Kai sukaks 20 metų.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/deimante-rimkute-pakelkime-taure-uz-valdzios-meile-draudimams-kai-sukaks-20-metu-18-782772

88. Saukienė, I. (2017). *Naujausia statistika sklaido mitus: kiek iš tiesų žmonių miršta nuo alkoholio*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/naujausia-statistika-sklaido-mitus-kiek-is-tiesu-zmoniu-mirsta-nuo-alkoholio-56-804836

89. Statkuvienė, R. (2017). *Regina Statkuvienė: Kaip Lietuvoje duona, vynas ir raštas niekinami.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/regina-statkuviene-kaip-lietuvoje-duona-vynas-ir-rastas-niekinami-500-797484

90. Statkuvienė, R. (2017). *Regina Statkuvienė: Tėvas ir degtinė, arba „Būk vyras, išgerk!“* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/regina-statkuviene-tevas-ir-degtine-arba-buk-vyras-isgerk-500-807354

91. Šilėnas, Ž. (2017). *Žilvinas Šilėnas: Alkoholio ateitis Lietuvoje – Europa ar Islamo valstybė?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/zilvinas-silenas-alkoholio-ateitis-lietuvoje-europa-ar-islamo-valstybe-18-792590

92. Šilėnas, Ž. (2017). *Žilvinas Šilėnas: Jūs – valdžia. Bet mes jūsų nebijome*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/zilvinas-silenas-jus-valdzia-bet-mes-jusu-nebijome-18-798038

93. Švėrytė, M. (2017). *Planuojami prekybos alkoholiu ribojimai priblokšė muzikos festivalių organizatorius: „Tai sąmoningas verslo žlugdymas“*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/kultura/naujiena/muzika/alkoholio-prekybos-ribojimai-supurte-zeme-po-festivaliu-organizatoriu-kojomis-gal-uzdrauskime-ir-muzika-284-783588

94. Tiškevič, B. (2017). *Beata Tiškevič. Vilma: „Gėriau, kad nuslopinčiau savo jausmus“.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/pokalbiai/beata-tiskevic-vilma-geriau-kad-nuslopinciau-savo-jausmus-1040-799432

95. Vaičekauskas, G. (2017). *Gintaras Vaičekauskas: Ministre Veryga, paglostykite girtuoklio galvą.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/gintaras-vaicekauskas-ministre-veryga-paglostykite-girtuoklio-galva-18-797476

96. Vaičekauskas, G. (2017). *Gintaras Vaičekauskas: Premjere, atvažiuokit į Jūros šventę – pakelsim po taurę vyno ar bokalą alaus*! Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/gintaras-vaicekauskas-premjere-atvaziuokit-i-juros-svente-pakelsim-po-taure-vyno-ar-bokala-alaus-18-793228

97. Vaičekauskas, G. (2017). *Gintaras Vaičekauskas: Valdžia „pažaliavo“ nuo idėjų pertekliaus.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/gintaras-vaicekauskas-valdzia-pazaliavo-nuo-ideju-pertekliaus-18-788282

98. Vainienė, R. (2017). *Rūta Vainienė: Numerologija – reformoms vilkinti*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/ruta-vainiene-numerologija-reformoms-vilkinti-18-782324 Rūta Vainienė, 15min

99. Varkalys, J. (2017). *Jonas Varkalys: Nuo rytojaus nebegersiu! (2).* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/jonas-varkalys-nuo-rytojaus-nebegersiu-2-18-807508

100. Varkalys, J. (2017). *Jonas Varkalys: Nuo rytojaus nebegersiu!* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/jonas-varkalys-nuo-rytojaus-nebegersiu-18-803346

101. Veryga, A. (2017). *Aurelijus Veryga: Alkoholio vartojimą būtina mažinti*. Prieiga per internetą:

https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/aurelijus-veryga-alkoholio-vartojima-butina-mazinti-18-779236

102. Vireliūnaitė, L. (2017). *A.Veryga prisipažino: jis PSO teikė informaciją apie nelegalų alkoholį Lietuvoje.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/a-veryga-prisipazino-jis-pso-teike-informacija-apie-nelegalu-alkoholi-lietuvoje-56-808928

103. Vireliūnaitė, L. (2017). *Aurelijus Veryga: problemiškai alkoholį vartoja 48 proc. vyrų ir 16 proc. moterų, o 80 proc. iš jų – alkoholikai.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/aurelijus-veryga-problemiskai-alkoholi-vartoja-48-proc-vyru-ir-16-proc-moteru-o-80-proc-is-ju-alkoholikai-56-820928

104. Vireliūnaitė, L. (2017). *Kaip buvo apskaičiuota, kad 48 proc. vyrų ir 16 proc. moterų – probleminiai alkoholio vartotojai?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/kaip-buvo-apskaiciuota-kad-jog-48-proc-vyru-ir-16-proc-moteru-probleminiai-alkoholio-vartotojai-56-821770

105. Vireliūnaitė, L. (2017). *Naujausiais PSO duomenimis, nelegalaus alkoholio Lietuvoje – perpus mažiau, nei buvo nurodoma anksčiau.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/naujausiais-pso-duomenimis-nelegalaus-alkoholio-lietuvoje-perpus-maziau-nei-buvo-nurodoma-anksciau-56-815510

106. Vireliūnaitė, L. (2017). *Parlamentarai nerengia pataisų, kuriomis būtų siūloma alkoholikams mokėti mažiau.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/parlamentarai-nerengia-pataisu-kuriomis-siuloma-alkoholikams-moketi-maziau-56-801682

107. Vireliūnaitė, L. (2017). *Premjeras festivalių organizatoriams užsiminė apie dalies antialkoholinių pataisų įsigaliojimo nukėlimą.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/premjeras-festivaliu-organizatoriams-uzsimine-apie-dalies-antialkoholiniu-pataisu-isigaliojimo-nukelima-56-800946

108. Vireliūnaitė, L. (2017). *Psichiatras Leonas Kačinskas: valdžios antialkoholinės priemonės nukreiptos į sveikus žmones, o alkoholikai lieka užribyje*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/psichiatras-leonas-kacinskas-valdzios-antialkoholines-priemones-nukreiptos-i-sveikus-zmones-o-alkoholikai-lieka-uzribyje-56-801310

109. Vireliūnaitė, L. (2017). *Ramūno Karbauskio grasinimai ardyti koaliciją rimtai nevertinami.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/ramuno-karbauskio-grasinimai-ardyti-koalicija-rimtai-nevertinami-56-800926

110. Vireliūnaitė, L. (2017). *Tiesa ar melas? Tomas Tomilinas: „8 iš 10 žmonių Lietuvoje miršta nuo ligų, kurias sukelia alkoholis“*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/tiesa-ar-melas-tomas-tomilinas-8-is-10-zmoniu-lietuvoje-mirsta-nuo-ligu-kurias-sukelia-alkoholis-56-802926

111. Želnienė, L (2017). *Alkoholis Seime sukėlė chaosą: Ramūnas Karbauskis balsavo prieš Ramūno Karbauskio pasiūlymą.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/ramunas-karbauskis-balsavo-pries-ramuno-karbauskio-pasiulyma-56-806010

112. Želnienė, L. (2017). *„Valstiečiai“ pribloškė net istorikus: pavyzdžiu rodo nesėkmingą M.Gorbačiovo antialkoholinę kampaniją.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/valstieciai-pribloske-net-istorikus-pavyzdziu-rodo-nesekminga-m-gorbaciovo-antialkoholine-kampanija-56-800840

113. Želnienė, L. (2017). *Agnės Širinskienės pyktis atlėgo: prasižengusio komiteto patarėjo teisėsaugai neskųs.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/agnes-sirinskienes-pyktis-atlego-komiteto-patarejo-teisesaugai-neskus-56-831082

114. Želnienė, L. (2017). *Alkoholio kontrolė: ką siūlė konservatoriai, piliečiai ir „valstiečiai“ ir kas iš to išėjo?* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/alkoholio-kontrole-ka-siule-konservatoriai-pilieciai-ir-valstieciai-ir-kas-is-to-isejo-56-799282

115. Želnienė, L. (2017). *Generalinė prokuratūra netirs, ar Aurelijus Veryga PSO teikė melagingus duomenis.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/generaline-prokuratura-netirs-ar-aurelijus-veryga-pso-teike-melagingus-duomenis-56-815044

116. Želnienė, L. (2017). *Gintautas Paluckas: „Dėl amžiaus cenzo ir „aptvarėlių“ nenusileisime“.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/gintautas-paluckas-del-amziaus-cenzo-ir-aptvareliu-nenusileisime-56-803374

117. Želnienė, L. (2017). *Iš koalicijos liko tik pavadinimas? Nesutaria nei dėl alkoholio, nei dėl Darbo kodeks.* Prieiga per internetą:

https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/is-koalicijos-liko-tik-pavadinimas-nesutaria-nei-del-alkoholio-nei-del-darbo-kodekso-56-798994

118. Želnienė, L. (2017). *LVŽS frakcija įtaria, kad Sveikatos reikalų komiteto patarėjas savavališkai koregavo alkoholio kontrolės pataisas*. Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/lvzs-frakcija-itaria-kad-sveikatos-reikalu-komiteto-patarejas-savavaliskai-koregavo-alkoholio-kontroles-pataisas-56-798132

119. Želnienė, L. (2017). *R.Karbauskio ultimatumas suveikė: socialdemokratai dėl alkoholio ragų nerodė, G.Paluckas to nesitikėjo.* Prieiga per internetą: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/ramuno-karbauskio-ultimatumas-suveike-socialdemokratai-del-alkoholio-ragu-nerode-56-802718

120. Želnienė, L. (2017). *Ramūno Karbauskio kirvis festivalių rengėjams: „Apie nuolaidas dėl alkoholio reklamos nė nesvajokite“*. Prieiga per internetą: Skaitykite daugiau: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/kulturos-komitetas-56-795326

2 priedas

Internetinio dienraščio DELFI.lt publikacijos

1. Armalytė, G. (2017). PSO mitas bliūkšta: statistikos departamentas paskelbė tikruosius alkoholio suvartojimo skaičius. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/sveikata/sveikatos-naujienos/pso-mitas-bliuksta-statistikos-departamentas-paskelbe-tikruosius-alkoholio-suvartojimo-skaicius.d?id=74784460
2. Auštrevičius, P. (2017). *P. Auštrevičius. Galime daugiau nei uždrausti ar „patrolinti“.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/p-austrevicius-galime-daugiau-nei-uzdrausti-ar-patrolinti.d?id=74481548
3. Bogdanas, R. (2017) *R. Bogdanas. Alkoholio draudimai, arba kaip žemaičiai iš katinų naminę varė.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-bogdanas-alkoholio-draudimai-arba-kaip-zemaiciai-is-katinu-namine-vare.d?id=74741160
4. Dapšauskas, J. (2017). *J. Dapšauskas. Šalink priežastį ir alkoholio pramonės kruvinus pelnus.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/j-dapsauskas-salink-priezasti-ir-alkoholio-pramones-kruvinus-pelnus.d?id=74516536
5. Dapšauskas, J. (2017). *J. Dapšauskas. Varganai gyvenantys lietuviai per metus prageria daugiau nei milijardą eurų*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/j-dapsauskas-varganai-gyvenantys-lietuviai-per-metus-prageria-daugiau-nei-milijarda-euru.d?id=74706416
6. DELFI skaitytojas (2017). *Nepilnametis stojo ginti valdžios veiksmų dėl alkoholio ribojimo: jaunuoli, sustok!* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/pilietis/voxpopuli/nepilnametis-stojo-ginti-valdzios-veiksmu-del-alkoholio-ribojimo-jaunuoli-sustok.d?id=74947224
7. DELFI.lt (2017). *A. Veryga atsitraukia dėl festivalių.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/a-veryga-atsitraukia-del-festivaliu.d?id=74592514
8. DELFI.lt (2017). A. *Veryga ramina dėl feisbuko ir „Youtube“.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/a-veryga-ramina-del-feisbuko-ir-youtube.d?id=74619354

9. DELFI.lt (2017). *Alkoholio reklamos draudimas: lietuvių gamintojų laukia sunkūs laikai?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/medija/alkoholio-reklamos-draudimas-lietuviu-gamintoju-laukia-sunkus-laikai.d?id=74772738

10. DELFI.lt (2017). *Barų ir kavinių atstovai apie naujus ribojimus: jūs mums spjaunat į veidą.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/baru-ir-kaviniu-atstovai-apie-naujus-ribojimus-jus-mums-spjaunat-i-veida.d?id=74519898

11. DELFI.lt (2017). *J. Arlauskaitė-Jazzu apie valdžios kovą su alkoholiu: nesiruošiu gyventi stebima ir valdoma šitų ribinių fanatikų*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/veidai/zmones/j-arlauskaite-jazzu-apie-valdzios-kova-su-alkoholiu-nesiruosiu-gyventi-stebima-ir-valdoma-situ-ribiniu-fanatiku.d?id=74584398

12. DELFI.lt (2017). *J. Dapšauskas. Ar prezidentė nepraleido progos patylėti apie alkoholio mažinimo priemones?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/j-dapsauskas-ar-prezidente-nepraleido-progos-patyleti-apie-alkoholio-mazinimo-priemones.d?id=75007094

13. DELFI.lt (2017). *Lenkija žengia Lietuvos pėdomis – skelbia kovą su alkoholiu*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/world/lenkija-zengia-lietuvos-pedomis-skelbia-kova-su-alkoholiu.d?id=74772534

14. DELFI.lt (2017). *Muzika drebina Seimo narių kabinetų langus: mes už laisvę!* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/veidai/zmones/muzika-drebina-seimo-nariu-kabinetu-langus-mes-uz-laisve.d?id=74660506

15. DELFI.lt (2017). *Po seimūnų langais ironišką kalbą rėžęs M. Mikutavičius: esu dėkingas valdžiai, kad parodė šviesą tunelio gale*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/veidai/zmones/po-seimunu-langais-ironiska-kalba-rezes-m-mikutavicius-esu-dekingas-valdziai-kad-parode-sviesa-tunelio-gale.d?id=74660646

16. DELFI.lt (2017). *Prie Lietuvą girtuoklių šalimi pavertusių PSO duomenų ranką prikišo ir A. Veryga*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/prie-lietuva-girtuokliu-salimi-pavertusiu-pso-duomenu-ranka-prikiso-ir-a-veryga.d?id=74913564

17. DELFI.lt (2017). *Prie Seimo koncertavusi J. Arlauskaitė-Jazzu: valdžia, kurią išrinkome, turi dirbti mums, o ne prieš mus*. Prieiga per internetą:

https://www.delfi.lt/veidai/zmones/prie-seimo-koncertavusi-j-arlauskaite-jazzu-valdzia-kuria-isrinkome-turi-dirbti-mums-o-ne-pries-mus.d?id=74660698

18. DELFI.lt (2017). *Prie Seimo rengiamame koncerte prieš siūlomus įvesti naujus draudimus - būrys ryškiausių atlikėjų*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/veidai/muzika/prie-seimo-rengiamame-koncerte-pries-siulomus-ivesti-naujus-draudimus-burys-ryskiausiu-atlikeju.d?id=74628100

19. DELFI.lt (2017). *R. Karbauskio festivalyje dainuosiantis J. Didžiulis: neatsisakysiu progos paveikti žmones teigiamai.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/veidai/zmones/r-karbauskio-festivalyje-dainuosiantis-j-didziulis-neatsisakysiu-progos-paveikti-zmones-teigiamai.d?id=75109740

20. DELFI.lt (2017). *S. Skvernelis su žodžiais nesiskaito: pasiūlė G. Landsbergiui ant „nusiraminimo kėdutės“.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/s-skvernelis-su-zodziais-nesiskaito-pasiule-g-landsbergiui-ant-nusiraminimo-kedutes.d?id=74669670

21. DELFI.lt, BNs (2017). *Diskusijų įkarštyje S. Skvernelis prašė „užkišti“ R. Žemaitaičiui burną.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/diskusiju-ikarstyje-s-skvernelis-prase-uzkisti-r-zemaitaiciui-burna.d?id=74815866

22. Dubnikovas, M. (2017). *M. Dubnikovas. Daugiausia geriančiųjų Europos Komisija randa Danijoje ir Švedijoje, pasigeriančių – Airijoje. O kur Lietuva?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/nuomones/m-dubnikovas-daugiausia-gerianciuju-europos-komisija-randa-danijoje-ir-svedijoje-pasigerianciu-airijoje-o-kur-lietuva.d?id=74739412

23. Galadauskas, S. (2017). *S. Galadauskas. Dalis politikų užkibo ant „bambalių“ jauko.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/nuomones/s-galadauskas-dalis-politiku-uzkibo-ant-bambaliu-jauko.d?id=75044034

24. Garbačiauskaitė-Budrienė, M. (2017). *M. Garbačiauskaitė-Budrienė. Apie Lietuvą, naująjį valstietišką ISIS padalinį*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/m-garbaciauskaite-budriene-apie-lietuva-naujaji-valstietiska-isis-padalini.d?id=74468974

25. Gelūnas. Kaip išmokti gyventi laisvėje? (Ar lietuvis gali būti ponu?). Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/a-gelunas-kaip-ismokti-gyventi-laisveje-ar-lietuvis-gali-buti-ponu.d?id=74941074 Arūnas Gelūnas, Liberalų sąjūdžio frakcijos Seime narys

26. Gentvilas, E. (2017). *E. Gentvilas. Apie dvarponį ir baudžiauninkus.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/e-gentvilas-apie-dvarponi-ir-baudziauninkus.d?id=74674072

27. Gentvilas, S. (2017). *S. Gentvilas. Gyvenimas stereo garsu.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/s-gentvilas-gyvenimas-stereo-garsu.d?id=74775106

28. Girnius, K. (2017). *K. Girnius. Ar dabartinė Vyriausybė stovi ant iširimo slenksčio?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/k-girnius-ar-dabartine-vyriausybe-stovi-ant-isirimo-slenkscio.d?id=74708228

29. Girnius, K. (2017). K. *Girnius. Tikiu, kad nebus draudžiama pirkti „Coca Colos“ arba 35 proc. riebumo grietinės*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/k-girnius-tikiu-kad-nebus-draudziama-pirkti-coca-colos-arba-35-proc-riebumo-grietines.d?id=74629064

30. Girnius, K. (2017). *K. Girnius. Valstiečiai didina socdemų matomumą.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/k-girnius-valstieciai-didina-socdemu-matomuma.d?id=74773676

31. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Alkoholio draudimai vis dar kelia klausimų.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/alkoholio-draudimai-vis-dar-kelia-klausimu.d?id=74855940

32. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Alkoholio draudimų mastas: neliktų pusšimčio vilniečiams įprastų vietų, pajūris ištuštėtų*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/alkoholio-draudimu-mastas-neliktu-pussimcio-vilnieciams-iprastu-vietu-pajuris-istustetu.d?id=74448574

33. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Alkoholio ribojimų paradoksas: ką gali šiemet, kitais metais vėl nebegalės*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/alkoholio-ribojimu-paradoksas-ka-gali-siemet-kitais-metais-vel-nebegales.d?id=74803428

34. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Barų ir restoranų savininkai nerimsta: kabina politikų portretus, bare rengia gimtadienį A. Verygai*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/baru-ir-restoranu-savininkai-nerimsta-kabina-politiku-portretus-bare-rengia-gimtadieni-a-verygai.d?id=74559916

35. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Barų ir restoranų veidas gali keistis iš esmės*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/baru-ir-restoranu-veidas-gali-keistis-is-esmes.d?id=74323930

36. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Festivalio organizatorius ruošia atsaką Vyriausybei, sumaniusiai riboti alkoholį.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/festivalio-organizatorius-ruosia-atsaka-vyriausybei-sumaniusiai-riboti-alkoholi.d?id=74372292

37. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Festivalių organizatoriai įvertino A. Verygos atsitraukimą: pasakoma ne viskas*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/festivaliu-organizatoriai-ivertino-a-verygos-atsitraukima-pasakoma-ne-viskas.d?id=74595336

38. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Nauji užmojai dėl alkoholio neaplenks ir jaunimo*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/nauji-uzmojai-del-alkoholio-neaplenks-ir-jaunimo.d?id=74494070

39. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Sistemos paslaptis žino iš vidaus: jau dabar gali pasakyti, kuo baigsis užmojai dėl alkoholio*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/sistemos-paslaptis-zino-is-vidaus-jau-dabar-gali-pasakyti-kuo-baigsis-uzmojai-del-alkoholio.d?id=74723888

40. Ilkevičiūtė, J. (2017). *Verslininkas įtūžo dėl naujų ribojimų – meta iššūkį S. Skverneliui ir A. Verygai.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/verslininkas-ituzo-del-nauju-ribojimu-meta-issuki-s-skverneliui-ir-a-verygai.d?id=74413464

41. Jackevičius, D. (2017). *D. Arlauskas siūlo įdarbinti alkoholikus už mažesnį nei minimalų atlyginimą*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/d-arlauskas-siulo-idarbinti-alkoholikus-uz-mazesni-nei-minimalu-atlyginima.d?id=74720206

42. Jackevičius, M. (2017). *Festivalių rengėjai apie draudimus: tapsime musulmonais?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/festivaliu-rengejai-apie-draudimus-tapsime-musulmonais.d?id=74414732

43. Jackevičius, M. (2017). *Gydytojas toksikologas: anksčiau toks alkoholio poveikis buvo retenybė.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/gydytojas-toksikologas-anksciau-toks-alkoholio-poveikis-buvo-retenybe.d?id=75127224

44. Jackevičius, M. (2017). *R. Karbauskio ultimatumas: alkoholio ribojimai arba koalicija.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/r-karbauskio-ultimatumas-alkoholio-ribojimai-arba-koalicija.d?id=74692084

45. Jackevičius, M. (2017). *Seimas alkoholio ribojimų imsis ketvirtadienį*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/seimas-alkoholio-ribojimu-imsis-ketvirtadieni.d?id=74716726

46. Jackevičius, M. (2017). *Unikalus mokslininko tyrimas: du laikotarpiai Lietuvos istorijoje, kai lietuviai gėrė mažiau.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/unikalus-mokslininko-tyrimas-du-laikotarpiai-lietuvos-istorijoje-kai-lietuviai-gere-maziau.d?id=75059302

47. Jakevičius, M. (2017). *Po koncerto prie Seimo R. Karbauskio kantrybė trūko*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/po-koncerto-prie-seimo-r-karbauskio-kantrybe-truko.d?id=74668544

48. Jovaišas, K. (2017). K. *Jovaišas. Valstiečiai, drąsiau prievartaukite tautą jos pačios labui!* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/k-jovaisas-valstieciai-drasiau-prievartaukite-tauta-jos-pacios-labui.d?id=74794346

49. Katkus, D. (2017). *D. Katkus. Leninas draudė, Stalinas draudė, Kastro draudė, Putinas ir „valstiečiai " dar draudžia*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/d-katkus-leninas-draude-stalinas-draude-kastro-draude-putinas-ir-valstieciai-dar-draudzia.d?id=74721602

50. Kernagis, V. (2017). *V. Kernagis. Neleisti, uždrausti, atimti, aptverti, apmokestinti*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/v-kernagis-neleisti-uzdrausti-atimti-aptverti-apmokestinti.d?id=74917426

51. Kirstukas, M. (2017). M. Kirstukas. Ką pasieksime visiškai uždraudę alkoholio reklamą? Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/nuomones/m-kirstukas-ka-pasieksime-visiskai-uzdraude-alkoholio-reklama.d?id=74358594

52. Maciūnaitė, J. (2017). *Tamsioji alkoholio ribojimo pusė: Lietuvoje gali suaktyvėti primirštas „bizniukas"*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/tamsioji-alkoholio-ribojimo-puse-lietuvoje-gali-suaktyveti-primirstas-bizniukas.d?id=74341046

53. Makaraitytė, I. (2017). I. *Makaraitytė. S. Skvernelis nori užkimšti burną kritikams. Ką reiškia premjero kalbos?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/i-makaraityte-s-skvernelis-nori-uzkimsti-burna-kritikams-ka-reiskia-premjero-kalbos.d?id=74816286

54. Maniokas, K. (2017). *K. Maniokas. Viltis, o ne protas veda Lietuvos valstybę.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/k-maniokas-viltis-o-ne-protas-veda-lietuvos-valstybe.d?id=74536598

55. Masiulis, K. (2017). *K. Masiulis. Pamiršti valstiečių pažadai, kuriais jie laimėjo rinkimus*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/k-masiulis-pamirsti-valstieciu-pazadai-kuriais-jie-laimejo-rinkimus.d?id=75204728

56. Matelis, B. (2017). *B. Matelis. Bus išplakti visi, kurie dar moka saikingai vartoti alkoholį.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/b-matelis-bus-isplakti-visi-kurie-dar-moka-saikingai-vartoti-alkoholi.d?id=74613564

57. Milinis, M. (2017). *Įsižeidė dėl S. Skvernelio žodžių apie Jūros šventę.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/isizeide-del-s-skvernelio-zodziu-apie-juros-svente.d?id=74523798

58. Milinis, M. (2017). *Pajūrį gąsdina naujausi valstiečių užmojai.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/pajuri-gasdina-naujausi-valstieciu-uzmojai.d?id=74497602

59. Miškinis, V. (2017). *Švedai į Rygą plūsta kaip lietuviai į Lenkiją: alkoholį perka dėžėmis.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/multimedija/kainu-medziokle/svedai-i-ryga-plusta-kaip-lietuviai-i-lenkija-alkoholi-perka-dezemis.d?id=74947632

60. Pinskuvienė, Ž. (2017). *Ž. Pinskuvienė. 2 eurus kainuojančio vyno gerbėjai į M. Mikutavičiaus koncertus neina.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/z-pinskuviene-2-eurus-kainuojancio-vyno-gerbejai-i-m-mikutaviciaus-koncertus-neina.d?id=74668538

61. Plikūnė, D. (2017). *A. Veryga nesustoja: oponavimas parodė, kad žmonės negali ištverti be alkoholio net dieną*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/a-veryga-nesustoja-oponavimas-parode-kad-zmones-negali-istverti-be-alkoholio-net-diena.d?id=75027772

62. Pukenė, D. (2017). *Iš R. Karbauskio frakcijos pasitraukę politikai žodžių į vatą nebevynioja.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/is-r-karbauskio-frakcijos-pasitrauke-politikai-zodziu-i-vata-nebevynioja.d?id=75065136

63. Pukenė, R. (2017). *R. Karbauskis – atlikėjams: aš šiame žaidime nedalyvausiu*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/r-karbauskis-atlikejams-as-siame-zaidime-nedalyvausiu.d?id=75093522

64. Pukenė, R. (2017). *Sveikuoliai kerta atgal: parodė, kas festivaliuose vyksta 6 ryto*. Prieiga per internetą:

https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/sveikuoliai-kerta-atgal-parode-kas-festivaliuose-vyksta-6-ryto.d?id=74653128#

65. Pukenė, Rūta (2017). *Kovotojai prieš alkoholį jau griebiasi už galvų: nesuprato, už ką pasirašo.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/kovotojai-pries-alkoholi-jau-griebiasi-uz-galvu-nesuprato-uz-ka-pasiraso.d?id=74524880

66. Rimkutė, D. (2017). *Pakelkime taurę už valdžios meilę draudimams! Kai sukaks 20 metų.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/pilietis/voxpopuli/pakelkime-taure-uz-valdzios-meile-draudimams-kai-sukaks-20-metu.d?id=74356806

67. Sadauskas-Kvietkauskas, R. (2017). *R. Sadauskas-Kvietkevičius. Valstiečių kerštas elitui: paspringsite savo merlot!* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-sadauskas-kvietkevicius-valstieciu-kerstas-elitui-paspringsite-savo-merlot.d?id=74699158

68. Sadauskas-Kvietkevčius, R. (2017). *R. Sadauskas-Kvietkevičius. Kai rinkėjai – vaikai arba gyvuliai, reformas atstoja draudimai.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-sadauskas-kvietkevicius-kai-rinkejai-vaikai-arba-gyvuliai-reformas-atstoja-draudimai.d?id=75039388

69. Sadauskas-Kvitkevičius, R. ir Maciūnaitė, J. (2017). *Lenkijos parduotuvėse lietuviai į vežimėlius krauna ne tik maistą*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/lenkijos-parduotuvese-lietuviai-i-vezimelius-krauna-ne-tik-maista.d?id=74316682

70. Samoškaitė, E. (2017). *„Patobulinti“ alkoholio draudimai: pasirinkta 10 nuostatų.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/patobulinti-alkoholio-draudimai-pasirinkta-10-nuostatu.d?id=74592008

71. Samoškaitė, E. (2017). *Ištyrė visuomenės nuotaikas dėl alkoholio: viskas labai paprasta.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/istyre-visuomenes-nuotaikas-del-alkoholio-viskas-labai-paprasta.d?id=74774224

72. Samoškaitė, E. (2017). *Liberalai patrolino valstiečius.* Skaitykie daugiau: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/liberalai-patrolino-valstiecius.d?id=74597874

73. Samoškaitė, E. (2017). *Nagrinėja skandalingus alkoholizmo skaičius: ir formulėse, ir išvadose yra svarbi klaida*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/nagrineja-skandalingus-alkoholizmo-skaicius-ir-formulese-ir-isvadose-yra-svarbi-klaida.d?id=74671362

74. Samoškaitė, E. (2017). *R. Karbauskis papasakojo apie susitikimą su D. Grybauskaite*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/r-karbauskis-papasakojo-apie-susitikima-su-d-grybauskaite.d?id=74800442

75. Samoškaitė, E. (2017). *R. Karbauskis pažada: prie kovos su alkoholizmu dar grįš.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/r-karbauskis-pazada-prie-kovos-su-alkoholizmu-dar-gris.d?id=74871256

76. Samoškaitė, E. (2017). *R. Karbauskis tikslina poziciją dėl alkoholio lauko kavinėse*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/r-karbauskis-tikslina-pozicija-del-alkoholio-lauko-kavinese.d?id=74746864

77. Samoškaitė, E. (2017). *R. Žemaitaitis rėžė: R. Karbauskis nuomonę dėl alkoholio pakeitė po apsilankymo Prezidentūroje.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/r-zemaitaitis-reze-r-karbauskis-nuomone-del-alkoholio-pakeite-po-apsilankymo-prezidenturoje.d?id=74797500

78. Samoškaitė, E. (2017). *Seimo komitetas persigalvojo dėl dalies alkoholio draudimų.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/seimo-komitetas-persigalvojo-del-dalies-alkoholio-draudimu.d?id=74727988

79. Samoškaitė, E. (2017). *Valstiečiai gali būti teisūs: Lietuvoje alkoholio vartojama daugiau nei Rusijoje*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/valstieciai-gali-buti-teisus-lietuvoje-alkoholio-vartojama-daugiau-nei-rusijoje.d?id=74659546

80. Samoškaitė, E. (2017). *Valstiečiams kilo abejonių dėl alkoholio draudimų.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/valstieciams-kilo-abejoniu-del-alkoholio-draudimu.d?id=74739012

81. Samoškaitė, E. (2017). *Valstiečiams pavyko: socialdemokratai padarė kūlvirstį*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/valstieciams-pavyko-socialdemokratai-padare-kulvirsti.d?id=74748290

82. Samoškaitė, E. ir BNS (2017). *R. Karbauskis atsitraukia: slėpti alkoholio maišelyje nereikės.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/r-karbauskis-atsitraukia-slepti-alkoholio-maiselyje-nereikes.d?id=74791272

83. Savickas, E. (2017) *Valstietiški kalneliai: pajamos iš alkoholio augo ir krito kartais*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/valstietiski-kalneliai-pajamos-is-alkoholio-augo-ir-krito-kartais.d?id=74472360

84. Savickas, E. (2017). *Prognozė žada, kad legalaus alkoholio vartojimas Lietuvoje mažės.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/prognoze-zada-kad-legalaus-alkoholio-vartojimas-lietuvoje-mazes.d?id=74780838

85. Sinkevičius, D. (2017). *Ispanai jau juokiasi iš lietuvių: tokio absurdo mūsų šalyje niekada nebus.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/ispanai-jau-juokiasi-is-lietuviu-tokio-absurdo-musu-salyje-niekada-nebus.d?id=74548108#

86. Starkus, R. (2017). *R. Starkus. #laisverokenrolui – ne tik už mūsų, bet ir už kritikų laisvę.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-starkus-laisverokenrolui-ne-tik-uz-musu-bet-ir-uz-kritiku-laisve.d?id=74714866

87. Šileika, T. (2017). *T. Šileika. Laisvė, rokenrolas ir alkoholio pramonė.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/t-sileika-laisve-rokenrolas-ir-alkoholio-pramone.d?id=74533370

88. Tapinas, A. (2017). *A. Tapinas. Nepadorūs žmonės, norintys tave valdyti*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/a-tapinas-nepadorus-zmones-norintys-tave-valdyti.d?id=74784566

89. Tapinas, A. (2017). *A. Tapinas. Užsakytas puolimas prieš blaivinančius tautą. Pirmasis informacinis paketas.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/a-tapinas-uzsakytas-puolimas-pries-blaivinancius-tauta-pirmasis-informacinis-paketas.d?id=74588290

90. Tvaskienė, J. (2017). *Lietuviai vartosi kaip „bambaliai“, bet Seimas nori elgtis civilizuotai.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/lietuviai-vartosi-kaip-bambaliai-bet-seimas-nori-elgtis-civilizuotai.d?id=74853192

91. Tvaskienė, J. (2017). *Seime skinasi kelią tvarka, kuri išgąsdins ne vieną alkoholiką.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/seime-skinasi-kelia-tvarka-kuri-isgasdins-ne-viena-alkoholika.d?id=74924840

92. Urnikienė, G. (2017). *Praūžė R. Karbauskio globojamas blaivus festivalis „Naisių vasara“: greitai visi festivaliai atrodys būtent taip?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/veidai/muzika/prauze-r-karbauskio-globojamas-

blaivus-festivalis-naisiu-vasara-greitai-visi-festivaliai-atrodys-butent-taip.d?id=75170410

93. Valatka, R. (2014). *R. Valatka. Prisikėlimas su Gorbačiovo ikona Verygos rankose*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-valatka-prisikelimas-su-gorbaciovo-ikona-verygos-rankose.d?id=74382678

94. Valatka, R. (2017). *R. Valatka. Garde – Karbauskis, Greta ir patarėjas Kontrimas. „Sekantis“ klausimas?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-valatka-garde-karbauskis-greta-ir-patarejas-kontrimas-sekantis-klausimas.d?id=75234496

95. Valatka, R. (2017). *R. Valatka. Ministras Veryga – ufonautų ir Rusijos propagandos parankinis.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-valatka-ministras-veryga-ufonautu-ir-rusijos-propagandos-parankinis.d?id=75356435

96. Valatka, R. (2017). *R. Valatka. Naisių dvarponio tiesa arba koalicijos mirtis!* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-valatka-naisiu-dvarponio-tiesa-arba-koalicijos-mirtis.d?id=74702644

97. Valatka, R. (2017). *R. Valatka. Su kuo jie dar nesusipyko, ko dar neapdirbo? (12 žingsnių „dėjau“ programa).* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-valatka-su-kuo-jie-dar-nesusipyko-ko-dar-neapdirbo-12-zingsniu-dejau-programa.d?id=74637096

98. Valentinavičius, V. (2017). *V. Valentinavičius. Profesionalų vyriausybė diskredituoja profesionalumą.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/v-valentinavicius-profesionalu-vyriausybe-diskredituoja-profesionaluma.d?id=74951224

99. Vareikis, E. (2017). *E. Vareikis. Studento Luko laiškas ir kiti alkoholinio karo dezertyrai.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/e-vareikis-studento-luko-laiskas-ir-kiti-alkoholinio-karo-dezertyrai.d?id=74624784

100. Varkalys, J. (2017). *J. Varkalys. Nuo rytojaus nebegersiu!* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/j-varkalys-nuo-rytojaus-nebegersiu.d?id=74768940

101. Veryga, A. (2017). *A. Veryga. Alkoholio vartojimą būtina mažinti*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/a-veryga-alkoholio-vartojima-butina-mazinti.d?id=74241714

102. Veryga, A. (2017). *A. Veryga. Ar sugebėsime?* Skaitykite daugiau: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/a-veryga-ar-sugebesime.d?id=74744344

103. Vilpišauskas, R. (2017). *R. Vilpišauskas. Kas graužia valstiečius?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-vilpisauskas-kas-grauzia-valstiecius.d?id=75121068

104. Žemaitaitis, R. (2017). *R. Žemaitaitis. Apie melo kojų ilgį ir ministrą A. Verygą*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/r-zemaitaitis-apie-melo-koju-ilgi-ir-ministra-a-veryga.d?id=75082532

105. Žilionis, M. (2017). *„Vynoteka“ plečiasi Latvijoje: naujausia parduotuvė – šalia Lietuvos pasienio.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/vynoteka-pleciasi-latvijoje-naujausia-parduotuve-salia-lietuvos-pasienio.d?id=75085226 Martynas Žilionis, DELFI.lt

106. Žilionis, M. (2017). *Aistrų dėl alkoholio sūkuryje komitetas įregistravo galutinius pasiūlymus.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/aistru-del-alkoholio-sukuryje-komitetas-iregistravo-galutinius-pasiulymus.d?id=74669502

107. Žilionis, M. (2017). *Argumentai Seime pribloškė: metė tokį kaltinimą, kad nei verkti, nei juoktis.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/argumentai-seime-pribloske-mete-toki-kaltinima-kad-nei-verkti-nei-juoktis.d?id=74610686

108. Žilionis, M. (2017). *Esminiai planai dėl alkoholio: kokie draudimai laukia jau nuo kitų metų?* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/esminiai-planai-del-alkoholio-kokie-draudimai-laukia-jau-nuo-kitu-metu.d?id=74751216

109. Žilionis, M. (2017). *Koncerte prie Seimo gyventojai prašo neperlenkti su naujais draudimais.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/koncerte-prie-seimo-gyventojai-praso-neperlenkti-su-naujais-draudimais.d?id=74657610

110. Žilionis, M. (2017). *Pigus alkoholis atkeliavo prie pat Lietuvos: feisbuke pirkėjai dalijasi atradimais.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/pigus-alkoholis-atkeliavo-prie-pat-lietuvos-feisbuke-pirkejai-dalijasi-atradimais.d?id=74900126

111. Žilionis, M. (2017). *Seimo komitetas palaimino alkoholio ribojimus: prognozuojama, kad neliks nemokamų renginių.* Prieiga per internetą:

https://www.delfi.lt/verslas/verslas/seimo-komitetas-palaimino-alkoholio-ribojimus-prognozuojama-kad-neliks-nemokamu-renginiu.d?id=74600368

112. Žilionis, M. (2017). *Su alkoholio ribojimais neketina sustoti: po poros metų – dar didesnės permainos*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/su-alkoholio-ribojimais-neketina-sustoti-po-poros-metu-dar-didesnes-permainos.d?id=74648404

113. Žilionis, M. (2017). *Už alkoholio išsinešimą grės kelių dešimčių eurų bauda*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/uz-alkoholio-issinesima-gres-keliu-desimciu-euru-bauda.d?id=74293668

114. Žilionis, M. (2017). *Vyriausybei teikia planą, kaip riboti alkoholio prekybą.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/vyriausybei-teikia-plana-kaip-riboti-alkoholio-prekyba.d?id=74259214

115. Žilionis, M. ir Samoškaitė, E. (2017). *Liko vienas žingsnis Seime: alkoholis – tik nuo 20 metų, griežčiau ribojamas prekybos laikas*. Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/liko-vienas-zingsnis-seime-alkoholis-tik-nuo-20-metu-griezciau-ribojamas-prekybos-laikas.d?id=74739342

116. Žilionis, M. ir Samoškaitė, E. (2017). *S. Skvernelis suteikė vilties: užsiminta apie alkoholio draudimų atidėjimą.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/verslas/verslas/s-skvernelis-suteike-vilties-uzsiminta-apie-alkoholio-draudimu-atidejima.d?id=74709506

117. Žuminginis, I. (2017). *Paprastas atsakymas, kodėl blaivininkai savo draudimais nieko nepasieks.* Prieiga per internetą: https://www.delfi.lt/pilietis/voxpopuli/paprastas-atsakymas-kodel-blaivininkai-savo-draudimais-nieko-nepasieks.d?id=74539404

3 priedas

Internetinio dienraščio Lrytas.lt publikacijos

1. „Lietuvos rytas“ (2017). Indai rado būdą apeiti griežtus alkoholio prekybos įstatymus. Prieiga per internetą: https://pasaulis.lrytas.lt/ivykiai/2017/04/26/news/indai-rado-buda-apeiti-grieztus-alkoholio-prekybos-istatymus-941941/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy
2. Arlauskas, D. (2017). D. Arlauskas: PSO turėtų aiškiai nurodyti, kaip skaičiuoja alkoholio suvartojimą. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/izvalgos-ir-nuomones/2017/06/15/news/d-arlauskas-pso-turetu-aiskiai-nurodyti-kaip-skaiciuoja-alkoholio-suvartojima-1688981/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy
3. Barkutė, L. (2017). *Gabrieliaus Landsbergio klaida įaudrino „valstiečius“: „Rimtai persistengė“*. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/23/news/gabrieliaus-landsbergio-klaida-iaudrino-valstiecius-rimtai-persistenge--1351120/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy
4. Barkutė, L. (2017). *Ramūnas Karbauskis alkoholio ribojimo neatsisako, tačiau festivalių rengėjams paliko viltį.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/04/20/news/ramunas-karbauskis-alkoholio-ribojimo-neatsisako-taciau-festivaliu-rengejams-paliko-vilti-874792/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy
5. Barkutė, L. (2017). *Seimas svarsto alkoholio ribojimus: gėrikus planuoja suvaryti į „kiaulių gardus“.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/24/news/seimas-svarsto-alkoholio-ribojimus-gerikus-planuoja-suvaryti-i-kiauliu-gardus--1369536/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy
6. Bartkutė, L. (2017). *Apsilankęs S.Daukanto aikštėje Ramūnas Karbauskis pakeitė savo nuomonę dėl alkoholio.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/31/news/apsilankes-daukanto-aiksteje-ramunas-karbauskis-pakeite-savo-nuomone-del-alkoholio-1502665/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

7. Bartkutė, L. (2017). Aurelijus Veryga švelnina poziciją: sausas įstatymas – ne visuose renginiuose. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/09/news/aurelijus-veryga-svelnina-pozicija-sausas-istatymas-ne-visuose-renginiuose-1074631/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

8. Bartkutė, L. (2017). Lietuvoje gyvenimas keičiasi: Seimas pritarė griežtiems alkoholio ribojimams. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/01/news/seime-galutinis-balsavimas-del-alkoholio-ribojimu-1521383/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

9. Bartkutė, L. (2017). Po R.Karbauskio ir G.Landsbergio kaktomušos iššovė S.Skvernelis – siūlo „nusiraminimo kėdutę“. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/17/news/ramunas-karbauskis-gabrieliu-landsbergi-isvadino-melagiu-turekite-padorumo--1222023/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

10. Bartkutė, L. (2017). *Seimas po svarstymo pritarė alkoholio ribojimams: be reklamos ir tik nuo 20 metų.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/25/news/seime-svarstomi-alkoholio-ribojimai-agne-sirinskiene-pateko-i-etikos-sergetoju-akirati-1391187/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

11. Bartkutė, L. (2017). Sukrečianti istorija: 16 metų gėręs vyras papasakojo apie gyvenimo lūžį. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/11/news/sukrecianti-buvusio-alkoholiko-ispazintis-valstieciu-draudimai-neisgelbes-lietuvos-1096981/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

12. Bauraitė, R. (2017). Rimvydas Valatka apie „valstiečių“ kovą su alkoholizmu: tai – kerštas. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/11/news/rimvydas-valatka-apie-valstieciu-kova-su-alkoholizmu-tai-kerstas-1099332/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

13. Bauraitė, R. (2017). A. Širinskienės atsakymas verslininkams: alkoholio pirkėjai nesiskundžia, nes jie girti. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/09/news/a-sirinskienes-atsakymas-

verslininkams-alkoholio-pirkejai-nesiskundzia-nes-jie-girti-1078583/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

14. Bauraitė, R. (2017). *Aurelijus Veryga: „Normalūs žmonės nepuls gerti langų skyscio“.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/04/12/news/aurelijus-veryga-normalus-zmones-nepuls-gerti-langu-skyscio--726150/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

15. Bauraitė, R. (2017). *Aurelijus Veryga: „Priemonės – ne tiems žmonėms, kurie ryte dreba prie parduotuvės“.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/25/news/aurelijus-veryga-priemones-ne-tiems-zmonems-kurie-ryte-dreba-prie-parduotuves--1404546/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

16. Bauraitė, R. (2017). *Dainius Kepenis puolė alų: moterys nuo jo vyriškėja, o vyrai „bobėja“.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/04/20/news/dainius-kepenis-puole-alu-moterys-nuo-jo-vyriskeja-o-vyrai-bobeja--875830/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

17. Bauraitė, R. (2017). Gabrielius Landsbergis sugalvojo, kaip pristabdyti „valstiečių“ buldozerį. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/18/news/gabrielius-landsbergis-nematau-tragedijos-jei-valstieciai-atsitrauks--1252090/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

18. Bauraitė, R. (2017). *Įvardijo, kas pasistengė, kad Lietuvai būtų uždėtas girtuoklių tautos antspaudas.* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/izvalgos-ir-nuomones/2017/05/24/news/ivardijo-kas-pasistenge-kad-lietuvai-butu-uzdetas-girtuokliu-tautos-antspaudas-1369623/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

19. Bauraitė, R. (2017). *Povilas Urbšys apie alkoholio ribojimo pataisas: bus sudėti visi taškai ant „i“.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/25/news/isauso-lemtinga-diena-ar-buldozeriu-stumiamos-alkoholio-ribojimo-pataisos-bus-priimtos--1384058/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

20. Bauraitė, R. (2017). *Saulius Skvernelis apie alkoholio draudimus: „Aš už liberalesnį variantą, nes nesu abstinentas“.* Prieiga per internetą:

https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/16/news/saulius-skvernelis-apie-alkoholio-draudimus-ta-pati-situacija-buvo-su-degalinemis--1201855/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

21. Bauraitė, R. (2017). Toksikologas atskleidė, kas kaltas dėl alkoholizmo ir kas nutiks įsigaliojus draudimams. Prieiga per internetą: https://sveikata.lrytas.lt/medicinos-zinios/2017/05/11/news/toksikologas-atskleide-kas-kaltas-del-alkoholizmo-ir-kas-nutiks-isigaliojus-draudimams-1090918/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

22. Bauraitė, R. ir Marišiūtė, A. (2017). Kavinės savininkai: „Vieno įpročio net sovietai uždrausti nesugebėjo. Vargu ar sugebės ir „valstiečiai“. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/05/15/news/kavines-savininkai-vieno-iprocio-net-sovietai-uzdrausti-nesugebejo-vargu-ar-sugebes-ir-valstieciai--1180517/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

23. Bauraitė, R. ir Martišiūtė, A. (2017). Aurelijus Veryga rėžė: „Kas antras lietuvis – alkoholikas“. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/07/10/news/profesores-atkirtis-a-verygai-lietuva-turi-sansu-isblaiveti-bet-be-jusu-pagalbos-1907849/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

24. Bauraitė, R. ir Martišiūtė, A. (2017). Pasienyje su Baltarusija – neregėtos cigarečių kainos ir alkoholio upės. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/05/22/news/pasienyje-su-baltarusija-neregetos-cigareciu-kainos-ir-alkoholio-upes-1326169/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

25. Bauraitė, R. ir Martišiūtė, A. (2017). Tarp valstiečių – ne vien blaivybės sergėtojai. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/06/news/tarp-valstieciu-ne-vien-blaivybes-sergetojai-1560924/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

26. Baužys, D. (2017). *Pirkėjas pasimetęs: „Valstiečiai“ mums rengia raganų medžioklę?“* Prieiga per internetą: https://bendraukime.lrytas.lt/man-rupi/2017/05/10/news/didesni-nerima-kelia-ne-alkoholio-ribojimas-tai-virsta-raganu-medziokle--1074388/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

27. Budrytė, N. (2017). Vyną dievinantys italai tyčiojasi iš lietuvių alkoholio draudimų. Prieiga per internetą: https://pasaulis.lrytas.lt/rytai-vakarai/2017/05/28/news/apie-vyna-netgi-vaikus-mokantys-italai-saiposi-is-lietuviu-draudimu-1426461/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

28. Buraitė, R. (2017). *Gintautas Paluckas apie Ramūno Karbauskio poelgį: „Nebijau koalicijų išardymų"*. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/29/news/gintautas-paluckas-apie-ramuno-karbauskio-poelgi-nebijau-koaliciju-isardymu--1477251/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

29. Deksnys, V. (2017). *Blaivybės šaukliai prisižaidė: pajamos už alkoholį tirpsta akyse.* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/04/26/news/blaivybes-saukliu-argumentus-sprogdina-statistika-pajamos-uz-alkoholi-tirpsta-akyse-948043/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

30. Deksnys, V. (2017). *Vakaris Deksnys. „Valstiečiai" Lietuvą pratins prie slėpynių.* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/izvalgos-ir-nuomones/2017/05/27/news/vakaris-deksnys-valstieciai-lietuva-pratins-prie-slepyniu-1435780/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

31. Deksnys, V. ir Marauskaitė, A. (2017). *Po skaičių karo dėl alkoholio suvartojimo – rimti kaltinimai Aurelijui Verygai.* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/izvalgos-ir-nuomones/2017/05/31/news/po-skaiciu-karo-del-alkoholio-suvartojimo-rimti-kaltinimai-aurelijui-verygai-1495364/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

32. Dulskas, G. (2017). Gintautas Dulskas. Kerštо įrankis – Lietuvos piliečiai. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/10/news/gintautas-dulskas-kersto-irankis---lietuvos-pilieciai-1082955/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

33. Dumalakas, A. (2017). *Arūnas Dumalakas. Pasą turi tam, kad visąlaik rodytum.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/04/07/news/arunas-dumalakas-pasa-turi-tam-kad-visalaik-rodytum-718490/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

34. Dumalakas, A. (2017). Naisių festivalio dalyviai papasakojo, kas iš tiesų dėjosi šventėje. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/07/11/news/naisiu-festivalio-dalyviai-papasakojo-kas-is-tiesu-dejosi-sventeje-1907419/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

35. Gasiulis, G. (2017). Dėl valstiečių karo su alkoholiu lietuviai liks be „YouTube“, „Facebook“. Prieiga per internetą: https://it.lrytas.lt/ismanyk/2017/05/10/news/del-valstieciu-karo-su-alkoholiu-lietuviai-liks-be-youtube-facebook--1087821/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

36. Gasiulis, G. (2017). *Kova su alkoholio reklama internete virsta absurdo teatru.* Prieiga per internetą: https://it.lrytas.lt/ismanyk/2017/05/11/news/kova-su-alkoholio-reklama-internete-virsta-absurdo-teatru-1096422/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

37. Gaučaitė, M. (2017). Aurelijaus Verygos žodžiai koncerte palydėti baubimu. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/16/news/prie-kryziaus-kalamas-aurelijus-veryga-visuomene-yra-pribrendusi-pokyciams--1205260/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

38. Gaučaitė, M. (2017). Ekspertas pasakė, ką duos naujieji alkoholio draudimai. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/01/news/ekspertas-pasake-ka-duos-naujieji-alkoholio-draudimai-1528044/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

39. Gaučaitė, M. (2017). Festivalių organizatoriai pakvietė politikus: „Atvykite ir pamatykite, kaip viskas vyksta“. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/16/news/festivaliu-organizatoriai-pakviete-politikus-atvykite-ir-pamatykite-kaip-viskas-vyksta--1201198/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

40. Gaučaitė, M. (2017). Marijonas Mikutavičius pasišaipė iš valdžios: „Tampu panašus į Verygą ar Širinskienę“. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/16/news/marijonas-mikutavicius-

pasisaipe-is-valdzios-tampu-panasus-i-veryga-ar-sirinskiene--1204197/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

41. Gaučaitė, M. (2017). Valdžios užmojams smulkieji aludariai ruošia atkirtį. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/17/news/valdzios-uzmojams-smulkieji-aludariai-ruosia-atkirti-1219374/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

42. Gerbutavičius, R. (2017). Blaivus nesuprasi, ar trems meno herojus. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/13/news/blaivus-nesuprasi-ar-trems-meno-herojus-1121391/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

43. Ignatavičius, T. (2017). Iš alkoholizmo baubo primelžė litų ir eurų. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/28/news/is-alkoholizmo-baubo-primelze-litu-ir-euru-1797442/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

44. Ignatavičius, T. (2017). Piliečiai — valdžiai: mes nesiklaupsime. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/17/news/pilieciai-valdziai-mes-nesiklaupsime-1208563/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

45. Ignatavičius, T. (2017). Tadas Ignatavičius. Šventoji kova įkvepia net susitrejinti. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/26/news/tadas-ignatavicius-sventoji-kova-ikvepia-net-susitrejinti-1410490/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

46. Ignatavičius, T. (2017). Tadas Ignatavičius: mūsų olimpas – maišelyje su buteliu. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/01/news/musu-olimpas-maiselyje-su-buteliu-1520149/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

47. Ignatavičius, T. (2017). Valdžios davatkos šiurpina net blaivininkus. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/10/news/valdzios-davatkos-siurpina-

net-blaivininkus-1079499/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

48. Ivaškaitė, L. (2017). Skaudų smūgį gavusiam Lietuvos krepšiniui – Agnės Širinskienės raminimai. Prieiga per internetą: https://sportas.lrytas.lt/krepsinis/2018/06/28/news/skaudu-smugi-gavusiam-lietuvos-krepsiniui-agnes-sirinskienes-raminimai-1802800/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

49. Jančys, A. (2017). Taurelės didvyriams blaivybės botagas – tik švelnus pliaukštelėjimas. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/01/news/taureles-didvyriams-blaivybes-botagas-tik-svelnus-pliaukstelejimas-1529488/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

50. Jančys, A. (2017). *Tyrimas atskleidė, kodėl geria lietuviai.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/04/25/news/tyrimas-atskleide-kodel-geria-lietuviai-946117/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

51. Kupšys, K. (2017). Apsinuodijus alkoholiu – dvi mirtys per vieną mėnesį. Prasideda? Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/izvalgos-ir-nuomones/2017/05/05/news/apsinuodijus-alkoholiu-dvi-mirtys-per-viena-menesi-prasideda--1040986/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

52. Laužikaitė, E. (2017). *Lietuvius kamuoja sunkios lėtinės ligos, o valstiečiai pranešė – kodėl*. Prieiga per internetą: https://sveikata.lrytas.lt/medicinos-zinios/2017/05/17/news/lietuvius-kamuoja-sunkios-letines-ligos-o-valstieciai-pranese-kodel-1218858/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

53. Lrytas.lt (2017). Neįtikėtina, bet faktas – rusai geria vis mažiau. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/06/08/news/neitiketina-bet-faktas---rusai-geria-vis-maziau-1608059/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

54. Lrytas.lt (2017). „Vyno dienose“ paskelbė manifestą #MesNeLigoniai. Prieiga per internetą: https://skonis.lrytas.lt/gurmanu-klubas/2017/05/09/news/-vyno-dienose-paskelbe-manifesta-mesneligoniai-1074683/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

55. Lrytas.lt (2017). *Algirdas Kaušpėdas: „Mūsų laisvė – pavojuje“.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/23/news/algirdas-kauspedas-musu-laisve-pavojuje--1339921/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

56. Lrytas.lt (2017). Alkoholio ribojimų įtaka verslui: viena grupė baiminasi labiau. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/izvalgos-ir-nuomones/2017/06/02/news/alkoholio-ribojimu-itaka-verslui-viena-grupe-baiminasi-labiau-1535090/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

57. Lrytas.lt (2017). Aludariai skundžiasi ne tik Lietuvoje: kitur – dar prastesni popieriai. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/06/08/news/aludariai-skundziasi-ne-tik-lietuvoje-kitur-dar-prastesni-popieriai-1609698/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

58. Lrytas.lt (2017). Artūras Jančys. Žemelė apsivertė – statistikams. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/19/news/arturas-jancys-zemele-apsiverte-statistikams-1257849/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

59. Lrytas.lt (2017). Artūras Zuokas: Lietuva neteisingai garsinama kaip labiausiai pasaulyje prasigėrusi šalis. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/22/news/arturas-zuokas-lietuva-neteisingai-garsinama-kaip-labiausiai-pasaulyje-prasigerusi-salis-1331944/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

60. Lrytas.lt (2017). *Atskleidė tiesą apie alkoholį, kurią žinoti privalo kiekvienas lietuvis.* Prieiga per internetą: https://sveikata.lrytas.lt/medicinos-zinios/2017/05/08/news/atskleide-tiesa-apie-alkoholi-kuria-zinoti-privalo-kiekvienas-lietuvis-1067304/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

61. Lrytas.lt (2017). *Aurelijus Veryga atskleidė, kaip saugo savo vaikus nuo alkoholio.* Prieiga per internetą: https://zmones.lrytas.lt/tv-antena/2017/05/25/news/aurelijus-veryga-saugo-savo-vaikus-nuo-velnio-lasu-is-

zurnalu-isplesdamas-alkoholio-reklamas-1391644/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

62. Lrytas.lt (2017). Buvo laikai, kai amerikiečiai gėrė nuo ryto iki vakaro. Prieiga per internetą: https://it.lrytas.lt/neitiketini-faktai/2017/06/09/news/buvo-laikai-kai-amerikieciai-gere-nuo-ryto-iki-vakaro-1593887/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

63. Lrytas.lt (2017). *Dėl planuojamų alkoholio įstatymo pataisų tektų užtilti vienos profesijos atstovams*. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/05/31/news/prabilo-ir-somelje-planuojamos-istatymu-pataisos-musu-darba-pavers-parodija--1503576/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

64. Lrytas.lt (2017). Feisbukas ūžia dėl valdžios draudimų: „Dar pažiūrėsim, kas ką“. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/10/news/feisbukas-uzia-del-valdzios-draudimu-dar-paziuresim-kas-ka--1086070/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

65. Lrytas.lt (2017). Įvardijo blaivymo kainą: neliks nemokamų renginių ir išjuoks užsieniečiai. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/10/news/ivardijo-blaivymo-kaina-neliks-nemokamu-renginiu-ir-isjuoks-uzsienieciai-1085494/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

66. Lrytas.lt (2017). *Justė Arlauskaitė-Jazzu dėl alkoholio draudimų išliejo širdį ir svarsto apie emigraciją.* Prieiga per internetą: https://zmones.lrytas.lt/veidai-ir-vardai/2017/05/08/news/juste-arlauskaite-jazzu-del-alkoholio-draudimu-svarsto-apie-emigracija-1070532/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

67. Lrytas.lt (2017). Keturi asmenybės bruožai, rodantys polinkį į alkoholizmą. Prieiga per internetą: https://skonis.lrytas.lt/mitybos-abc/2017/07/19/news/keturi-asmenybes-bruozai-rodantys-polinki-i-alkoholizma-1973959/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

68. Lrytas.lt (2017). Lietuviai geria daugiausia, bet apie problemas prabilo ir lenkai. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/22/news/lietuviai-geria-daugiausia-

bet-apie-problemas-prabilo-ir-lenkai-1751690/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

69. Lrytas.lt (2017). Lietuvoje viešintys PSO ekspertai pasakė, kiek, jų nuomone, mes geriame. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/06/14/news/lietuvoje-viesintys-pso-ekspertai-ivardijo-daugiausiai-geriancias-salis-1676002/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

70. Lrytas.lt (2017). Liudas Dapkus. Ilgos kaip šimtmečiai pagirios. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/16/news/liudas-dapkus-ilgos-kaip-simtmeciai-pagirios-1191049/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

71. Lrytas.lt (2017). Merai: „Neapgalvoti alkoholio draudimai turės katastrofiškų padarinių“. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/05/16/news/merai-neapgalvoti-alkoholio-draudimai-tures-katastrofisku-padariniu--1195942/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

72. Lrytas.lt (2017). *Naisių festivalis: daug muzikos, „atsargos“ automobiliuose ir bausmės įkaušėliams*. Prieiga per internetą: https://zmones.lrytas.lt/pramogos/2017/07/08/news/naisiu-festivalis-daug-muzikos-atsargos-automobiliuose-ir-bausmes-ikauseliams-1888760/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

73. Lrytas.lt (2017). Nuo valdžios apgirtę politikai tautą siekia paversti avių banda. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/21/news/nuo-valdzios-apgirte-politikai-tauta-siekia-paversti-aviu-banda-1274661/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

74. Lrytas.lt (2017). *Paaiškėjo, kur šalyje daugiausia alkoholikų: nupieštas paveikslas liūdina.* Prieiga per internetą: https://sveikata.lrytas.lt/gyvenu-sveikai/2017/04/18/news/paaiskejo-kur-salyje-daugiausia-alkoholiku-nupiestas-paveikslas-liudina-872255/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

75. Lrytas.lt (2017). *Papiktino reakcija dėl alkoholio draudimo: „Gėda, kad esu lietuvis“.* Prieiga per internetą: https://bendraukime.lrytas.lt/isklausykite/2017/05/15/news/reze-rekiantiems-apie-

laisve-rokenrolui-pasidare-geda-kad-esu-lietuvis--1171385/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

76. Lrytas.lt (2017). *Saulius Skvernelis mušasi į krūtinę – neatims „Facebook“ iš lietuvių.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/11/news/saulius-skvernelis-musasi-i-krutine-neatims-facebook-is-lietuviu-1092538/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

77. Lrytas.lt (2017). Seimo nariai prezidentės prašo vetuoti Alkoholio kontrolės įstatymą. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/01/news/seimo-nariai-prezidentes-praso-vetuoti-alkoholio-kontroles-istatyma-1529519/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

78. Lrytas.lt (2017). Sveikatos apsaugos ministerija paneigė sklandančius mitus apie alkoholio pardavimą. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/10/news/sveikatos-apsaugos-ministerija-paneige-sklandancius-mitus-apie-alkoholio-pardavima-1087059/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

79. Lrytas.lt (2017). Svetur išlėkę Seimo blaivininkai parodė kitą savo veidą. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/03/news/svetur-isleke-seimo-blaivininkai-parode-kita-savo-veida-1548486/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

80. Lrytas.lt (2017). Vaidas Baumila rėžė valdžiai: „Jei per daug klibinsit mus – mes paklibinsim jus". Prieiga per internetą: https://zmones.lrytas.lt/veidai-ir-vardai/2017/05/17/news/vaidas-baumila-reze-valdziai-jei-per-daug-klibinsit-mus-mes-paklibinsim-jus--1215330/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

81. Lrytas.lt (2017). Vakaris Deksnys. Kiekvienas kariauja savo karą. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/30/news/vakaris-deksnys-kiekvienas-kariauja-savo-kara-1482343/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

82. Lrytas.lt (2017). Vytautas Jurkūnas. Ką, po galais, mes geriame? Prieiga per internetą:

https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/23/news/vytautas-jurkunas-ka-po-galais-mes-geriame--1357679/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

83. Lrytas.lt (2017). Žūtbūtinėje kovoje už blaivybę triumfuoja bambaliai. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/03/news/zutbutineje-kovoje-uz-blaivybe-triumfuoja-bambaliai-1542592/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

84. Lrytas.lt skaitytojas (2017). Alkoholio draudimais nepatenkintiems žmonėms siūlo išspręsti vieną testą. Prieiga per internetą: https://bendraukime.lrytas.lt/man-rupi/2017/06/01/news/ikveptas-alkoholio-draudimu-sukure-testa-ar-sugebesit-ji-isspresti--1526357/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

85. Lrytas.lt skaitytojas (2017). *Emigrantė atvėrė akis apie daugiausiai alkoholio suvartojančią tautą: „Šie vaizdai viską pasako“*. Prieiga per internetą: https://bendraukime.lrytas.lt/man-rupi/2017/05/29/news/emigrante-atvere-akis-apie-daugiausiai-alkoholio-suvartojancia-tauta-sie-vaizdai-viska-pasako--1419103/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

86. Lrytas.lt skaitytojas (2017). *Pasisukiojęs prie Kauno „načnikų“ valdžiai turi nepatogų klausimą.* Prieiga per internetą: https://bendraukime.lrytas.lt/man-rupi/2017/04/09/news/pasisukiojes-prie-kauno-nacniku-valdziai-turi-nepatogu-klausima-722429/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

87. Lrytas.lt skaitytojas (2017). Paviešino tai, ką nutyli festivalių organizatoriai: „Perspėju, vaizdai žiaurūs“. Prieiga per internetą: https://bendraukime.lrytas.lt/reporteris/2017/05/17/news/paviesino-tai-ka-nutyli-festivaliu-organizatoriai-perspeju-vaizdai-ziaurus--1223681/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

88. Maldeikienė, A. (2017). *Aušra Maldeikienė: „Negąsdinkit manęs, karbauskiai“.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/04/26/news/ausra-maldeikiene-negasdinkit-manes-karbauskiai--949188/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

89. Murauskaitė, A. (2017). *Valdžia siūlo alkoholį pardavinėti trumpiau. Kaip reaguoja interneto parduotuvės?* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/04/12/news/valdzia-siulo-alkoholi-pardavineti-trumpiau-kaip-reaguoja-interneto-parduotuves--725953/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

90. Puklevičius, A. (2017). Aidas Puklevičius. Viskas nupirkta ir parduota. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/30/news/aidas-puklevicius-viskas-nupirkta-ir-parduota-1482329/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

91. Puklevičius, A. (2017). *Aidas Puklevičius. Žalioji gyvatė eina į pragarą.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/04/11/news/aidas-puklevicius-zalioji-gyvate-eina-i-pragara-723712/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

92. Rakauskė, R. (2017). *Barų ir restoranų laukiančios permainos patiks ne visiems.* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/04/11/news/baru-ir-restoranu-laukiancios-permainos-patiks-ne-visiems-723823/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

93. Rakauskė, R. (2017). *Muzikos festivalių organizatoriai sukrėsti: „Mūsų čia neliks“.* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/04/18/news/muzikos-festivaliu-organizatoriai-sukresti-musu-cia-neliks--872635/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

94. Rakauskė, R. (2017). *Populiarių festivalių organizatoriai turi ypatingą pasiūlymą.* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/04/20/news/populiariu-festivaliu-organizatoriai-turi-ypatinga-pasiulyma-874659/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

95. Šilėnas, Ž. (2017). Alkoholio ateitis Lietuvoje: Europa ar islamo valstybė. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/izvalgos-ir-nuomones/2017/05/04/news/alkoholio-ateitis-lietuvoje-europa-ar-islamo-valstybe-1033459/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

96. Trainys, V. (2017). Po išgertuvių įtakingo „valstiečio“ bare – mirtini smūgiai. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/29/news/grumtis-su-alkoholiu-

lengviau-nei-ji-pilstyti-1806361/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

97. Vainalavičiūtė, I. (2017). Aurelijus Veryga neatsisako minties filmuoti alkoholio pirkėjus. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/10/news/aurelijus-veryga-neatsisako-minties-filmuoti-alkoholio-pirkej-1084877/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

98. Vainalavičiūtė, I. (2017). Ekspertė iš Škotijos apie prasigėrusią Lietuvą: „Jūs einate mūsų keliu“. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/06/27/news/eksperte-is-skotijos-apie-prasigerusia-lietuva-jus-einate-musu-keliu--1785639/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

99. Vainalavičiūtė, I. (2017). *Istorinis Lietuvos blaivinimas – laukia naujovė.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/04/29/news/istorinis-lietuvos-blaivinimas-laukia-naujove-950280/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

100. Vainalavičiūtė, I. (2017). Lietuviai geria kibirais? Klaikią statistiką lydi įdomūs sutapimai. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/22/news/lietuviai-geria-kibirais-klaikia-statistika-lydi-idomus-sutapimai-1327303/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

101. Vainalavičiūtė, I. (2017). Ramūnas Karbauskis apie alkoholio reklamą: „Kompromisų nebus“. Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/05/10/news/seime-spendziama-kiek-blaivi-bus-festivaliu-lankytoju-vasara-1081687/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

102. Vainalavičiūtė, I. (2017). Veiksmas naktinėse Palangos parduotuvėse: „Ačiū, jau geriau vasara neateitų“. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/07/16/news/del-rytiniu-poilsiautoju-susiburimo-vietu-vasaros-pajuryje-laukia-ne-visi-1952800/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

103. Valentinaitienė, G. (2017). *Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai: 3 litrai – daug ar mažai?* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-

pulsas/2017/04/12/news/alkoholio-kontroles-istatymo-pakeitimai-3-litrai-daug-ar-mazai--725425/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

104. Valentinaitienė, G. (2017). *Paskelbė, kiek lietuviai suvartoja alkoholio, – 18 litrų siaubas bliūkšta.* Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/05/30/news/paskelbe-kiek-lietuviai-suvartoja-alkoholio-18-litru-siaubas-bliuksta-1484699/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

105. Valentinaitienė, G. ir Rakauskė, R. (2017). Uždraudus prekybą alkoholiu nemokamą Kaziuko mugę ir Jūros šventę teks pamiršti. Prieiga per internetą: https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/05/12/news/uzdraudus-prekyba-alkoholiu-nemokama-kaziuko-muge-ir-juros-svente-teks-pamirsti-1095785/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

106. Valonytė, L. (2017). Kodėl ne visi alkoholikų vaikai tampa tokiais pat. Prieiga per internetą: https://gyvbudas.lrytas.lt/psichologija/2017/06/14/news/kodel-ne-visi-alkoholiku-vaikai-tampa-tokiais-pat-1517822/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

107. Zilnys, R. (2017). *Festivalius gąsdina vėzdais besišvaistantys blaivininkai.* Prieiga per internetą: https://lietuvosdiena.lrytas.lt/aktualijos/2017/04/21/news/festivalius-gasdina-vezdais-besisvaistantys-blaivininkai-876209/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

4 priedas

Publikacijų priskyrimo kategorijoms pavyzdžiai

Pavadinimas	**Šaltinis**	**Blokas-kategorija-subkategorija**	**Pavyzdžiai**
Alkoholio kontrolė: ką siūlė konservatoriai, piliečiai ir „valstiečiai“ ir kas iš to išėjo?	15min.lt, 2017 m. gegužės 18 d.	III-C	„*15min paaiškina, ką dėl šių pataisų anksčiau siūlė konservatoriai, „valstiečiams“ artima piliečių grupė „Už blaivią“, ką konservatoriai ir valstiečiai žadėjo prieš rinkimus ir dėl ko galiausiai kitą savaitę planuoja balsuoti Seimas*.“
Valstiečiams pavyko: socialdemokratai padarė kūlvirstį	DELFI.lt, 2017 m. gegužės 25 d.	III-D	*„Valstiečių ir žaliųjų sąjungos bei socialdemokratų koalicija iš pirmo žvilgsnio neatrodė labai stabili, jos tvarumu abejojo ir premjeras Saulius Skvernelis, tačiau ketvirtadienį įvykęs balsavimas dėl Alkoholio kontrolės įstatymo pataisų parodė, kad, nors ir girgždėdama, koalicija važiuoja pirmyn.“*
Dalia Grybauskaitė: įveikti priklausomybes įmanoma	15min.lt, 2017 m. balandžio 7 d.	II	„*Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė lankėsi priklausomų asmenų bendruomenėje „Aš esu“, kur susitiko su jos nariais, Vilniaus priklausomybių ligų centro atstovais, psichologais ir socialiniais darbuotojais*.“
Vyną dievinantys italai tyčiojasi iš lietuvių alkoholio draudimų	Lrytas.lt, 2017 m. gegužės 28 d.	I-A-A2-A3	*„Jūsų šalis, kaip ir kitos šiaurinės valstybės, turi kitą alkoholio vartojimo kultūrą nei pietiečiai. Jūsų problema – degtinė ir kiti stiprieji gėrimai.“* *„Tokie skaičiai iš pirmo žvilgsnio skamba baisiai, tačiau visas vaizdas – kiek kitoks. Italai geria bene mažiausiai Europoje. Pagal naujausius Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenis, du su puse karto mažiau negu lietuviai.* *2016 m. vidutinis lietuvis išgėrė 18,2 litro gryno alkoholio per metus, tai yra 3 litrais daugiau nei prieš dešimtmetį. Apie dvi su puse stiklinės vyno kasdien.“*
A. Veryga. Ar sugebėsime?	DELFI.lt, 2017 m. gegužės 25 d.	I-A-A1-A2-A3-B	*„Su apgailestavimu tenka stebėti situaciją, kuomet labai didelę Lietuvos gyventojų dalį vienijusi problema ar siekis ją spręsti, po įvairių viešų spekuliacijų, suskaldė visuomenę į dvi dalis.“* *„Pastarosiomis dienomis daugiausia*

			grasinama emigruoti, jei bus šiek tiek apribotas alkoholio prieinamumas. Įdomiausia tai, kad neretai emigruojama į šalis, kur alkoholio kontrolė yra dar griežtesnė nei Lietuvoje, kur alkoholis nereklamuojamas taip, kaip pas mus, kur alkoholiu prekiauja tik keli šimtai valstybinių parduotuvių ir t. t.“ *„Mirčių statistika labai aiškiai rodo, kad dauguma Lietuvių miršta nuo širdies ir kraujagyslių ligų bei onkologinių susirgimų. Šios ligos nusineša 8 iš 10 Lietuvos moterų ir 7 iš 10 vyrų gyvybes, nes vyrų grupėje dar apie 10 proc. tenka mirtims nuo išorinių mirties priežasčių. Beje, būtent šių pagrindinių lėtinių neinfekcinių ligų gydymui ir iškeliauja didžioji dalis sveikatos apsaugai skiriamų pinigų.“* *„Lietuvoje atlikti tyrimai, pagal metodiką, leidžiančią gana tiksliai vertinti rizikingą ir žalingą alkoholio vartojimą bei apie 80 proc. tikslumu prognozuoti alkoholio priklausomybę, parodė, kad problemų turi toli gražu ne tokia jau maža visuomenės dalis. Atsižvelgdami į tai, kad žmonės į apklausą atsakė paštu, reikėtų turėti galvoje, kad kalbame apie sąmoningą ir socialią visuomenės dalį, kuri pildo klausimynus ir juos parsiunčia mokslininkams.“*
R. Valatka. Prisikėlimas su Gorbačiovo ikona Verygos rankose	DELFI.lt, 2017 m. balandžio 17 d.	I-A-A1-A2-A3	*„Fanatikams skaičiai – manipuliavimo priemonė. Pripažįsta tik tuos, kurie pagrindžia jų vaizdinius. O jei fanatikui reikia rinktis tarp skaičių ir idée fixe , jis rinksis idée fixe.“* *„Ar įmanoma kultūros vardiklį pagerinti kumščiu – vis į kepenis žmogeliui, kuriam jau dzin. Kiek pas mus dar liko nenubaustų? Bausti. Paversti šiukšle. Silpnapročiu baudžiauninku, ujamu viską geriau žinančių dvaro vaitų ir tijūnų. O kas nors tam lietuviui bent gerą žodį pasakė? / Negi kultūringas žmogus negali pažiūrėti naujametės „Traviatos“ be taurės šampano per pertrauką? – mandrai užriečia alkoholio ministras. Medį kerta,*

			skiedros laksto. Butelį daužo, šukės dūžta. Daug karbauskinių skiedrų-šukių po Skvernelio skvernu. Liks tik užsilipti ir užgiedoti, kaip Lietuvą išgelbėjo. Nuo to, kas žmogiška.“

5 priedas

Magistro darbas skaitmeninėje laikmenoje